

CERKVENI VESTNIK

7. marca sv. maša ob 1|2 11 h na Saavedri za Janeza Goljevšček.
Večernice ob 4 h na Paternalu.
14. marca maša na Avellanedi, 30 dan, po Mariji Grebenar.
Večernice ob 4h na Paternalu.
21. marca maša ob 10h na Paternalu.
Večernice na Avellanedi.
28. marca maša ob 8h na Avellanedi.
maša ob 10h na Paternalu.
maša ob 10h v Rosario.
Večernice na Paternalu ob 4h.

Na veliko noč bomo imeli torej za slovenske izseljence v Argentini tri svete maše: Na Avellanedi, na Paternalu in Rosario.

4. aprila maša na Saavedri.

11. aprila maša na Avellanedi.

Večernice na Paternalu.

Po večernicah občni zbor bratovščini živega rožnega venca

Služba božja na Paternalu je na Av. del Campo 1653. — Na Saavedri: Av. d. Tejar in Donado 4080. — Na Avellanedi: M. Estevez 630. — Rosario: Calle Cordoba 1646. —

BANCO GERMANICO

DE LA AMERICA DEL SUD

Av. L. A. Alem 150 — BUENOS AIRES — 25 de Mayo 149-59

Predstavnik za celo Južno Ameriko:

PRVE HRVATSKE ŠTEDIONICE — ZAGREB

POŠTANSKE ŠTEDIONICE — BEOGRAD

ZADRUŽNE GOSPODARSKÉ BANKE — LJUBLJANA

BANCO DI ROMA — GENOVA

Pošljite Vaša denarna nakazila v stari kraj, samo tem sigurnim potom.

BRZOJAVNO!

Z AVIJONOM!

S POŠTO!

Naše uradne ure: od 8 1/2 do 7 zvečer; ob sobotah do 12 1/2.

SIGURNOST!

BRZINA!

USLUŽNOST!

POVERJENJE!

- 1 Č Hugo, škof; Venancij, škof, mučen.
 2 P Frančišek Pavlanski; Leopold G.
 3 S Rihard, škof; Hionija, devica, muč.
- 4 N 1. Povelik., Bela nedelja. Evange-
 lij: Jezus se prikaže ob zaprtih du-
 rih. (Jan 20, 19—31.) — Evange-
 ljska misel: Kes je velesila, i;
 katere kali prenovljenje človeštva.
- 5 P Oznanjenje Marije Device. *
 6 T Sikst I., papež; Krescencija, devica.
 7 S Herman Jožef, spoznav.; Hegezip.
 8 Č Albert, šk., mučenec; Julija Biliart.
 9 P Marija Kleof.; Tomaž Tol., muč.
 10 S Mehtilda, devica; Eecheil, prerok.
- 11 N 2. Povelikonočna nedelja. — Evan-
 gelij: Jezus dobri pastir. (Jan. 10,
 11—16.) — Evangeljska misel:
 Naše življenje bi bilo lepše, če bi
 bilo na svetu več dobrih pastirjev
 in manj najemnikov.
- 12 P Julij I., papež; Angelus, spoznav.
 13 T Hermenegild, mučenec; Ida, devica.
 14 S Varstvo sv. Jožefa. Justin, m., Val.
 15 Č Helena, kraljica; Teodor, mučenec.
 16 P Benedikt Jožef L., spoznavavec.
 17 S Rudolf, mučenec; Anicet, papež.
- 18 N 3. Povelikonočna nedelja. — Evan-
 gelij: Jezus napoveduje svoj odhod.
 (Jan 16, 16—22). — Evangeljska
 misel: Čim bolj krščansko živiš,
 tem več trpljenja te čaka na sve-
 tu, a trpljenja, ki konča z zmago
 in v veselju.
- 19 P Leon IX., papež; Konrad Askulski.
 20 T Neža Montepulčanska, devica.
 21 S Anzelm, cerkv. uč.; Simeon, škof.
 22 Č Soter in Gaj, p.; Tarbula, dev., m.
 23 P Vojteh (Adalbert); Egidij Asiški.
 24 S Jurij, mučenec; Fidelis Sigm., muč.
- 25 N 4. Povelikonočna nedelja. — Evan-
 gelij: Jezus obeta učencem Svetega
 Duha. (Jan 16, 5—14). — Evan-
 geljska misel: Kar se nam zdi
 težko, nam ni vedno v nesrečo.
- 26 P M. B. dobrega sveta. Klet in Marc.
 27 T Zita, devica; Peter Kan.; Peregrin.
 28 S Pavel od Križa, spoznav.; Lukezij.
 29 Č Peter, mučenec; Robert, opat.
 30 P Katarina Sienska, d.; Jožef Ben.

APRIL 1937

Opazovavec

O SLOVENSKI šoli so razpravljali starši iz Villa Devoto dne 13. februarja. Gospodarsko podporno društvo Slovencev iz Villa Devoto je sklenilo — na pustni torek — da za to zborovanje ne more dati na razpolago svojih prostorov, zato se je vršil sestanek drugod!

SLOVENSKI starši iz Saavedre, Floride in Villa Martelli so se zbrali na sestanek za slovensko šolo dne 14. februarja, in sklenili, da je treba tako domačo šolo čimprej ustanoviti.

ZA hrvatsko šolo na Dock Sudu se je prijavilo 64 otrok.

PUSTNI zabavi Prosvete in Tabora sta se vršili skupno, dne 6. februarja v prostorih Prosvete in dne 9. februarja v prostorih Tabora.

OBČNI zbor je imelo izseljensko društvo Tabor dne 27. februarja.

PROSVETA je priredila Vinsko trgatve dne 28. februarja.

DA je njegova nevesta premajhna, je mislil oni dan Fištrov Lojz. Že poročeni prijatelj France ga je potolažil, da ni to nič hudega, da bo kmalu zrasla, če jo poroči. — “Tudi moja je bila pred poroko bolj majhna, sedaj mi je pa že kar čez glavo!”

POGODBA o večnem prijateljstvu Bolgarije in Jugoslavije je zgodovinskega pomena za nadaljni razvoj dogodkov na slovanskem jugu. Saj hoče zamisel velike jugoslovanske države štiri narode pod eno samo upravno oblastjo. Prvi člen te dalekosežne pogodbe pravi: Med kraljevino Jugoslavijo in kraljevino Bolgarijo bosta obstojala neporušen mir ter iskreno in trajno prijateljstvo.” Bog daj!

OD vsakih 29 ljudi en sam umrje naravne smrti vsled ostarelosti. Največ ljudi umrje zaradi srčnih bolezni, katerim podlegajo zlasti duševni delavci. Rak konča po enega na sedem.

ZNANI ljubljanski odvetnik dr. Ivo Česnik je predaval na zadnjem tečaju Prosvetne zveze o naših narodno-obrambnihih problemih in je svoje predavanje dal tudi v tisk. Poleg primorskega in koroškega vprašanja zlasti obširno piše o izseljencih in o načinih, kako jim pomagati, da čim dalje ohranijo svojo narodnost. Poudarja, da so posebno lačni domače božje besede in slovenske knjige. Čisto pravilno!

V SLOVENSKI Ljubljani rojeni otroci ne pridejo na svet samo z izvirnim grehom, marveč tudi s prav neprijetnim dolgom v znesku kakih Din 8.000.— Pravi, da je Ljubljana najbolj zadolženo mesto v Jugoslaviji. Vredno je povdariti, da so nastali vsi ti dolgovi zadnja leta, po vojski, dočim je prejšnje plačala inflacija ali razvrednotenje denarja in — dolgov.

V OKRILJU Rafaelove družbe za varstvo izseljencev se je ustanovil poseben tiskovni odsek z dvema oddelkoma: za slovensko časopisje v ino zemstvu in v domovini. Prvo bo obveščal o razmerah v domovini, domače časopisje pa o razmerah med izseljenci. Za slovenske časopise v inozemstvu je začel izdajati posebno časnikarsko poročilo, ki izhaja vsakih 14 dni. Ta tiskovni odsek tem pristraneje pozdravljamo, ker je izšel iz predlogov znane Spomenice slovenskih izseljencev v Južni Ameriki, ki jo je objavila št. 90 našega lista na straneh 605 in 620, kar odsek tudi lojalno priznava in povdarja. Želimo mu mnogo uspehov.

NEKI ameriški škof je bil v avdijenci pri Leonu XIII., ko je imel že devetdeset let. Ob slovesu je potožil, da mu je težko, ker svetega očeta najbrže zadnjikrat vidi. "Kaj ste kaj bolni?" ga je brž vprašal duhoviti in šaljivi Leon.

DAN hrvatske narodne prosvete bodo praznovali za naprej vsako leto na praznik apostolov sv. Cirila in Metoda dne 5. julija.

V LJUBLJANSKEM radiju so priredili Vipavski večer, ki ga je vodil dobro znani gospod profesor Filip Terčelj. Med drugim so peli tudi pesem "Naše gorice vinca ne točijo", za katero je zložil besedilo g. Terčelj, melodijo pa g. David Doktorič. Pesem je bila objavljena v št. 111 našega lista, in opozarjamo nanjo tudi naše izseljenske pevske zборе.

SVETOVNO razstavo bodo otvorili v Parizu dne 1. maja 1937. Na razstavi bo zastopani tudi Vatikan, kateremu so odmerili 6.000 m² razstavnega prostora. Vatikansko razstavo urejajo pod geslom: Cerkev, nositeljica lepote. V paviljonu bo tudi velika cerkev z velikim altarjem in 12 kapelami. Posebno zanimanje zbujejo že sedaj slikana okna. Razstava bo ogromna in se je bodo udeležili tudi mnogi Slovenci. Argentina se je udeleži službeno.

NA Ogrskem bodo prihodnje leto kar najslavesneje praznovali 900 letni spomin smrti sv. Štefana, pokristjanitelja Ogrov in ustanovitelja ogrske države. Začeli so že velike priprave. Slavnosti bodo združene z 34. mednarodnim eharističnim kongresom v Budimpešti.

NIZOZEMSKA kraljica Viljemina je ukazala odpovedati neki nizozemski časopis in vrniti zadnjih 10 izvodov, ki so jih še hranili in sicer zato, ker je objavil list neke bogokletne članke.

GOBAVOST se je pojavila no Primorskem. Ugotovili so po en slučaj v Vipavi, Komnu in Barkovljah. Hiše v katerih so bivali ti bolniki so porušili in vso opravo sežgali, stanovanje pa so izolirali. Bolezen so prinesli baje vojaki oziroma delavci iz Abesinije. Bog nas varuj strahotne šibe! be!

PAPEŽ Leon XIII. je zelo rad bral, kar so poročali časopisi iz Vatikana. Posebno so ga zanimali izmišljene novice o njegovem zdravju, delu in namelih. "Rad bi vedel, kako se kaj papežu godi in kaj počenja," je večkrat dejal, ko je jemal v roke časopise

CERKVENI pevski zbor na Avellani je priredil dne 7. februarja

svojo prvo prireditev, ki je izredno lepo uspela.

PUSTNO veselico so imeli seveda tudi Slovenci v Cordobi. Ravno tako buenosajreški Ljudski oder in GPDS Villa Devoto.

GPDS Villa Devoto je priredila v nedeljo dne 14. februarja piknik v San Isidro.

Naša deklamatorica Elze Fat.

SEDEM milijonov in sedem sto tisoč dinarjev bodo veljali razstavni prostori beograjskega velesajma, ki jih bodo začeli graditi šo letos.

GRADBENI minister dr. Kožulj je izjavil, da bodo v najkrajšem času začeli graditi 120 km dolgo cesto Ljubljana—Sušak. Načrti so že povsem končani, ne morejo pa se odločiti ali bi jo makadamizirali — takim cestam pravimo navadno, da so asfaltirane — ali pa bo cementna. V prvem slučaju bi veljala 50, v drugem pa 140 milijonov dinarjev.

Velikonočni žegen v Lesah pri Krki

PREDSIEDNIK jugoslovanske vlade dr. Milan Stojadinovič in predsednik bivše Hrvatske seljačke stranke dr. Vladimir Maček sta se štiri ure razgovarjala o rešitvi takozvanega rrvškega vprašanja in o vstopu pooblaščenih hrvatskih zastopnikov v jugoslovansko vlado. Vsi listi prinašajo zelo povoljna poročila o tem sestanku, čeprav nista dala oba narodna voditelja nobenih izjav in sta se razgovarjala sama, brez prič. Eden glavnih pobornikov za končni sporazum s Hrvati mislijo, da je notranji minister dr. Anton Anton Korošec.

Tudi na Vrhovih so imeli žegen

SVETOVNI ti sk ugotavlja, da je začela Nemčija gospodarsko osvojitve Balkana. Bolgarija in Jugoslavija

sta poverili nemškim tovarnam velika naročila. S svojo spretno tehniko konkurira namreč Nemčija cenem vseh drugih evropskih držav. Njeno blago je znano kot solidno. Slovenci v domovini se vendar boje, da bo sledila gospodarski osvojitvi tudi politična.

Gomilščekova Vida je bila pri prvem svetem obhajilu.

DVA nova zlata rudnika sta začela obratovati v Jugoslaviji, pa tudi nekaj rudnikov za manj dragocene kovine. Decembra 1936 so pridelali v Jugoslaviji 302 kg čistega zlata. Največ v Borskem rudniku, ki je last neke francoske družbe.

Gorica s Sočo.

Krški cerkveni pevski zbor

NA vsakega železniškega uslužbenca v Sloveniji odpade povprečno ničarja v Sloveniji odpade povprečno po Din 41.920.— dohodkov, ki jih vsako leto dobi država iz obratovanja železnic. V beograjski direkciji znaša ta povprečni letni dohodek Dinarjev 29.000.— po drugih ravnateljskih pa še mnogo manj.

Z DESETIMI različnimi državami je sklenila Jugoslavija nove trgovske pogodbe tekom leta 1936.

PET tisoč vagonov pšenice je prodala Jugoslavija v Anglijo. Žitna letina je bila bogata, da so vsi splitski in sušaški magacini polni žita in je zmanjkalo ladij za prevoz.

Izkušnja za deklamacijo gre dobro

ZAGREBSKI Slovenci so priredili velik koncert slovenskih božičnih pesmi, ki jih je prišlo poslušat zelo veliko Slovencev, pa tudi mnogo odličnih Hrvatov. Vse božične praznike je bila slovenska cerkveca svetega Roka nabito polna vernikov.

SLOVENSKE žene v Severni Ameriki se tudi politično udejstvujejo, kakor je razvidno iz ene zadnjih številk njihovega glasila Zarja, ki ima posvečeno celo zadnjo stran takratnemu kandidatu in sedaj ze zmagovavcu Rooseveltu. Nekaj prejšnjih strani je posvečenih drugim severoameriškim politikom.

LJUBLJANSKA ženska revija Vigrad je izšla letos v prenovljeni obliki. Zelo učinkovita je že njena naslovna stran, čeprav je hkrati izredno preprosta. Revija ima Modno, Krojno in Vzoročno prilogo, izhaja mesečno, stane pa za vse leto Din 64.— ali \$5.— Naroča se v Ljubljani, Maryškova cesta 12.

JUGOSLOVANSKI izseljenci v Severni Ameriki imajo skupno 12 podpornih zvez ali jednot, kakor jim pravijo, s 4.140 podružnicami, 238.970 člani in 25 milijoni dolarjev ali precej več kakor eno milijardo, to je tisoč milijonov dinarjev premoženja. Te podporne zveze ali jednote so izplačale doslej svojim članom ali njihovim svojem preko 50 milijonov dolarjev ali skoro dva tisoč petsto milijonov dinarjev podpor in posmrtnin. Razmera najmočnejše so med njimi in največ so doslej izplačale slovenske podporne zveze. Jugoslovanski izseljenci v Južni Ameriki, in še posebno Slovenci, moramo pred temi številkami kar strmeti in naše tovariše v Severni Ameriki na vso moč občudovati. Še boljše bi jih bilo posnemati.

PO kakih 90 bolnikov sprejme ljubljanska bolnica eno drugemu vsak dan. Za to število bolnica nikakor ne zadošča in morajo navadno ležati po trije bolniki na dveh posteljah. Neobhodno je potrebno takojšnje povečanje ljubljanske splošne bolnice.

LJUBLJANSKI očetje frančiškani so si zgradili sredi mesta moderen študijski zavod za vzgojo svojega redovnega naraščaja. Zgradba je zelo posrečena. Zlasti hvalijo gledališko dvorano, ki bo služila tudi katoliškim

izobraževalnim društvom. Za enkrat se je vselil vanjo zñani ljubljanski Ljudski oder, in že začel s predstavami.

NA Japonskem izhaja danes 8445 različnih časopisov, med njimi 1.150 dnevnikov. Dva vodilna dnevniko v Osaki izhajata po dvakrat na dan in vsakokrat v več kakor milijonski nakladi. Nekateri večji dnevniko imajo tudi posebne angleške izdaje. Vse tiskarske stroje izdelujejo Japonci sami. Mi smo imeli Japonce se pred kratkim za na pol barbarsko ljudstvo.

VSAKO minuto se rodi pet otrok v severoameriških Združenih državah.

BIVŠI severoameriški rudar, Slovenec, danes župnik pri Sv. Lovrencu v Clevelandu Rt. Rev. Oman je praznoval pred kratkim srebrni mašniški jubilej, istega dne pa je pel njegov nečak novo mašo. Ljubljanski škof dr. Rožman je imenoval zaslužnega ameriškega župnika za častnega kanonika ljubljanskega stolnega kapulja, klevelandski župljani pa so narocili zanj srebrn kelih, ki je bil izdelan v ljubljanski Kregarjevi delavnici po načrtih vseučiliškega profesorja Plečnika. Kelih je velika umetnina in ga je posvetil ljubljanski škof, v Ameriko pa ga je odnesel novi severoameriški izseljenski duhovnik Rev. Vodušek. Gospodu srebrnomašniku, kakor ga, novomašniku pošiljamo slovenski izseljenec v Južni Ameriki vdane častitke.

PODŽUPAN češke prestolice zlate Prage, dr. Zenkl, je obiskal Ljubljano in Maribor in pred mnogobrojnim občinstvom govoril o slovith praških socialnih ustanovah, zlasti o takozvanih Masarikovih demovih.

PAPEŽ je sprejel novega beogradskega nadškofa, Slovenca dr. Ujčiča. Zaradi boleznj je sveti oče med sprejemom ležal na kanapeju.

DRUŠTVO svoje vrste so ustanovili v Ljubljani. Njegov namen je vršiti propagando za dobre ceste. Člani društva so v glavnem inženirji in gospo-

darstveniki. Želimo mu obilo uspeha! Dobrih cest Slovenci res rabimo, saj so dobre ceste eden izmed glavnih pogojev za kakoršenkoli napredek.

V UČNEM načrtu za jugoslovanske dekliške meščanske šole je tudi pouk o gospodinjstvu. Mnoge šole so otvorile zadnji čas po naših meščanskih šolah tudi praktične, zlasti kuharske učne tečaje.

OD novega leta do konca meseca februarja je zahteval buenosajreški vele mestni promet 47 smrtnih žrtev in 1032 ranjencev, ki so morali v bolnice. Neverjetno!

V MEDNARODNEM kolumni na madridski fronti se bori med drugimi tudi 800 Jugoslovancev, med katerimi je dobra polovica Slovencev, ki pošiljajo v Franciji izhajajočemu

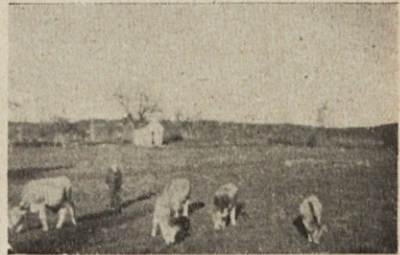
žužemberk

“Glasu izseljencev” navdušena poročila, da bodo generalu Franku že v najkrajšem času polomili zobe in strli glavo.

KATOLIČANI v Severni Ameriki prihranijo državi vsako leto 140 milijonov dolarjev, ker sami vzdržujejo svoje katoliške šole.

SRBSKI patriarh Varnava je sklical izredno zasedanje srbskopравoslavnega Arhierjskega sabora, vrhovne pravoslavne cerkvene oblasti. Na zborovanju so protestirali proti sprejetju konkordata med Jugoslavijo in Sveto Stolico, ki je bil podpisan pred dvema leti, sedaj pa je predložen parlamentu, da ga ratificira.

BOLGARSKA pravoslavna Cerkev je ustanovila posebno bratovščino, ki ima namen, da vzgoji izobražene in zavedne pravoslavne vernike. Zadnjega letnega zborovanja te bratovščine se je udeležilo nad 2.000 delegatov.

Na paši v nedeljo popoldne

OSREDNJI svet ruskih brezbožnikov je imenoval sovjetskega zunanjega ministra Litvinova za častnega brezbožnika. Litvinov je odgovoril v zahvalnem pismu, da bo povsod v inozemstvu, zlasti pa v Ženevi, v Društvu narodov, s ponosom kazal na podeljeno mu odlikovanje in se ga bo skušal izkazati vrednega.

SLAVNI brezbožnik Jaroslavski je izjavil v znanem listu ‘Brezbožnik’, da Rusija ne preganja nobene vere, samo neke predpravice daje protiverški propagandi.

Kmečka idila.

VSE uradništvo ruskega zunanjega ministrstva je moralo do 1. januarja 1937 brezpogojno vstopiti v organizacijo brezbožnikov, ali pa izgubi svoje službe.

POPOLNO gimnazijo bodo s šolskim letom 1937/38 ponovno otvorili v Murski Soboti.

Družnica g. Roka Arharja iz St. Vida nad Ljubljano, velikega prijatelja naše revije.

LEPE slovenske jaslice je darovala pretekli božič svojim klientom ljubljanska podružnica zavarovalne banke Slavija. Naš list je že opetovano izrazil željo, da bi kakšna večja izseljenska ustanova, na primer Rafaelova družba, preskrbela jaslice vsem po svetu razkropljenim slovenskim izseljencem in tako pomagala obnoviti star slovenski običaj, ko smo imeli jaslice v vsakem slovenskem domu. Ponavljamo, da ni treba nobenih dragih in razkošnih jaslic. Opozarjamo pa nanje že sedaj, ker bi bilo opozorilo neposredno pred božičnimi prazniki pač prekasno.

Učitelj Jankovič s hčerko Zofko

PRVI svetovni kongres Kristusa Kralja je sklical za čas od 25.—29. junija 1937 ustanovitelj mednarodne katoliške propagande in naš sodelavec g. Janez Evangelist Kalan. Za zborovanja je določeno mesto Poznan na Poljskem, sedež poljskega primasa kardinala Hlonda, ki je obiskal pred dvema leti tudi Buenos Aires.

TISOČ šest sto brezbožnikov je zborovalo dne 7. februarja 1937 v Moskvi. Zastopanih je bilo 46 raznih držav. Glavne točke njihovih posvetovanj so bile: 1. Osnovanje glavne pisarne za brezbožno propagando po vsem svetu. 2. Mednarodna organizacija brezbožnikov vsega sveta pod vodstvom

Eden izmed slovenskih šolskih tečajev v Franciji pod vodstvom g. Jankoviča.

brezbožnikov v Rusiji. 3. Načrt za enotno, smotno, in zato tem uspešnejše brezbožno propagando med vsemi narodi sveta. 4. Poročila delegatov raznih narodov o dosedanjih uspehih brezbožne propagande po posameznih deželah. 5. Kako najti dovolj gmotnih sredstev, ki jih taka propaganda neobhodno potrebuje.

ALI si že naročil knjige Mohorjeve družbe? Šest knjig za štiri pese! Naročila sprejema g. Franc Lakner, Banco Germanico, L. N. Alem 150.

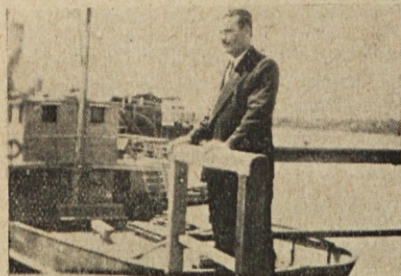
OVRATNIK ja moške srajce je izumila žena nekega ameriškega kovača blizu New Yorka. Ko se je nekoč

spet jezila, ker je morala zaradi umazanega ovratnika vsak dan prati moževe srajce, je vzela v jezi škarje in odstrigla z njimi ovratnik, potem pa po isti meri sešila več ovratnikov, ki jih je vsak dan znova pripenjala na moževe srajce, dočim je nosil mož lahko srajco po več dni. Ljudje so se čudili, ko so videli kovača z vedno svežim ovratnikom. Podjetna ženska pa je brž spoznala važnost svoje iznajdbe, ki jo je dala patentirati in ustanovila delavnico za ovratnike, ki je tako hitro rasla, da je moral mož že v nekaterih mesecih pustiti kovaško obrt in se preseliti v ženino tovarno.

Odmor v slovenskem izseljenskem šolskem tečaju na Marini, Francija.

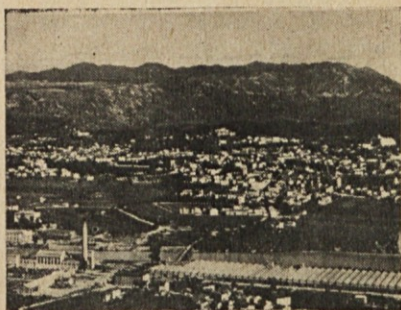
KMEČKI stan je za slovenski narod najvažnejši bil in še vedno je. Med tem, ko so se oni, ki so odhajali v mesta ali še bolj daleč po svetu, dostikrat brez svoje krivde, vsled sile razmer, izneverili svojemu narodu, je slovenski kmet vedno zvesto ohranjal

Naš sodelavec g. Srečko Ferfolja se pelje iz Barranqueras čez Paraná v Corrientes

vse naše narodne posebnosti. Danes živi slovenski kmet v težkih stiskah. Za njegovo uspevanje je treba poleg marljivosti zlasti tudi izobrazbe, splošne, stanovske in strokovne, še prav

posebno pa stanovske zavednosti in stanovskega ponosa. — Tako je govoril na proslavi 50 letnice kmetijske šole na Grmu gospod ban Dravske banovine dr. Marko Natlačén.

Gorica iz Kalvarije

V STAREM trgu pri Lože so nedavno ustrelili 200 kg težkega jelena, kar je vsekakor nekaj posebnega. Imel je izredno lepo razvito rogovje.

DESET tisoč novih naročnikov upa dobiti ljubljanski Damoljub za svojo petdesetletnico. Uprava zatrjuje, da bo po dosedanjih poročilih ta številka prekoračena.

Solkauski most

IZRAČUNALI so, da bodo čez 60 let izčrpani vsi doslej znani železni rudniki, če bo uporaba železa tudi za naprej tako naraščala, kakor je zdaj leta.

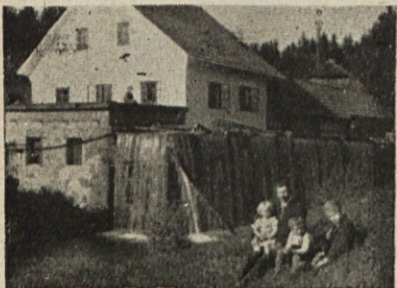
GOSPOD Vitalj Vodušek, ki je pred kratkim prišel iz domovine in obiskuje slovenske naselbine po Severni Ameriki, popisuje v enem zadnjih Slovencev ameriški pogreb. Všeč so mu

svete maše s katerimi ameriški Slovenci skoro vedno pokopujejo svoje rajne. Drugače pa so mu razna balzamiranja in električna razsvetljevanja mrličev in pogrebi z avtomobili tako malo všeč, da se je priporočil Bogu: Če bi že imel umreti tu v Ameriki, naj bi našel smrt v plamenih, valovih ali kjerkoli, samo da me bodo ljudje vsaj mrtvega pustili pri miru. — Kaj bi šele rekel gospod Vodušek, če bi vedel, kako po Argentini umirajo slovenski izseljenci in jih pokopujejo!

Od desne na levo: nadškof dr. Jeglič, nadškof dr. Rožman, bivši rektor ljubljanske univerze dr. Slavič, na skrajni levici dr. Leskovar.

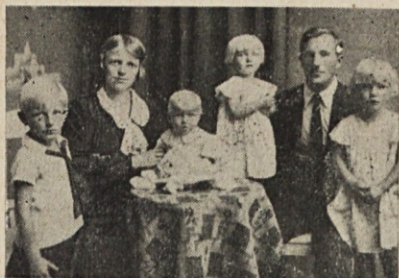
MMARTYROLOGIUM Hispaniae ali seznam mučencev za Španijo je začela pisati skupina španskih pisateljev. Natisnili bodo sliko vsakega v revolucionarnih bojih padlega Španca s kratkim njegovim življenjepisom. Če bodo res zbrali podatke o vsch padlih žrtvah in bodo vsakemu posvetili samo po en četrt strani, bo obsegal ta seznam že po dosedanjih ugotovitvah najmanj 125 knjig po 1000 strani! Kako smo ljudje nespametni in zaslepljeni!

Zupančeva domačija, Znojile pri Krki

LAN je dal srednjo množino slabe kvalitete radi dežja med žetvijo.

DETEKTIVI so ustrelili proslulega zločince z imenom Pibe Cabeza (Glavica). Niso pa še mogli izslediti vse njegove zločinske tolpe.

Nočevi iz Javornika pri Jesenicah.

MLADEGA Iraola Pereyra so ugrabili roparji zadnje dni meseca februarja. Take ugrabitve se zadnji čas tudi v Argentini kar vrste in vzemirjajo prebivavstvo. Dveletnega dečka so čez tri dni našli zadavljenega ne daleč od estancije.

Žužemberška dekanjska cerkev.

VLADNA lista je proti pričakovanju tako temeljito zmagala pri zadnjih februarjskih volitvah v provinci Santa Fé, da ne pride v parlament niti en sam član opozicije, ki trdi, da so se vršile največje volilne sleparije.

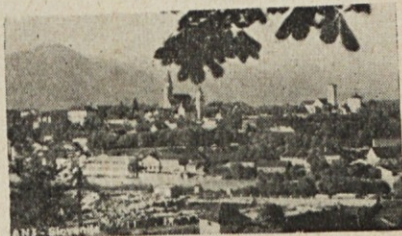
NAŠI izseljenci v Rosario in okolico so razdeljeni v vse politične stranke. Največ jih bo vsekakor med Alvearjevimi radikali, ki so tudi kandidirali našega dr. Ivana Santiča in sicer na tretjem mestu. Naša starejša in premožnejša generacija je med demokrati, dočim je zlasti mnogo mladine med antipersonalisti. Vzroki za to razdelitev niso kakšne svetovno nazorne narave, marveč izvirajo iz poslovnih in prijateljskih zvez in iz ozi-

rov na gmotne koristi. Deloma protikatoliško ost so imeli izmed strank, ki so resneje prihajale v poštev, samo demokratski progresisti pod vodstvom bivšega senatorja De la Torre, ki pa so bili naravnost uničujoče poraženi.

GOSPOD Vladimir Blaznik, naš bivši upravnik, je prejel od doma žalostno vest, da so mu tekom enega samega tedna umrli nečak, svak in tašča. Naše sozaljel!

VERNA in dobra mati Slomškove šole je bila Marija Penka, ki je umrla za pljučnico v starosti 61 let. Naj ji bo Bog obilen plačnik! Mi bomo molili zanjo pri sv. maši na Pateralu na cvetno nedeljo dne 21. marca.

Pogled na Kranj, prestolico Gorenjske.

GLUHONEM revež z mnogimi pismenimi priporočili je pobiral podpore po slovenskem Štajerskem. Ljudem se je smilil in so mu radi dajali. Če so mu kje odrekli je postal nasilen, tako da so ga nekje v Slovenskih go-

Turisti nad Bohinjskim jezerom.

ricah celo pretepli. In glej čudo — tepeni gluhomutee je v jezi spregovoril in tudi sliši dobro. Sedaj so se zavzeli zanj orožniki.

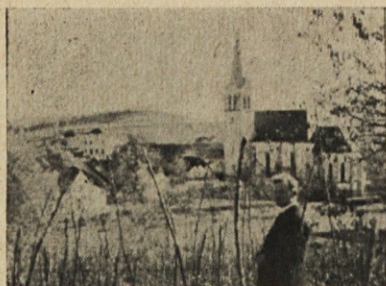
AVTOMATIČNO zibelko so iznašli. Ob otrokovem vzglavju je pritrjen mikrofon, ki sprejme otrokovo kričanje in sam od sebe spravi v tek mehanizem, ki začne zibati jokavega otroka. Ko jok poneha se tudi zibelka sama od sebe ustavi. Ta izum bo velika olajšava za matere, ki so preveč razvadile svoje otroke.

Gorica iz Gradu.

PŠENICA je letos v Argentini izredno dobro obrodila, eno h drugemu po 40 kvintalov na kvadro, ali na poldrug hektar. Mnogo naših čakarerev je pridelalo na isti ploskvi tudi

po 60 in več kvintalov. Cena okrog \$11. Tamošnje srednje čakre so velike po kakih 100 kvader od katerih je povprečno po 50 posejanih s koruzo, 25 s pšenico in 25 z lanom.

Šmihel pri Žužemberku z župno cerkvijo in g. župnikom

KORUZA je rodila srednje. Poznejšim setvam je škodila najprej vročina in pozneje prevelika deževja, tako da kvaliteta ni najboljša. Cene: okrog \$ 6.— za kvintal. Iz nekaterih krajev poročajo prav zadnji čas spet o rekordni koruzni žetvi. Koruzna žetev traja namreč v Argentini več mesecev, začenjajoč se meseca januarja na severu in počasi se pomikajoč proti mrzlejšemu jugu, kjer konča meseca aprila.

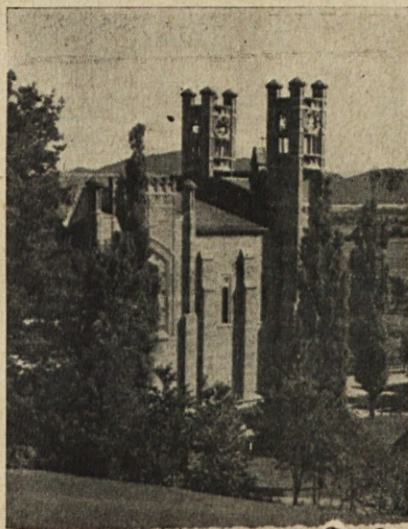
V nedeljo po maši na dvorišču našega kolegija Kristusa Kralja, Dock Sud.

KOBILICE lenos niso naredile tako velike škode kakor druga leta. Proti kobilicam skakalkam (saltona) se je uspešno borila državna vlada, ki je dala poljedelcem na razpolago potrebni material, a voladore (kobilice letalke) letos skoro ni bilo, posebno ne

dokler je bila žetev tierna, kakor pravijo. Kobilice posebno rade pustošijo severne argentinske province.

DENAR je ključ s katerim lahko odpreš vsaka vrata, izvzemši nebeških, in sredstvo s katerim si lahko vsega kupiš, izvzemši sreče.

DVE častiti slovenski šolski sestri sta napravili tekom meseca februarja večne obljube in dve sta zaobljubili v Rosario redov. Življenje za tri leta.

Rakovnik pri Ljubljani

PREUREDILI so bogoslovni študij na ljubljanski univerzi in po vseh bogoslovnih učilišč kraljevine Jugoslavije. Študij, ki je trajal svojčas štiri leta, so že pred nekaterimi leti podaljšali na pet let, pred dvemi leti pa na dvanajst semestrov ali šest let. Ker ne smejo škofje nikogar posvetiti za duhovnika, kdor ni končal predpisanih študij, se je podaljšala doba priprave za duhovsko karijero na najmanj 18 let in sicer najmanj 4 leta osnovne šole, 8 let gimnazije in šest let univerze. Doktorat bogoslovja, ki ga moreta podeljevati v Jugoslaviji ljubljanska in zagrebška bogoslovna

ali teološka fakulteta, zahteva seveda še daljših študij, samostojen znanstven spis iz bogoslovnih ved in zadevne stitroge izpite, ali rigoroze.

Pred cerkvijo ene največjih hrvatskih kolonij v Argentini, Villa Muguetta poleg Rosaria.

NIKJER niso menda pogrebi tako lepi in prisrčni kakor med našimi izseljenci v Franciji. Kadar umre kakšen tamošen rudar — naši izseljenci v Franciji so v ogromni večini rudarji — v rudniku ne delajo, marveč gre za pogrebom vse delavstvo z zastopniki ravnateljstva vred. Od daleč pridejo na pogreb sorodniki in prijatelji umrlega, vsi v elegantnih črnih

Nedeljsko popoldne v Klečutih.

oblačilih. Splošno je znano, da se Slovenci v Franciji elegantno oblačijo. Skoro vsaka naša kolonija ima svoj poseben pevski zbor, ki zapoje pokojniku na domu, v cerkvi in na pokopališču. Slovensko petje je splošno znano in cenjeno. Včasih pojejo tudi grede za pogrebom pretresljivi spokorni psalm Miserere, Usmili se me,

o Bog. Seveda štiriglasno. Običajno gre za pogrebom godba, ki s pevci menjava žalostinke. Slovenski izseljenski duhovniki na grobovih redno kratko pridigajo. Tudi še kakšni drugi pretresljivi govori se dostikrat vrste. — Kako neizrečeno dolgočasen in brez vsake tolažbe je nasprotno pogreb slovenskega izseljenca v Buenos Airesu in Argentini.

Slovenski fantje, rudarji v Franciji.

SKORO vse delo za današnjo številko našega lista so izvršili buenosajreški Slovenci, dočim so doslej stavili in tiskali list ljudje, ki niso razumeli nobene besede našega jezika.

V JEZUITSKO Apostolsko šolo v Cordobi je vstopil mladi Jožef Glavič, rodom iz Smihela pri Žužember-

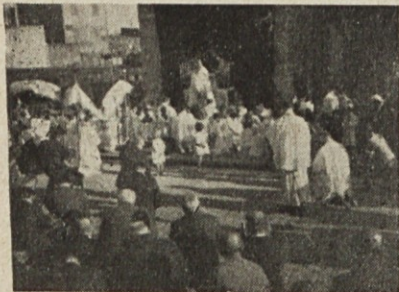
Krstna sláva na Marini, Francija.

ku. Misli se pripraviti za redovnika-duhovnika. Želimo mu obilo božjega blagoslova in uspehov!

NOVICIJAT bo skoro dovril Ivan Veljak v salezijansk. kolegiju Pio IX.

ANTON Ostoič, 55 god. zemljeposjednik iz Chovet-a, rodom iz Vrsnika-Jelse n|Hvaru neženja, je umro ovih dana. Ostavlja brata Grgura, nastanjenog u Bigand, te sestru Antoniju ud. Franičević. Umro je u Hospital de N. te Italiano, Rosario.

ANTON Mateljan, od 60 god., iz Sumartina n|Braču, nastanjen u Juncal. Ostavlja udovu Franku rod. Tadič te 5 odrasle djece.

Procesija na Dock Sudu.

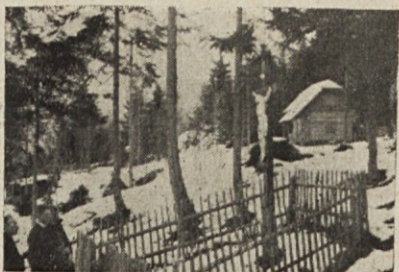
NOBENE ovire ni več, da bi se po vsej Jugoslaviji ne izvedlo splošno starostno zavarovanje in zavarovanje za slučaj onemoglosti in smrti, tako je izjavil zagrebškim novinarjem g. Radovan Matjašič, ravnatelj osrednega urada za zavarovanje delavcev.

Slovenske citrašice v Tucqnegnieux, Francija, pod vodstvom g. učitelja Jankoviča.

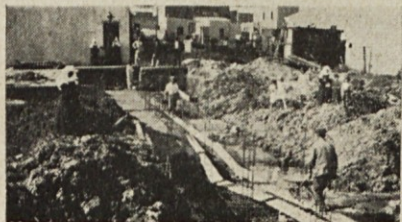
DO smrti so oglodale podgane dveletnega otroka v Gornjem Pročenu poleg Zagreba. Oče in mati, ki sta stanovala v zanikrni bajti, sta šla k nekim sorodnikom čakati novega le-

ta in sta se vrnila šele pozno zjutraj domov, kjer sta našla otroka mrtvega. Kakor je ugotovila sodna komisija, je umrl zaradi strahu in bolečin. Zakonska Grašič se bosta morala pred sodiščem zagovarjati zaradi malomarne skrbi za svoje nedoletne otroke.

Zima na Gorenjskem

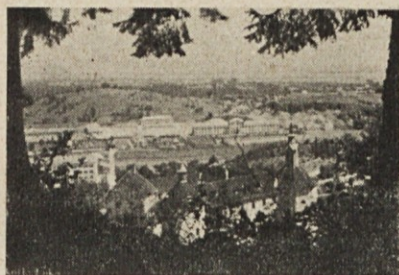
KER smo že pri mrličih in pogrebih, naj omenimo, da zlasti po evropskih izseljenskih deželah, Franciji, Nemčiji, Belgiji in Holandiji nad vse ganljivo obhajajo tudi vsesvetske praznike in z njimi spomin svojih pokojnih tovarišev, ki počivajo v tuji zemlji. Naša društva skoro povsod skrbijo, da so grobovi naših pokojnikov popravljani in dostojno okrašeni, dočim na vse svete popoldne skupno obiščejo pokopališče, pomolijo za pokoj duš naših rajnikov, zapojejo nekaj žalostink v njihov spomin, in na večer prižgo lučke. Vsaj taka poročila prejemamo od drugod. Prav bi bilo, če bi razmišljala o njih tudi naša tukajšnja društva.

Naše sestre na Dock Sudu bodo povečale svoj kolegij Kristusa Kralja.

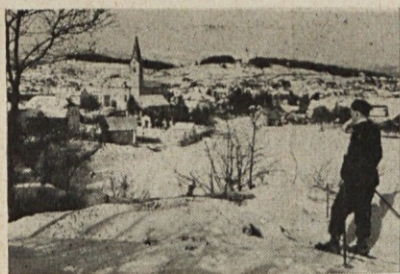
LANSKO leto je bilo ukradenih v Mariboru 761 bicikljev ali koles.

PO poročilih osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu je bilo zaposlenih koncem leta 1936 v vseh podjetjih Jugoslavije 610.207 delavcev in sicer 443.335 moških in 166.872 žensk, torej skupno 46.000 delavcev več kakor koncem leta 1935.

Škofja Loka.

PODPISAN je bit ukaz o dalekosežni pomilostitvi obsojencev v Jugoslaviji. Zlasti so bile odpuščene kazni za politične in tiskovne pregreške. Samo v Sloveniji je bilo izpuščenih na prosto okoli 2.000 jetnikov. Iz vélike mariborske kaznilnice so bili odpuščeni sploh vsi jetniki izvzemši tiste, ki še niso bili sojeni.

Vrhnika.

ZAKLAD so našli v Grajéni pri Vurbergu na Stajerskem. Ko je neki tamošnji kmet oral, je zadel na lesen zaboj, poln izredno dobro ohranjenih rimskih zlatnikov. Sodiijo, da gre za kakšno vojno blagajno, ki jo je dal poveljnik ob umiku zakopati. Mariborski muzej je zaradi njihove zgodovinske znamenitosti plačal nekaj zlatnikov po Din 600.— za komad, čeprav zlato samo ni veliko več vredno kakor kakih Din 200.—

POD geslom "Slovanska vas poje" so priredili Lužiški Srbi v mestecu Bautzen blizu Berlina velik koncert svojih narodnih pesmi, ki je izredno lepo uspel. Posebno se je čudilo vse prekrasnim narodnim nočam. Koncerta se je udeležil tudi zastopnik nemške vlade in je ob koncu prireditve častital organizatorjem, da tako lepo negujejo svoje staro narodno blago in čuvajo svoj narodni ponos.

Idila iz domovine.

KAR udomačila se je že navada, da daje jugoslovansko prometno ministrstvo polovično vožnjo vsem izseljencem, ki prihajajo v domovino na obisk. Izseljenci, ki se hočejo okoristiti s to ugodnosojo, morajo predložiti obmejni železniški postaji zadevno potrdilo, katero jim na prošnjo izstavi katerikoli naš konzularni urad v inozemstvu, ali naša poslanstva.

Avellanedska pevska in igralska družina.

NEKA pariška tovarna dišav je izumila snov, ki se v temi svetlika, pa je tako umno sestavljena, da ne škoduje niti nežni svežini naravnega cvetja. Če poškropiš s to tekočino sveže cvetje, se v temi bajno lepo svetlika. Sestava tekočine je za enkrat še tovarniška skrivnost.

ENAJST španskih škofov je bilo v zadnji meščanski vojski pomorjenih, nekaj med njimi mučenih na prav zverinski način. Hkratu računajo, da je bilo na podlagi zanesljivih poizvedb pomorjenih v krajih, ki jim zapoveduje vlada v Valenciji, usmrčenih 45—55 olo vseh duhovnikov in redovnikov. Ostali so zbežali ali se preoblečeni skrivajo pri prijateljih. Izvzemši razmeroma male Vasconije ni danes v vsej republikanski Španiji niti enega katoliškega duhovnika, ki bi se smel v svojem duhovskem oblečilu svobodno kretati ali vršiti javno božjo službo. Pač pa ugotavljajo, da je bilo po-

Najlepša je mladost

morjenih razmeroma veliko manj redovnic, ki pa so morale seveda tudi zapustiti samostane

Solska mladina pri Sv. Križu.

POSREČENO Bolgarsko prilogo je izdal ljubljanski Slovenec ob priliki zadnjega podpisa večnega prijateljstva med Jugoslavijo in Bolgarijo. Od ministrskega predsednika Kjusceivnova in metropolita Stefana je cela vrsta najodličnejših bolgarskih veljavkov in voditeljev napisalo mnogo raz-

prav in člankov, ki naj v kratkih besedah in čim bolj pregledno pokažeje čitateljem vse sodobno bolgarsko javno življenje.

Vesela družba v Aumetzu, Francija.

MLAD fanté je ugovarjal pred neko prireditvijo: "Kaj bom pel in igral, saj me zato nihče ne plača!" Kakor dih smrti so sprejeli to misel mladi fantje, ki so stali okrog. "Saj nas res nihče ne plača! Kaj se bomo mučili in trudili za prazen nič!" Nekateri so čutili, da ni prav kar mislijo in kar govori zapeljivec, ampak nihče ni vedel pravega odgovora. Nazadnje se le oglaš mladi fant: "Plačal? Prijatelj, najprej plačaj ti svojo mater za bolečine in skrbi v katerih te je rodila in vzgojila, plačaj vso svojo družino, ki je za te skrbela, te varovala, negovala, ljubila, plačaj narod, v katerega besedi govoriš in v čigar duhu misliš, plačaj svojega Stvarnika, ki ti je dal življenje in vse kar imaš — potem pa pridi in zahtevaj plačilo za to kar morda narađiš društvu in skupnosti!"

Pozdrav iz Ambrusa na Dolenjskem

ANA Pečnik iz Zagreba je dala umoriti svojega moža Filipa. Seveda so jo izsledili in zaprli. Državni pravdnik zahteva sedaj tudi njeno smrt.

MARIJA Andreja Gurdulič, hči našega spoštovanega rosarijskega izseljenca gospoda Antona Gurdulič in gospe Andreje Grgičević je pred kratkim umrla stara komaj 20 let. Bila je vseučiliška dijakinja in je ravno zaključevala zadnje farmacevtske izpite. Ves čas je rada in zelo aktivno sodelovala v društvenem življenju naše rosarijske kolonije. Q. E. P. D. Spoštovani družini naše sožalje!

Šolski tečaj v Aumetzu, Francija.

STJEPAN Barbič, rodom iz Pitavu na Hvaru in trgovec v Rosario de Sta. Fé je umrl pred nekaterimi dnevi star 55 let. Za njim žaluje gospa Amalija Goga, rodom iz Dubrovnika, sin Stjepan, ki študira učiteljske, in Ivan Karl, ki naj sprejmejo tudi naše globoko in iskreno sožalje.

NARODNO zvezo brezbožnih delavcev na Francoskem in v kolonijah so ustanovili v Franciji že leta 1933. Glasilno zveze je dobro urejani mesečnik Protiverska in proletarska borba. Do leta 1933 se je imenovalo isto društvo: Narodna zveza svobodomiselcev na Francoskem in v kolonijah.

ANTUN Ostoič, zemljeposjednik iz Choveta kod Rosaria, rodom iz Vrnika-Jelse na Hvaru, neženja, umro prije malo dana u Hospital Italiano u Rosario. Ostavlja brata Grgura, nastanjenog u Bigandu, te sestru Antoniju ud. Franičević. Pokoj njegovoj duši, a preostalima naše sožalje!

STALIN je izjavil v govoru, ki so ga pošiljale v svet vse sovjetske radio postaje: "Vsako vero smatramo za našega največjega sovražnika. Sploh ni govora za strpnost napram veri, ker so njeni cilji odločno nasprotni našim ciljem."

ANTON Mateljan od 60 godina, rodom iz Sumartina na Braču, nastanjen u Juncal, je umro prije nekoliko dana. Ostavlja udovu Frauکو Tadič te 5 odrasle djece. Q. E. P. D.

ENO h drugemu ostane vsaka ladja v pristanišču Rosario po kakih 14 dni in povprečno potroši po \$ 20.000.— za razne nakupe in takse. Vseh dvanajst jugoslovanskih ladij je torej potrošilo tekom meseca januarja samo v Rosario \$ 240.000.— ali dobre tri milijone dinarjev, ne všteti plače za častnike in moštva.

MLADI dr. Mate Kokič, zdravnik otroške bolnice v Rosario, sin bivšega jugoslovanskega konzula g. Ivana Kokiča, in svak sedanjega gospoda konzula Branka Rubeša, ki se je pred kratkim vrnil iz domovine, je umrl po težki in dolgotrajni bolezni in bil pokopan ob ogromni udeležbi znancev in prijateljev. Svete maše zadušnice so bile odslužene v kapeli naših č. šolskih sester. Teško preizkušeni rodbini naše globoko sožalje in večni pokoj našemu odličnemu pokojnemu rojaku!

Razpadajoči starodavni žužemberški grad je še v razvalinah lep.

TEKOM meseca januarja 1937 so se ustavile v rosarijskem pristanišču naslednje jugoslovanske trgovske ladje: Carica Milica, Sveti Vlaho, Galeb, Zvir, Perast, Federico Glavič, Olga Topič, Sokol, Orao, Izgled, Réčina, Slava. Torej skupno dvanajst jugoslovanskih ladij tekom enega samega meseca. Tovorile so žito v Evropo, zlasti v Anglijo. Galeb in Sokol sta peljala lan v Severno Ameriko.

DUNAJSKI rabelj je izjavil, da ne bo usmrtil 22letnega Edvarda Ileč ko, ki ga je obsodilo sodišče na smrt, ker je potem ko je bil dolga let brezposeln in je zastonj iskal dela, v roparskem napadu umoril nekega lekarnarja.

Mate Mage, V. Mugueta, in njegovi.

SLOVENSKI sodnik najvišjega sodišča v Clevelandu gospod Franc Lauše je nenadoma zbolel. Prepeljati so ga morali v bolnico, kjer je bil operiran za sklepičem. Zbolel je ravno na predvečer velike prireditve, ki so jo pripravili naši rojaki njemu v čast in katere so se imeli udeležiti poleg drugih imenitnikov predsednik najvišje sodnije v državi Ohio, guverneur, mestni župan in mnogi senatorji in poslanci. Želimo mu skorajšnjega okrevanja.

Slovenski obisk v največjem kačjem vrtu na svetu, Butantam, poleg Sao Paulo, Brazilija.

JUGOSLOVANSKI ministrski svet je dne 21. januarja odobril predlog o kmetijskih zbornicah, ki bodo imele iste pravice, kakor vse druge gorspodarske zbornice. Vsaka banovina bo dobila svojo kmetijsko zbornico.

DA zima in gospodka ne prizaneseta pravi slovenski pregovor. V Sloveniji so sicer mislili, da jim bo letos prizanesla. Božič je bil tako lep kakor ne pomnijo najstarejši ljudje, ampak že januarja so začeli taki viharji, kakor jih tudi že dolga leta ne pomnijo. Mi v Argentini pa smo mislili, da nam bo letos prizanesla

Romana in Paula, dve cenjeni in dobro znani buenosajreški Slovenki.

vročina. Tja do konca februarja se nam skoro ni bilo treba potiti, zadnje dni februarja pa je zavladała vročina, ki je bila posebni neznosna vsled izredno obilne vlage v zraku, humedad, kakor pravijo po teh krajih, in vsled brezvetrja, tako da smo se kar kopali v potu svojega obraza in telesa. Zaključili pa smo mesec februar s silnimi nalivi v nedeljo zjutraj, ki so za nekaj časa ustavili do mala ves silni promet po buenosajreških ulicah.

Slovenska družba, Anmetz, Francija.

VGORISKO malo semenišče je vstopil Branko Furlan, sin naše znane in priljubljene izseljenke gospe Jožefe Furlan.

ODLIČEN član vlade samostojne republike Vasconije in znan katoliški prosvetni delavec je v inozemstvu izjavil časnikarjem, da ne bo nikdar mogoče priti do pomiritve med Vaski in generalom Frankom, ki niti slišati ne mara o kakšni avtonomiji Vaskov od katere po Vaski pod nobenim pogojem ne morejo odstopiti, ker imajo do nje vso človeško in božjo pravico. Nobenega dvoma ni, da je poleg socialnih krivic zlasti nerešeno nacionalno vprašanje Španije bolj kakor kaj drugega vzrok tako težkim razmeram v tej nekdanj slavni danes pa tako nesrečni deželi, saj se opira današnja valencijska vlada skoro izključno samo na nacionalno nezadovoljne Katalonce in Vaske — sami Valencijsani zahtevajo avtonomijo — dočim je skoro vsa kasteljanska Španija v rokah nacionalistov.

RADIO Aguila C X 32, Montevideo, Uruguay, ima vsako nedeljo od 4 h do 5 h popoldne posebno uro, med katero prebere g. David Doktorič izmenoma enkrat slovenski, drugič pa hrvatski list in evangelij s prav kratko razlago, na kar opozarjamo vse naše čitatelje! Valovna dolžina 256 m.

RIO de Janeiro je znan po svojih velikopoteznih karnevalih. Glavni rezultat letošnjih pustnih praznikov je: 1021 bolnikov, ki jih je bilo treba sprejeti tekom pustnih dni v razne mestne bolnice in sicer med drugim: 93 zaradi ran, ki so jih dobili v pretepih, 141 pohojenih, 18 ožganih, 49 jih je v pijanosti padlo iz tramvij in avtobusov, 103 so pvozili avtomobili, 6 jih je poizkusilo samomor, 40 se jih je ponesrečilo z raznimi pustnimi zabavili, 12 so jih pogrizli psi.

ZADNJO šievilko smo razposlali vsem, za katere je bila naročena. V zalogi imamo še nekaj izvodov slovenskim dekletam posvečene, kakor tudi današnje velikonočne številke. Cena: 30 cts. kamorkoli v Ameriko, 40 cts. v Evropo.

IZLET v Berisso pri La Plati in domača božja služba sta vsled neurja precej trpela. Kljub izrednemu nali-vu se je odpeljalo iz Buenos Airesa 25 izletnikov, prve slovenske božje službe v Berisso se jih je vdeležilo okoli 100 izmed katerih jih je izredno veliko prejelo tudi svete zakramente.

Jožef Glavič, iz šmihela pri žužemberku, ki je stopil te dni v jezuitsko Apostoisko solo.

NAD en milijon ljudi je brez strehe v Severni Ameriki zaradi ogromni povodenj, ki so zajele deset držav. ležečih v centru velike zvezne republike. Prizadetih je tudi več slovenskih naselbin, zlasti v državi Ohio.

KASTELIĆ JOŽEF, Buenos Aires

Vélíki petek

Gornja slika: JEZUS NA KRIŽU. — Slikal Beato Angélico.

Vélíki petek je dies ater, črn dan, najnesrečnejši dan v človeški zgodovini, žalni dan Cerkve zavoljo smrti našega Gospoda Jezusa Kristusa.

Vélíki petek ob treh popoldne je ugasnilo njegovo življenje. Dolge tri ure se je na križu od bolečin zvijalo ubogo Jezusovo telo. Nekako ob treh popoldne pa je zaklical: "Dopolnjeno je!" in kmalu na to "Oče, v Tvoje roke izročim svojo dušo!" se zdrnil in umrl. Čez nekaj trenutkov je eden izmed tam setoječih vojakov porinil sulco v njegovo stran in mu prebodel srce, da so iztekle iz njega še zadnje kaplje krvi, že pomešane z vodo.

In tako stoji sedaj pred našimi duhovnimi očmi Kristusov križ s še razpetim njegovim mrtvim truplom, prav kakor smo ga vajeni gledati vsak dan, pa se nemara ravno vsled navajenosti

redko kdaj spomnimo, kaj da nam kristjanom ta križ prav za prav govori.

Cerkvene molitve in obredi

V svojih molitvah in obredih velikega petka katoliška Cerkev posebno pozorno opazuje križ in mrtvo Kristusovo truplo na njem. Z muko išče besed in primer, da bi nam mogla nekoliko dopovedati svojo globoko žalost in nesrečo in tudi v nas zbuditi malo sočutja z mrtvim Odrešenikom, in končno tudi prav z jokom utolažiti svojo bolečino.

Prva izmed primer s katerimi hoče Cerkev razkriti svojo bridkost, so žalostne pesmi preroka Jeremija, ki se ponavljajo v njenih molitvah vse zadnje tri dni velikega tedna.

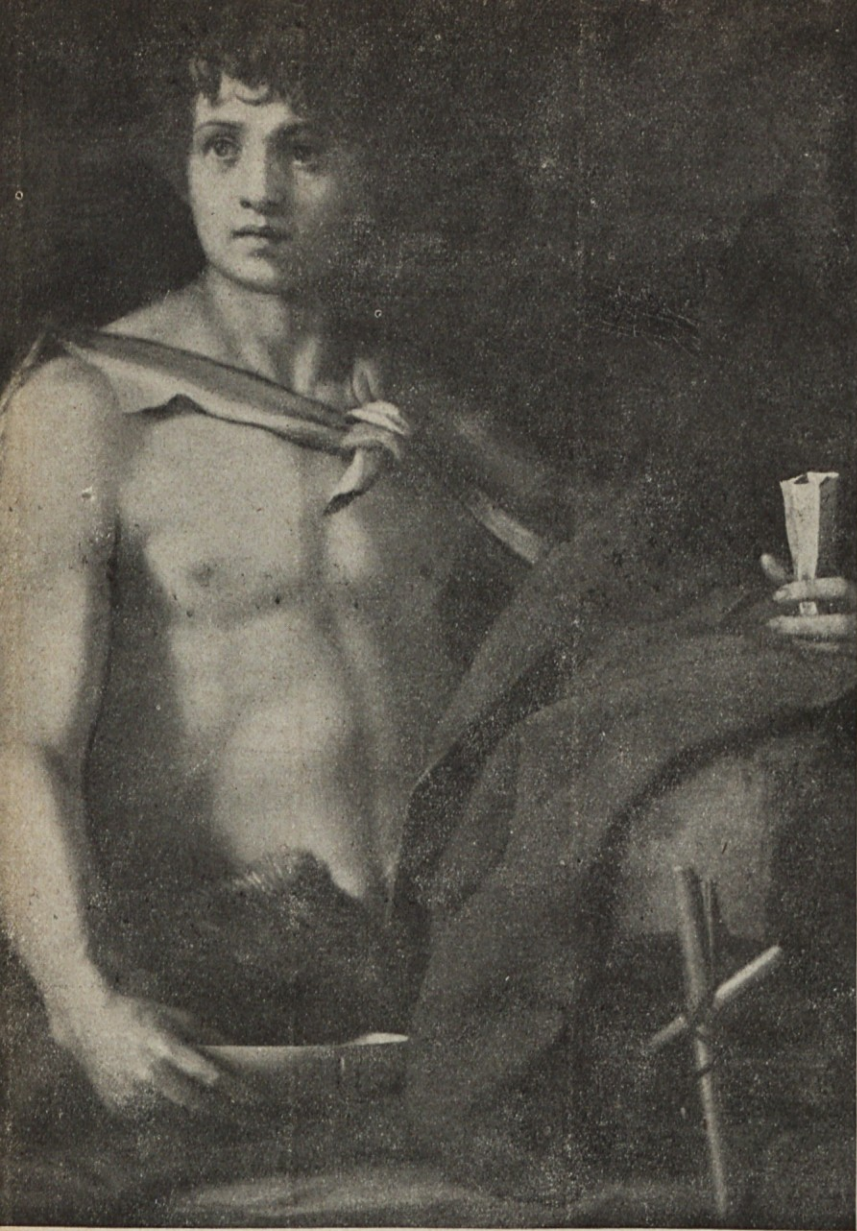
Žalostne pesmi preroka Jeremija

V strahotni vojski so bili Judje premagani. Sovražniki so si osvojili in opustošili njihovo deželo prav na strahotno preprost in barbarski način. Večina ljudstva je bila poklanega. Kar so jih mogli živih ujeti, so jih odpeljali v sužnost, kjer bo treba brez vsakega plačila trdo delati svojim novim gospodarjem. Mnogo je bilo prodanih za denar. Posebno temeljito so pokončali judovsko glavno mesto Jeruzalem.

V Jeruzalemu so imeli Judje svoje edino svetišče, tempelj, ogromno stavbo, tako umetno izdelano in tako bogato okrašeno, da se je od veselja in ponosa razširilo srce vsakemu Judu, ko je tempelj zagledal ali se ga tudi samo spomnil. Zaradi njene lepote so imenovali tujei to stavbo čudež sveta.

Na svoj tempelj so bili Judje naravnost ljubosumni. Noben tujec, pogan, nihče, ki ni bil njihovega rodu, ni smel prestopiti templjevega praga. Tako predrznost so kaznovali s smrtjo. Vsi odrasli Judje pa so morali vsaj trikrat na leto, za tri največje judovske praznike, priti v Jeruzalem in obiskati tempelj.

Toda z deželo in mestom vred je bil osvojen tudi tempelj. In zažgan in oropan in razdejan. Zakleti sovražniki judovskega ljudstva so ponosno hodili med ruševinami, si jih ogledovali, se čudili

Jezusov predhodnik Janez Krstnik.

nekdaj mogočni stavbi, z glavami zmajevali in se norčevali iz Judov, nekdanjih gospodarjev teh lepih in bogatih krajev.

Redki posamezni Judje so se bili skrili v hribe. Tisti, ki so jih bili lovili in vezali, da jih na tuje, v sužnost odpravijo, jih v naglici niso mogli najti. Sedaj počasi in boječe, kakor tatovi, pri-

Reka Jordan, kjer je Jezus pridigal.

hajajo iz svojih skrivališč in se kradoma razgledujejo po tej, nek-
daj njihovi deželi.

Med njimi je Jeremija, prerok in pesnik. Mož izredno občut-
ljivega srca, ki je globoko ljubil svojo deželo, svoje mesto, tem-
pelj in svoje ljudstvo. Mislite si sedaj njegovo žalost, mislite si
obupnost njegovih pesmi, ki jih piše na razvalinah jeruzalemskega
mesta in templja, in so v sv. pismu ohranjene do današnjih dni.

Ko stoji danes Cerkev pred tako izničnim mrtvim truplom
Njega, ki je bil nekoč najlepši in najboljši človeških otrok, in
išče besed v katere bi izlila svojo neizmerno žalost in obupno brid-
kost, se je spomnila žalostnih pesmi preroka Jeremija, njegovi
žalosti primerja svojo boleost, in vse tri dni vélikega tedna v po-
sebnih, svojevrstnih žalostnih melodijah, ki najbrže nam vsem
še danes zvenijo v ušesih, nekako takole pripoveduje. joka, poje
in ponavlja:

Kako samotno je mesto, ki je bilo nekdam polno ljudstva!
Kakor vdova je postalo, ki je bilo še pred kratkim kakor gospá
narodov, in kakor sužnja je, ki je bilo še včeraj kraljica dežela.
Vse noči joka in solzé ji teko po licih, pa ni nikogar, ki bi jo to-
lažil v njeni brezmejni nesreči in bridkosti.

Še pota na Sion so žalostna, ker ni nikogar, ki bi prišel k
praznovanju. Duhovniki, ki so včasih v bogatih ornatih opravljali
tod svojo službo, vzdihujejo sedaj v tujini. Dekleta, ki so oblačila
za praznike svoje najlepše obleke in prihajala v tempelj, se danes
umazana in zanemarjena skrivajo v podzemeljskih luknjah gora,

ali pa ponižane, prestrašene, oskrunjene begajo po tujih deželah. Vse mesto je kakor strto od bridkosti. Mestni poglavarji so kakor razkropljeni ovni, ki ne morejo nikjer najti paše. Vsi tisti, ki so to mesto svojčas častili, se mu sedaj posmehujejo in je zaničujejo.

Sovražnik je stegnil svojo roko po vseh mestnih dragocenostih. Tisti, o katerih si — Bog — zapovedal, da ne smejo stopiti v tempelj, so vdrlj v Tvoje svetišče. Tvoje ljudstvo — o Bog — pa vzdihuje in išče kruha. Vse svoje dragocenosti so že razdali, da bi se nasitili in okrepčali. Zavoljo pomanjkanja kar po cestah mro otroci in dojenči. Otroci prosijo kruha, pa ni nikogar, ki bi jim ga lomil. Dojenčkom se je od žeje prisušil jezik na nebo. Oni, ki so jedli nekdanj slaščice, danes od lakote po cestah ginejo. Oni, ki so bili vzrejeni v škrlatu, leže v blatu. — O, vi vsi, ki greste mimo po poti, ozrite se in povejte ali je kje na svetu bolečina, kakor je bolečina tega ljudstva in naroda!

Komu naj te primerjam ali komu naj te prispeodobim, mesto Jeruzalem? Komu naj te enačim, da te potolažim? Kakor morje je neizmerna tvoja potrtnost. Kateri hodijo mimo in te vidijo, se vesele tvojega ponižanja, privoščijo ti je, od veselja ploskajo z rokami, zasmehljivo žvižgajo in z glavami majejo: Ali je res to tisto slavno mesto, mesto popolne lepote in veselje vse zemlje?

Oči mi pešajo od samega joka. Od žalosti se je razgibalo v meni drobno. Žolč bom izjokal zaradi nesreče mojega ljudstva. Sedaj začne prerok uvidevati in spoznavati:

V z r o k i n e s r e č e

Hudo se je pregrešil Jeruzalem, zato ni obstal. Sedaj se spominja časov svojih pregreh in sladnosti, in jih obžaluje. Prekasno! Tudi če vpijem in prosim, Gospod sedaj mojo molitev zaničuje. Kakor z rezanim kamnom je zaprl vsa pota do sebe in mi je steze razkopal. O, greh mojega ljudstva je večji, kakor je bil greh Sodome. Sodoma je bila pokončana v trenutku, moje ljudstvo pa v takem trpljenju počasi gine in umira.

Dobro pozna prerok staro svetopisemsko napoved, ki mu sedaj prihaja na misel in se že uresničuje z vso pezo: Ljudstvo moje vedi, da bo hudo in bridko, ko boš zapustilo Gospoda, svojega Boga! Posebno se huduje na krive preroke, slabe božje služabnike:

Jezus in učeniški Cerkve.

Tvoji preroki so gledali in govorili same prazne besede, laži in neumnosti. Niso govorili resnico in pravico svojemu ljudstvu, ampak tako so obračali besedo, kakor so slutili, da se bodo ljudem

Jezus čudežno pomnoži kruhe.

sladkali in bolj prikupili. Zato ti niso odkrivali tvojega hudodelstva in te niso nagnili h kesanju in pokori.

Vendar se prerokova pesem kljub vsemu, kakor sama od sebe in nehote razvname v najprisrčnejšo molitev.

Molitev preroka Jeremija

Pomisli, Gospod, kaj se nam je zgodilo; poglej in ozri se na našo sramoto! Naša dedščina je prišla tujcem v roke, naše hiše v roke poganom. Kakor sirote smo brez očeta, naše matere so kakor vdove. Svoje vodo pijemo za denar, svoja drva kupujemo. Za vratove nas vklepajo in gonijo; ko se utrudimo, nam ne dovolijo počitka. Egiptu nudimo roko in prosimo dela, in Asircem, da bi se kruha najedli! Naši očetje so grešili, in jih ni več, mi pa nosimo sedaj pokoro za njihove grehe. Hlapei nam gospodarijo, pa ni nikogar, ki bi nas rešil iz njihove roke. V puščavi si pripravljamo kruh, v vedni smrtni nevarnosti pred mečem naših gospodarstvenikov. Od silne lakote se je naša koža osušila kakor peč. Na Sionu pa skrunijo naše žene, in device po judovskih mestih.

In kakor skrbna mati, ki vedno misli in prosi za svoje otroke končuje zaskrbljena Cerkev te svoje molitve s pretresljivo prošnjo, ki jo devetkrat ponavlja in poje v nepozabni, pretresljivo žalostni starodavni cerkveni melodiji:

Jeruzalem, Jeruzalem, spreobrni se vendar in vrni h Gospodu svojemu Bogu!

Vrt Getsemani s tisočletnimi oljkami

P r i m e r a

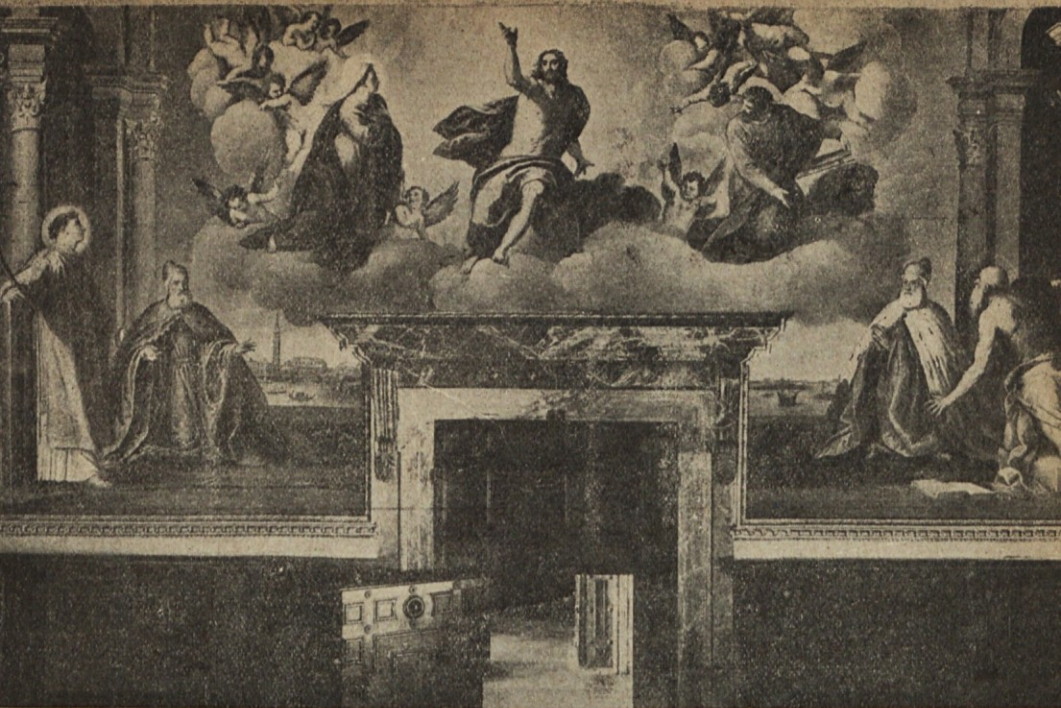
Samo mesto Jeruzalem je bilo sicer nedolžno. Hudobije njegovih prebivavcev so bile vzrok, da je bilo tako strahotno pokončano. Ravno tako je bil nedolžni Kristus uničen in pokončan zaradi hudobije nas, svojega ljudstva. Kakor Jeremija moli in prosi milosti za svoje ljubo judovsko ljudstvo, o katerem ve, da je pred Bogom krivo in da je kazen zaslužilo, tako Cerkev kliče božjega usmiljenja nad svoje otroke, kristjane, in nad ves človeški rod, kljub našim vsakovrstnim in velikim grehom. — Kakor je prerok Jeremija opominjal in svaril svoje ljudstvo in je rotil, naj se vendar vrne iz svojih slabih, grešnih in krivičnih potov h Gospodu, svojemu Bogu, če si hoče dobro, če za svoje težke pregrehe noče občutnih božjih kazni, prav tako dela Cerkev, ki ne neha ponavljati vsakemu izmed nas vsak dan in neprestano, današnji dan pa še prav posebno: Spreobrne se vendar in vrni h Gospodu našemu Bogu! In kakor končno prerok joče in vzdihuje zaradi nesreče svoje ljube judovske domovine, jeruzalemskega mesta in templja in svojega ljudstva, in se kar utolažiti ne more, tako se je današnji dan Cerkev vsa zatopila v bridkost, žalost zaradi nepopisno

Marko Palmezzoni: Obhajilo apostolov.

bridkega Jezusovega spravnega trpljenja, in se kar utolažiti noče, dokler ne prisije iz njenega obupnega joka misel na božjo dobroto in na njegovo vse odpuščajoče usmiljenje, misel na neizgibno končno zmago pravice in na vstajenje in povišanje njenega ljubega Gospoda in Učenika.

Prvo tolažbo v svoji neizmerni žalosti najde Cerkev v starodavnih prerokbah, v katerih je Bog mnogo tisoč let predno je pri-

Jezus, začetnik nadnaravnega življenja.

šel, po svojih prerokih, napovedoval Odrešenika in napovedoval tudi vse njegovo nečloveško trpljennje v spravo in zadoščenje za grehe ljudi.

Tak dalekoviden prerok je bil imenitni judovski kralj in sloveči pevec David, ki je tisoč let pred Jezusovim rojstvom videl Odrešenika in tisoč let prej nekako takole opisoval njegovo strahotno trpljenjé vélikega petka in smrt na križu, pesniško govoreč v njegovem lastnem imenu:

Kralj David prerokuje o Jezusu

Prebodli so mi roke in noge; prešteli so vse moje kosti. Obstopilo me, je krdelo psov; zbor hudobnežev me je obkrožil. Razdeljujejo si moja oblačila in za mojo suknjo žrebajo. Kakor lev so, ki grabi in rjove. Kakor voda sem se razlil in vse moje kosti so se razklenile. Kakor črv sem in ne človek: v zasramovanje ljudem in izvržek človeštva. Vsi, ki me vidijo, me zasmehujejo, zaničljivo govore in z glavo majejo, češ, saj je v Gospoda zaupal, pa naj ga

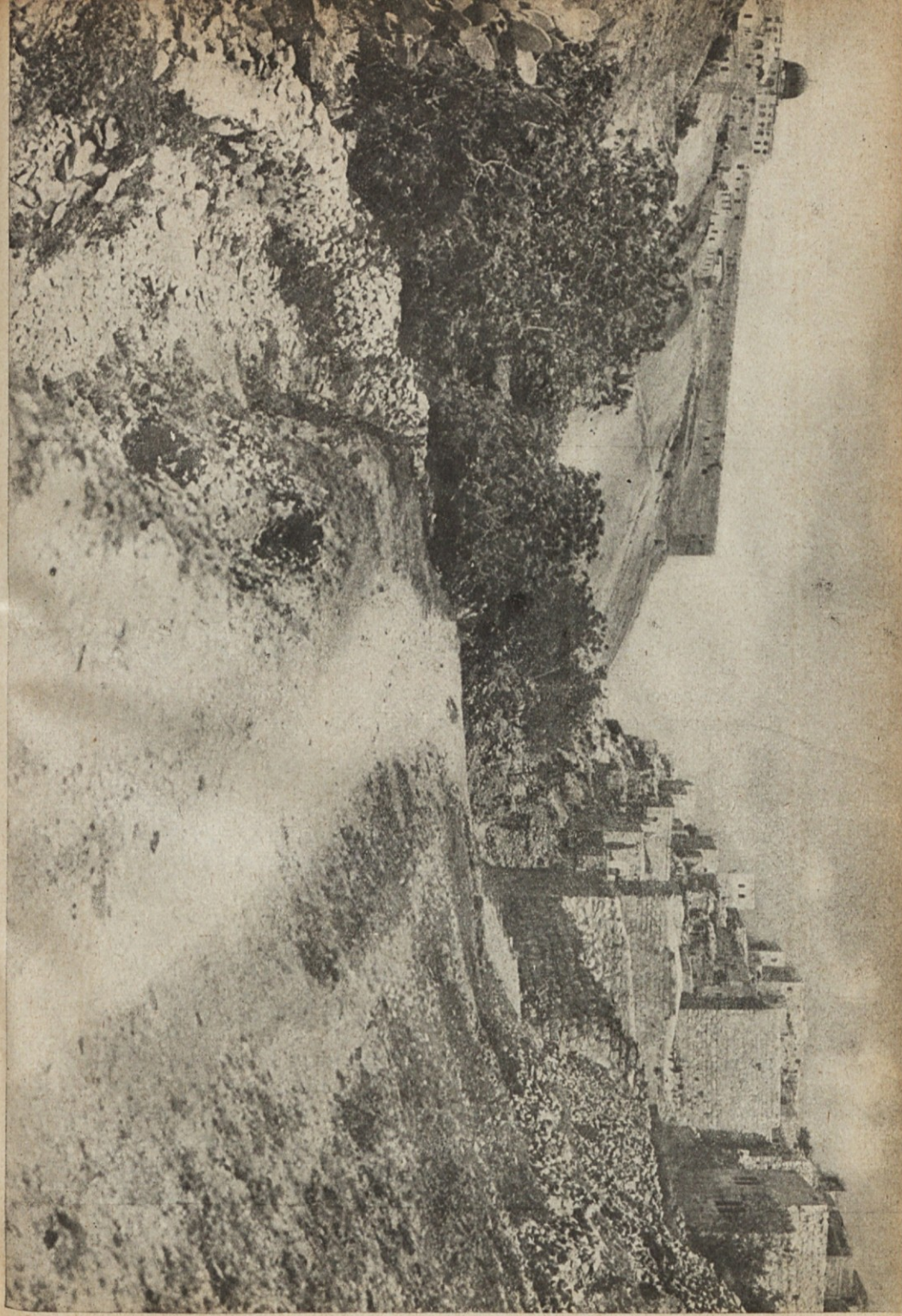

Slika desno: Dolina in potok Cedron, v ozadju Jeruzalem. Zgoraj: Stopnjice iz Jeruzalema v dolino Cedron, po katerih je najbrže šel Jezus po zadnji večerji na Oljsko goro, kjer je prebil del noči med molitvijo, na kar so ga prijeli.

otme, če mu res dobro hoče! Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil? Kličem Te podnevi in mi ne odgovarjaš, ponoči, in me ne poslušáš. V Tebe so upali naši očetje in si jih reševal, v Tebe so upali in niso bili osramočeni. Tebi sem bil izročen takoj po rojstvu; ti si moje upanje od materinih prsi. Ne oddaljuj se od mene, zakaj bridkost me objemlje in nikogar ni, ki bi mi pomagal. Toda ne! Kupo bridkosti bo treba izpiti do konca! Izročili so me v roke hudobnemu, in v ničemur niso prizanesli moji duši!

še drugi preroki

Pa ni samo prerok David oznanjal Odrešenika in tako natančno napovedoval podrobnosti iz njegovega življenja, da bi ga lahko vsak poznal, ko se bodo prerokbe uresničile. Napovedovavec izrednih posebnosti iz Jezusovega življenja je bilo še cela vrsta. Zlasti na primer prerok Izaija, ki je 700 let pred Jezusovim življenjem tako verno popisoval neštete posameznosti o Jezusovem

rojstvu, življenju, oznanjevanju božjega kraljestva in o njegovi smrti, da ga ne imenujejo preroka ampak evangelista. V 53. poglavju svojih prerokb med drugim nekako takole govori o Odrešeniku:

Prerok Izaija govori o Jezusu

Videl sem ga, pa ni bilo nič takega na njem, da bi ga gledal z veseljem. Nobene lepote, niti ne človeške podobe. Zaničevan, zadnji med ljudmi, mož bolečin, preizkušen v vseh bolečinah. Kakor bi ga Gospod hotel streti v njegovi slabosti. Kakor za gobavega in od Boga udarjenega in ponižanega sem ga imel.

On pa je bil ranjen zavoljo naših pregreh, potrj zaradi naših hudobij. Gospod je nanj položil grehe nas vseh in jih na njem pokoril.

Kristus — naše Velikonočno Jagnje.

Judje so imeli poseben običaj, ki ga ne najdemo pri nobenem drugem narodu. V spomin na čudežno rešitev judovskega ljudstva iz egiptovske sužnjosti so morali zaklati vsako leto za velikonočne praznike jagnje in ga použiti natančno po predpisanem načinu. Takole govori predpis v drugi Mozesovi knjigi (12, 1—11):

“Deseti dan tega meseca (meseca ramazana, to je po naše nekako meseca marca) naj si vsaka družina in vsaka hiša vzame jagnje. Če pa je število (družinskih članov) manjše, kakor bi moglo zadostovati, da pojedó jagnje, naj vsak vzame od sosedu, ki je najbliže njegovemu domu, toliko duš, da jih bo dovolj, da použijejo jagnje. Jagnje pa bodi brez madeža, samec, leto star; po tem predpisu vzamete lahko tudi kozlička. Obdržite ga do štirinajstega dneva tega meseca in daruje naj ga proti večeru vsa množica Izraelovih sinov. In vzamejo naj od njegove krvi in namažejo na oba podboja in naddverje tistih hiš, v katerih ga bodo jedli. Jedo naj ono noč meso pečeno na ognju in opresne kruhe s poljskimi zelišči. Ne jejte od njega nič sirovega, tudi ne na vodi kuhanega, ampak samo pečeno na ognju; glavo z njegovimi nogami in drobovjem pojejte in nič od njega naj ne ostane do jutra. Če bi pa kaj ostalo, sežgite na ognju. Takole ga pa jejte: z opa-

Jezus pošlje apostole.

sanimi ledji, z obuvali na nogah in palicami v rokah, in jejte urno: je namreč pasha — mimohod Gospodov”.

Brezmadežno judovsko velikonočno jagnje je ena izmed mnogih Jezusovih predpodob. Saj so jih prav na véliki četrtek klali po judovski deželi. Jezus je velikonočno jagnje še jedel s svojimi učenci, postavil med večerjo zakrament svetega Rešnjega Telesa, sam svojim učenrem prvič maševal, naročil, naj opravljajo daritev svete maše vedno in v njegov spomin, na kar so ga še isti večer prijeli, zvezali, peljali pred sodnike, še isto noč obsodili, naslednjega dne, veliki petek ob treh popoldne, pa je bilo “naše velikonočno jagnje Kristus” kakor pravi apostol Pavel, že darovano.

Dovolj žalosti

Ko Cerkev véliki petek gleda in motri svojega tako izničnega Gospoda in se zave vzroka njegovih strahotnih bolečin, se na enkrat spomni, da je dovolj neplodne žalosti in obupa, in začne za začetek jutranje pobožnosti velikega petka mogočno in odločno vabiti in klicati:

Judov poljub.

Pridite, vrnimo se h Gospodu; on nas je udaril in on nas bo ozdravil; on nas je ranil, on nam bo tudi rane obvezal. Že v dveh dneh nas bo oživil. Oz 6,2.

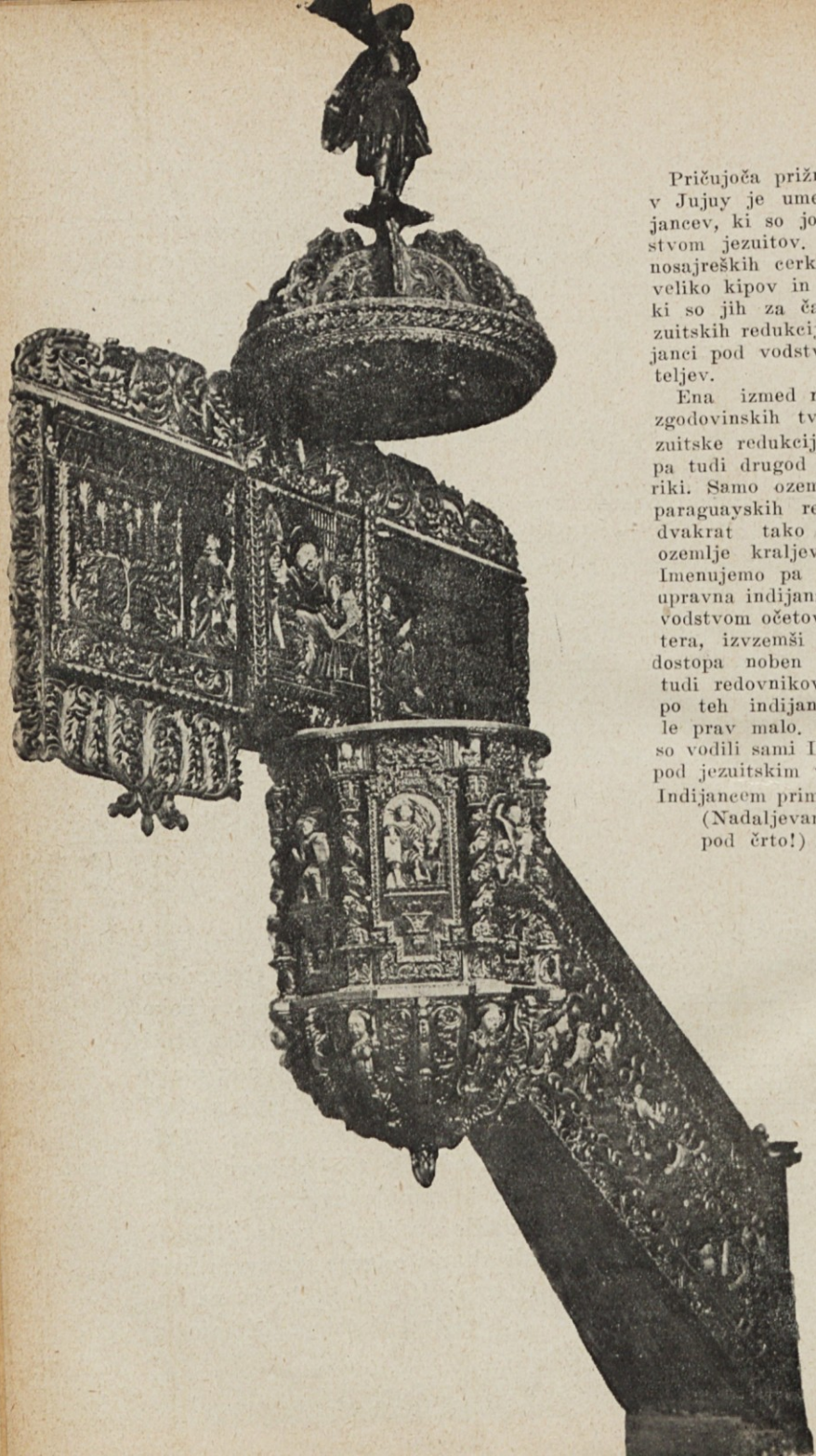
In ko prebere še dobesedno poročilo o Jezusovem trpljenju, kakor je je opisal evangelist apostol Janez, ki mu je ostal zvest tudi v trpljenju, izlije svoje sree v gorečo in vse odpuščajočo molitev za vse ljudi:

Prošnje velikega petka

Imenoma moli durovnik za sveto Cerkev božjo, za papeža, škofe, duhovnike, za vse klerike, spoznavavce, device, vdove, za vse sveto božje ljudstvo, za katehumene (vernike, ki še niso krščeni), za vse, ki so v zmotah, za bolnike, za lačne, za jetnike po zaporih, za popotnike, za mornarje na visokem morju, za krivoverce za same nezveste Jude, za pogane. Pri vsaki prošnji posebej duhovnik, ki molitve vodi, in za njim vse ljudstvo, pokiekuje, samo ko moli za Jude, se zdrzne in ne poklekne, ker je Cerkev zbolel spomin, ko so Judje v zasramovanje poklekovali pred Kristusa.

Razkrivanje križa

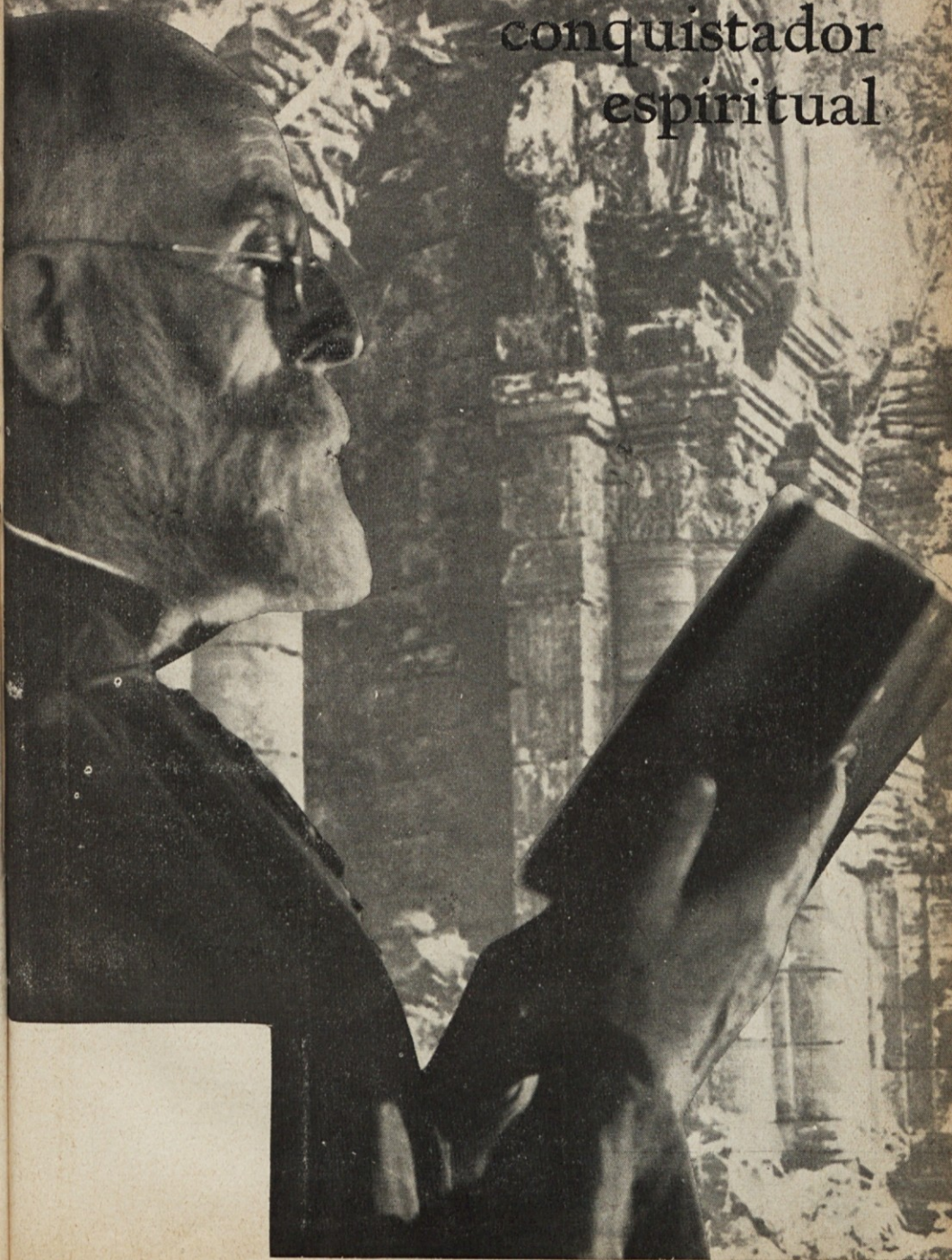
je pretesljiv obred jutranjega cerkvenega opravila velikega petka, ki sledi prošnjam za vse ljudi. Predstavlja naj Gospodovo povišanje na križu. Duhovnik sleče mašni plašč, vzame v roke z vijoličastim zagrnjalom pokriti križ in se obrne z njim proti ljudstvu. Na listni strani pred stopnicami odkrije Gospodu glavo in zapoje: "Glejte les križa, na katerem je viselo zveličanje sveta!" Vsi razen njega padejo na kolena, in zbor pevcev odpoje: "Pridite, molimo!" Vrh altarnih stopnic odkrije zdaj duhovnik Gospodu desno roko, dvigne križ više in zapoje z višjim glasom: "Glejte les križa, na katerem je viselo zveličanje sveta!" Zopet vse poklekne in počasti križ. Sredi altarja odgrne duhovnik križ popolnoma in zapoje še z višjim glasom: "Glejte les križa, na katerem je viselo zveličanje sveta!" Zdaj tretjič vsi pokleknejo in počaste znamenje našega odrešenja.

Pričujoča prižnica iz stolnice v Jujuy je umetno delo Indijancev, ki so jo izvršili pod vodstvom jezuitov. Tudi po buenosajreških cerkvah je izredno veliko kipov in celih oltarjev, ki so jih za časa slovitih jezuitskih redukeij izrezljali Indijanci pod vodstvom svojih učiteljev.

Ena izmed najznamenitejših zgodovinskih tvorb so slavne jezuitske redukeije v Paragwayu, pa tudi drugod po Južni Ameriki. Samo ozemlje takozvanih paraguayskih redukeij je bilo dvakrat tako veliko kakor ozemlje kraljevine Jugoslavije. Imenujemo pa redukeije samoupravna indijanska ozemlja pod vodstvom očetov jezuitov, v kateri, izvzemši patrov, ni imelo dostopa noben bel človek, pa tudi redovnikov-jezuitov je bilo po teh indijanskih naselbinah le prav malo. Upravo redukeije so vodili sami Indijanci, seveda pod jezuitskim vodstvom, ki so Indijancem primerno uredili vso (Nadaljevanje na strani 38 pod črto!)

El
conquistador
espiritual

Češčenje križa Kristusovega

Duhovnik nese zdaj visoko dvignjeni križ na blazino pred altarjem ali pred obhajilno mizo. Sezuje se in se od daleč blžja križu, da ga počasti. Spotoma trikrat poklekne in moli. Nazadnje poljubi Gospodove noge. Za njim prihajajo po vrsti drugi duhovniki, in nazadnje ljudstvo. Ko odhajajo, pred križem na eno koleno poklekujejo. Kadarkoli gre današnji ali naslednji dan duhovnik mimo tega češčenega križa, vselej poklekne na eno koleno, kakor sicer pred tabernakljem. Tako danes Cerkev časti zmagoslavni križ.

Očitanja

pojejo peveci med češčenjem križa Gospodovega. Duhovnik, ki je prvi končal s češčenjem bere očitanja pri altarju. V teh presunljivih spevih govorijo peveci in duhovnik v Jezusovem imenu. Kakor da Odrješnik sam s križa našteva dobrote, ki jih je izkazal svojemu ljudstvu, in mu očita njegovo neverjetno nehvaležnost in nezvestobo, češ, mnogo dobrih del sem vam storil, zaradi katerega izmed njih mi tako povračate. Razžaloščen se obrača Odrješnik na nas in kar naprej sprašuje: "Ljudstvo moje, kaj sem ti storil, ali s čim te razžalil, odgovori mi!"

Na očitanja odgovarjamo s skesanim in neprestanim češčenjem križanega Boga, našega Kralja: "Sveti Bog, nesmrtni, usmili se nas!"

Izvenijo pa očitanja vendarle v hvaležno češčenje Gospodovega — vstajenja, zakaj po križu je "prišlo veselje na svet".

Očitanjem sledi slavospev "Jezik moj, opevaj zmago", ki je

javno upravo v kolektivističnem smislu. Redukcije so proti pričakovanju sijajno uspevale in živele v splošnem blagostanju, kar pa seveda ni bilo všeč belim magnatom po današnji Argentini, Peruju in Brasilu, ker tako zaščitenih Indijancev niso mogli izkoriščati. Južnoameriške redukcije niso bile zadnji vzrok, da je moral papež na zahtevo svetnih velikašev razpustiti jezuitski red. Cerkvi tako škodljivemu razpustu so se jezuiti brez ugovora pokorili in odšli iz redukcij, kamor se je skoraj naselilo opustošenje, razdejanje in propad. Še danes je najti po nekaterih delih Južne Amerike mnogo razvalin mogočnih stavb, ki so si jih bili pod jezuitskim vodstvom sezidali Indijanci, ki pa so spet tako podivjali, ko so odšli izmed njih jezuiti, da je njihov današnji položaj naravnost obupen, do pred kratkim pa so se sploh pogostoma, skoro neprestano in z orožjem v rokah upirali belcem, ki so morali pošiljati nanje cele velike vojske. Najznamenitejša je vse kakor razvalina sv. Ignacija, v pokrajini Misiones, ki jo vidimo na sliki.

veličastno poveličanje svetega križa, polno pristčne ljubezni do križa in Križanega, ki je s svojo smrtjo čudovito zmagal. Med posameznimi kiticami se ponavlja odpev: "Sladki les, na sladkih žeblih nosiš breme presladko", kakor da se ne moremo ločiti od znamenja našega odrešenja.

Duhovnikovo obhajilo

Po čiščenju in po končanih očitanih prenesejo križ spet na altar. Prižgo sveče in spet popolnoma razgrnejo altarni prt. V slovesni procesiji prenese na glavni altar včeraj posvečeni hostiji, ki sta shranjeni v božjem grobu, v zagrtnem in spodvezanem kelihu. Spotoma pojejo slavospev: "Kraljevi prapori se pno", v katerem še vedno častimo sveti križ, slavospev pa velja tudi sveti Evharistiji, ki je pravi spomin trpljenja Gospodovega, dočim je križ samo podoba na križu visečega Zveličarja.

Sledi duhovnikovo obhajilo ali maša s prej posvečeno hostijo.

Po obhajilu dene duhovnik tretjo, včerajšnji dan, na veliki četrtek posvečeno sveto hostijo v monstranco, pregrnjeno s tančico, in jo za sklep slovesno prenese v božji grob, kjer Najsvetejše izpostavi javnemu čiščenju kar naj nas spominja, da je bil mrtvi Jezus v tančice zaviti in v grob položen. Božji grob okrasimo kar najslavesneje, s svečami, oljnatimi lučkami in rožami. Te dni naj bi pred Najsvetejšim zlasti premišljevali in se vgljabljali v cerkvene molitve in obrede velikega tedna.

Razgrinjanje oltarjev

Koncem cerkvenega opravila poberejo spet prte, najprej iz velikega oltarja in potem iz vseh drugih, izvzemši božji grob. Vse je pusto, tabernakelj na glavnem oltarju prazen in odprt. Križe po cerkvi razkrijejo. Kakor da vse žalostno kliče: Gospod je umrl. Večji križ leži na prtju in blazini črne ali vijolične barve, da ljudje prihajajo častit in molit svojega križanega Boga. Ob križu je pušica za miloščino, ki je namenjena za varuhe božjega groba v Jeruzalemu.

Očiščenje

Veličastna je liturgija velikega petka. Cerkev žaluje v svojih današnjih obredih s trpečim Zveličarjem in poje sočutja polne žalne pesmi. Za trenutek se prepušča naravnost brezupni bolesi.

Dve deklici po prvem svetem obhajilu. Zadnji čas je izredno veliko slovenskih izseljenških otrok prejelo Jezusa v zakramentu sv. Rešnjega telesa.

Toda brž se spet zavé in začne povdarjati ljubezen in zvestobo križu in Križanemu. Celó veselje najdemo na enkrat v njenih spevih, veselje nad dopolnjenim odrešenjem. S svojim nečloveškim spravnim trpljenjem je naš Gospod Jezus Kristus zadostil za naše grehe in nam je zaslužil neizmernih milosti, ki se jih moremo udeležiti, če le hočemo. In se jih moramo! Danes moramo postati tudi mi odrešeni! Cilj postne dobe cerkvenega leta, to je odrešenje, mora biti danes dosežen. Pa o teh rečeh bomo govorili na drugem mestu.

Kdaj se še spominjamo Jezusove smrti

Smrt Gospodova je prevelik dogodek, da bi se ga spominjala Cerkev samo enkrat na leto.

“Kolikorkrat jeste ta kruh in pijete kelih, oznanjate smrt

‘Gospodovo!’ pravi apostol Pavel, ko piše svojim vernikom v Korint (1 Kor 11, 26) in jim govori o sveti maši, kako in zakaj je naš Gospod Jezus Kristus postavil in ustanovil to daritev, obred in zakrament, kakšni so njeni sadovi, in kako je treba, da se kristjani svete maše udeležujejo.

Prva sveta maša

Kakor dobro vemo, je prvič maševal sam naš Gospod Jezus. Veliki četrtek zvečer. Ob tej priliki se je poslovil od svojih apostolov. Napravil je tudi svoj testament. Ne bo minilo 24 ur ali en cel dan, ko bo obveljalo: Dopolnjeno je. Ko Jezusa ne bo več med živimi. Ob tej slovesni priliki je zapustil Jezus svojim, ki jih je ljubil do konca, dragocen dar: daritev svete maše. Potem, ko je sam odmaševal, jim je izrečno naročil: ‘‘To delajte v moj spomin!’’

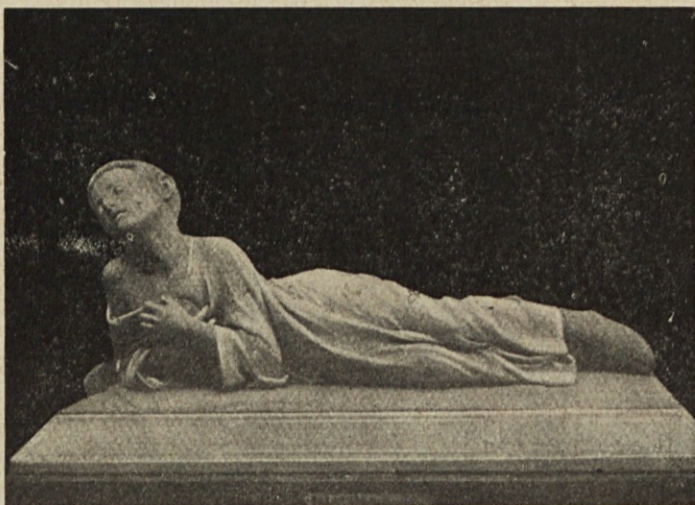
Kolikokrat je Jezus maševal?

Tisti Jezus, o katerem so mislili njegovi sovražniki, da je za vedno mrtev, je tretji dan vstal od mrtvih in se svojim učencem pogostokrat prikazoval. Zdaj so ga videli posamezni apostoli, zdaj vsi učenci skupaj, zdaj spet pobožne žene, zdaj kje v sobi, v skriti

Vitez moli križ.

kamri, zdaj na vrtu, pa spet na poti, gori v Galileji, ko so učenci lovili ribe, enkrat — pripoveduje apostol — se jim je Jezus prikazal, ko je bilo zbranih več kakor pet sto bratov, izmed katerih jih je takrat, ko je Pavel pisal in govoril, veliko še živel, nekateri pa so zaspali. Sámó veliko nedeljo se je prikazal dvema učencema na poti v Emavs, ki sta ga spoznala pri lomljenju kruha — kakor poroča sveto pismo — to je, ko jima je maševal. Brž sta tedaj vstala — pripoveduje isti apostol — in se vrnila v Jeruzalem, pra-

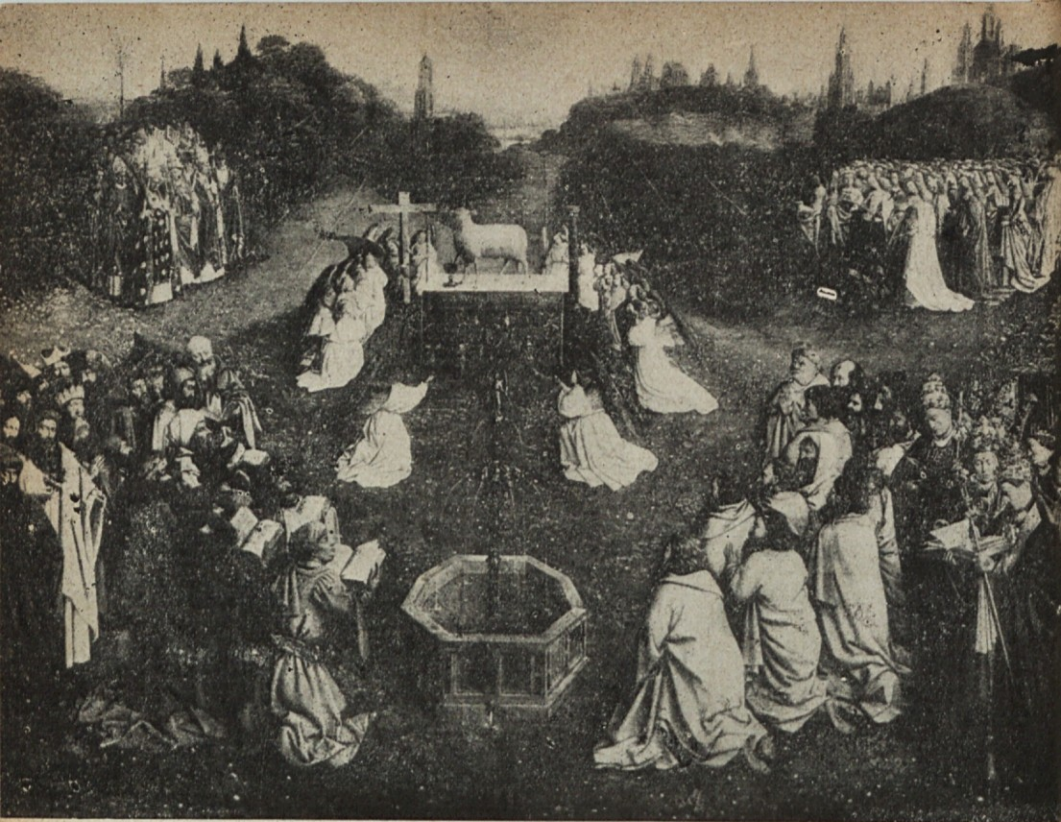
Mladi deček Tarzičij, ki je za časa preganjanja nesej sveto obhajilo bolnikom, pa so ga hudobni tovariši na cesti s kamenjem do smrti pobili.

vit apostolom, prvakom med učenci, kaj da se jima je zgodilo. Presrečna sta bila in spotoma govorila med seboj: Kaj ni gorelo najino sree, ko je z nama šel in nama pisma razkladal, in midva ga nisva spoznala? Njune oči so bile namreč pridržane, da ga nista mogla prepoznati. In ko sta razložila apostolom veselo vest, kako se jima je prikazal in kako sta ga spoznala, so jima začeli praviti veseli apostoli, kako so ga ravnokar videli tudi sami.

Štirideset dni se je potem Kristus tako prikazoval apostolom, in tisti o katerem so mislili njegovi sovražniki, da je mrtev, je delal s svojimi učenci načrte, kako bodo šli po vsem svetu, učili vse narode, jih krščevali, pridobivali za njegov nauk. Tisti, o katerem so mislili njegovi sovražniki, da je mrtev, je živel in dajal

Slika na desni: JEZUS VSTANE OD MRTVIH. Slikal Pavel Veronese. — Muzej v Draždanah.

Molitev mističnega Jagnjeta, ki pomeni Kristusa. — Slikal Van d'Eye.
svojim učencem zadnja navodila, kako naj osvojijo zanj vesoljni svet. Kakor obema učencema na poti v Emavs, je brez dvoma večkrat maševal tudi drugim apostolom in učencem.

Štirideseti dan po svojem vstajenju se je Jezus na Oljski gori še enkrat poslovil od svojih prijateljev, nato se je vpricho njih dvignil in odšel v nebo.

Maše prvih kristjanov

Iz istega svetega pisma vemo, kako so poslej živeli Jezusovi učenci:

Vsako nedeljo so se zbirali ti sveti — o, kako sveti — ljudje h sveti maši po hišah, ker cerkva še niso imeli. Drugoverci so se zgedovali nad njimi, tako sveto je bilo njihovo življenje. Najbolj so se čudili njihovemu medsebojnemu prijateljstvu. Nobenega re-veža ni bilo med njimi. Kar jih je bilo namreč med njimi bogatej-ših, — berem spet v svetem pismu — so prodajali svoje imetje in

prinašali izkupiček k nogam apostolov, da je bil razdeljen med reveže in potrebne.

Odlična in skrivnostna družba

Kadarkoli se tudi danes zberemo k sveti maši, smo v skrivnostni družbi teh svetih ljudi, saj se zbiramo k eni in isti daritvi: spominskemu obedu na zadnjo večerjo in k obnavljanju Jezusove krvave daritve na križu. Vse maše namreč, hkrati z Jezusovo zadnjo večerjo in njegovo daritvijo na križu in hkrati z mašami od mrtvih vstalega Jezusa njegovim učencem, in prve maše apostolov, skrivne maše po dvoriščih in sobah judovskih in rimskih hiš, maše po katakombah, podzemeljskih pokopališčih, maše po rimskih javnih trgih in tržnicah (bazilikah!), ko je postalo krščanstvo svobodno, maše po prvih krščanskih cerkvah, ko je zajelo ljudi veselo upanje v nepopisno lepo bodočnost, katero da bo krščanstvo že na tem svetu ustvarilo človeštvu, veličastne maše po starodavnih stolnicah, ki jih še danes obhajajo z nepopisnim sijajem, maše po naših preprostih slovenskih cerkvah in cerkvicah, in naše skromne slovenske izseljenske božje službe — vse te svete maše so ena sama in ista daritev: obnavljanje velikega petka, Jezusove krvave daritve na križu. Nekaj besed, ki jih pri sveti maši izgovarja duhovnik, je ostalo neizpremenjenih prav od velikega četrtega, ko je Jezus svojim učencem prvič maševal. Mnogi mašni obredi so ostali neizpremenjeni od najstarejših apostolskih časov do današnjih dni. Nekateri ostanki današnjih mašnih obredov segajo v čase katakomb. Mnoga stoletja se niso izpremenili mnogi mašni obredi prav nič. Po vsem vesoljnem krščanskem svetu obhajamo danes svete maše z natančno istimi molitvami, istimi kretnjami in celo tudi prav v enem in istem latinskem jeziku, da je še bolj povdarjena enotnost po vsem svetu razkropljene krščanske družbe, ki se zbira vsako nedeljo in vsak praznik k eni in isti daritvi. Kakšna silna misel za krščanskega in vernega, pa tudi za vsakega mislečega človeka! Človek mora nehote misliti na slavno Malahijevo prerokbo: Od solnčnega vzhoda do zahoda bo veliko moje ime med narodi in po vseh krajih mi bodo darovali eno in isto čisto daritev (Mal 1, 11).

Križ na oltarju

Gotovo ste že opazili na oltarju križ. Gotovo ste tudi videli, kako se duhovnik med sveto mašo večkrat ozre na križ in z očmi na njem ostaja. Zato, da se toliko bolj živo spominja in ves čas med sveto mašo toliko bolj trdno zaveda: zdaj po izrecnem Jezusovem naročilu in po njegovi sveti želji ponavljam spomin Jezusove daritve na križu, njegove smrti v spravo za grehe sveta, njegovega nedopovedljivega trpljenja, s katerim nam je zaslužil neizmernih milosti, ki se jih moremo udeležiti tudi mi njegovi verniki, ne po naši lastni vrednosti, ampak vsled zasluženja Gospoda našega Jezusa Kristusa. Gotovo ste že opazili, kako se duhovnik po mnogih mašnih molitvah obrne h križu, prikloni, sklene roki in govori: Per Dominum nostrum . . . po Gospodu našem Jezusu Kristusu, Tvojem Sinu, ki s Teboj živi in kraljuje v edinosti Svetega Duha, Bog od vekomaj do vekomaj, s čimer hoče reči, da zaradi Kristusa, našega Gospoda, zaradi njegovih zaslug, pričakujemo, da bo Bog uslišal naše prošnje, ne pa morda zato, ker prosimo mi, nevredni grešniki.

Križ je tako važen, da pri oltarju, na katerem bi ne bilo križa, ne more biti svete maše. Mnogo drugih stvari je na oltarju postranskega pomena: dragocene slike, umetniški kipi, žlahtno cvetje, umetna razsvetljava, dragoceno vezeni prti, bogati ornamenti in kar je podobnega. Najbistvenejša, najdragocenejša stvar na oltarju na katerem naj se daruje sveta maša, je Kristusov križ. Če bi ga na njem ne bilo, je najdragocenejši oltar nesposoben, da bi se opravila ob njem ta najsvetejša daritev.

Maše v čast svetnikom

Dostikrat slišimo, kako govorijo ljudje o mašah v čast Materi božji ali kateremu izmed svetnikov, in vendar mora vedeti vsak krščanski človek, da maše v čast Materi božji ali kateremukoli izmed svetnikov biti ne more. Kakor prav za prav tudi nobene molitve v čast svetnikom ne. S sveto mašo moremo častiti samo Kristusa-Boga in moliti moremo samo Boga. Pač moremo s sveto mašo združiti tudi češčenje božje matere ali katerega izmed svetnikov, in naše prošnje k Bogu moremo podpirati s prošnjami, ki

Bitka pri Milvijskem mostu pri Rimu, v kateri je slavni, kristjanom prijazen rimski cesar Konstantin Véliki leta 313, torej pred 1624 leti, premagal odločno protikrščanskega Maksencija. Po tej zmagi so dobili dotlej zatirani in državno preganjani kristjani vse državljanske pravice, radi česar je zavladovalo nepopisno veselje po vsem krščanskem svetu.

jih pošiljamo Bogu po posredovanju katerega izmed svetnikov, odličnih, mogočnih božjih prijateljev, maša sama pa nikdar ne more biti nič drugega, kakor spomin na Jezusovo zadnjo večerjo in na njegovo spravno smrt, še več: skrivnostno obnavljanje njegove zadostilne smrti na križu.

Pri vsaki sveti maši

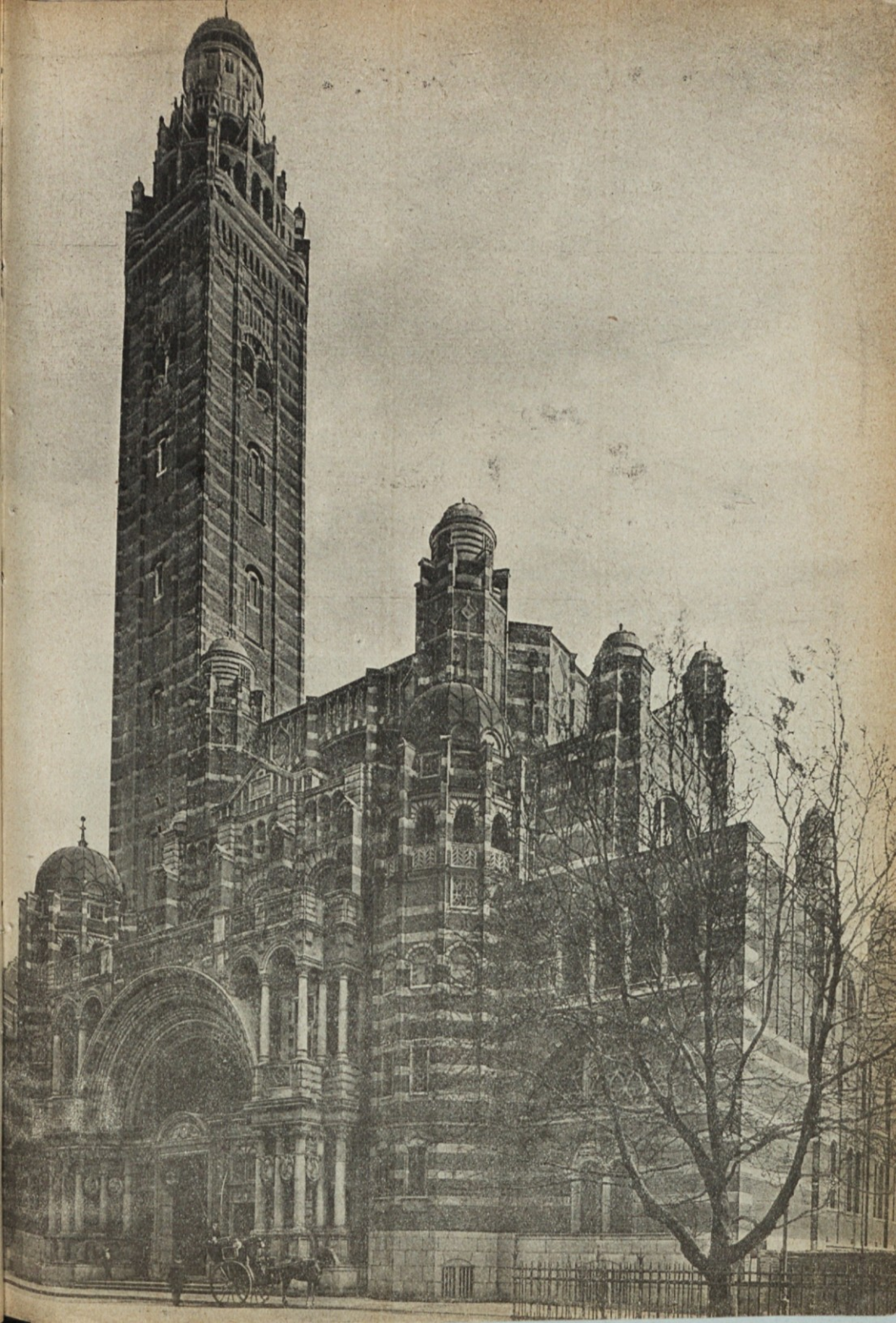
se torej lahko postavimo v duhu v dvorano zadnje večerje, med ljubljene Jezusove učence, okrog našega učitelja Jezusa Kristusa v čigar spomin sveto mašo darujemo. Ravno tako pa se lahko vstopimo v duhu, kadar smo pri sveti maši, pod sam Kristusov križ na Golgoti, na kraju mrtvaške glave, med tiste redke Jezusove prijatelje, njegovo sveto mater, Janeza in nekatere pobožne žene, in prisostvujemo pravi, krvavi — o, tako krvavi — Jezusovi spravni daritvi za grehe vseta. Po pravici, saj vemo, da je sveta maša ravno tako kakor je spomin na Jezusovo zadnjo večerjo z učenci, tudi sicer skrivnostno in nekrvavo, vendar pravo in resnično obnavljanje Jezusove krvave daritve na križu, izven jeruzalemskih vrat, na sramotni Golgoti ali Kalvariji.

KAJ MI PA MAŠA DA?

Tako vprašujejo nekateri, ko jih vabi Cerkev, da vsaj vsako nedeljo in vsak praznik pridejo h sveti maši in jim nudi priliko, da prisostvujejo sicer nekrvavemu in skrivnostnemu, vendar pravemu in resničnemu obnavljanju Jezusove krvave spravne daritve za grehe sveta, naj pridejo in "z veseljem zajemajo iz studencev Odrešenikovih", milosti, ki jih potrebujejo za varno pot skozi zmešnjave življenja v nebeško domovino.

Kateri tako modrujejo in imajo še kaj vere, imajo malo pameti, srca pa sploh nič. Kaj malo vere? Tudi vere že nič več, čeprav se tega morda še ne zavedajo. Z njimi je odveč vsak razgovor o tako vzvišenih skrivnostih naše vere, dokler ne bo vera od druge strani posijala v njihove duše in razjasnila njihovih misli.

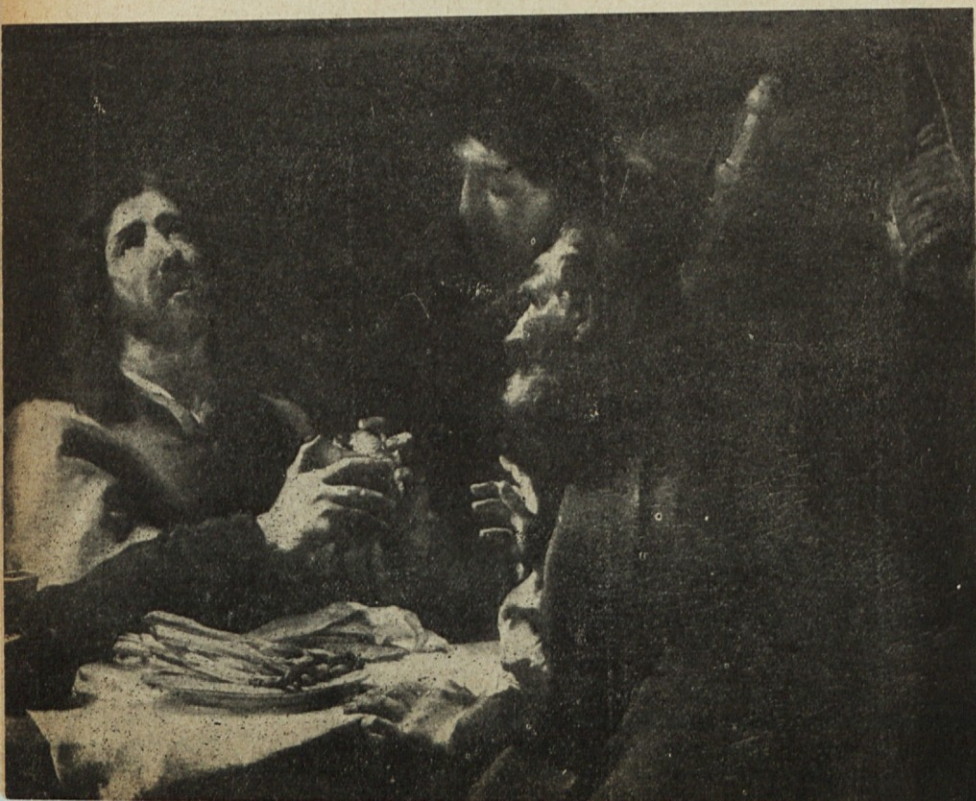
Onstran: Westminsterška katedrala v Londonu, velika stavbarska umetnina, Splošno je znano in priznано, da Cerkev ni samo nositeljica resnice, ampak da hodi z njo, po vseh njenih potih tudi umetnost, umetnost vseh vrst.

Dovoljujem si jih spomniti razprave v številki 31 Duhovnega življenja, ki bolj obširno govori o veri. Tukaj naj samo ponovim, da se zdijo po pričevanju svetega pisma in cerkvenega izročila mnoge in zlasti najgloblje krščanske resnice nevernim ljudem običajno nespametne in prazne, vernim pa same ob semi umevne in jasne. Posebno je poudarjal to neutajljivo dejstvo prvo krščanstvo, ki je uveljavilo zaradi tega takozvano disciplino arcazi vsled katere takratni kristjani sploh niso smeli govoriti z nekrščanskimi ljudmi o največjih krščanskih skrivnosti in posebno ne o sveti maši. Vedeli so namreč, da z golim modrovanjem in s suhim razumom teh resnic nevernim ljudem nikdar ni mogoče raztolmačiti, še veliko manj jih zanje pridobiti. Tudi niso dovoljevali, da bi neverni ljudje prisostvovali daritvi svete maše in je ta prepoved prav za prav še danes v veljavi. Katehumene so poučili o daritvi svete maše in o še nekaterih drugih velikih krščanskih skrivnosti šele tik pred svetim krstom.

Kaj nam torej sveta maša da, z nevernimi ljudmi ni mogoče razpravljati. Verji pa to dobro vedo. Zato jim tudi postaja maša tem ljubša in dražja, čim večkrat se je udeležujejo.

Pri lomljenju kruha, to je, ko jima je maševal, sta ga spoznala.

SLOVENSKI NAGROBNI NAPISI

OZNANJUJEJO VERO V VSTAJENJE IN VEČNO ŽIVLJENJE.

OČETU:

Zvon je zbudil se v zvoniku,
ko si večno ti zaspal.
Grob je kriknil v nemem kriku:
kar si mogel, vse si dal!

MATERI:

Sinu dala si življenje,
ki je bilo tvoja smrt.
Kristus tvoje je vstajenje,
večni zdaj ti evéte vrt.

BRATU:

Srečen ti med rajske svate
šel si iz sveta temín.
Brata nimam. V mislih nate,
brat mi bodi vsak trpin.

SESTRI:

Polno sladkega nasmeha
videl sem te zadnjokrat.
Onkraj groba ne preneha
sestre ljúbiti njen brat.

PRIJATELJU:

Dan je moj ko v vežnih vratih
v gluhi noči glasen ključ;
grob je tvoj ko v žarkih zlatih
v tihem domu sončna luč.

MAŠNIKU:

Pozdrav od vsake svete maše
prihaja v grob iz cerkve naše,
in večne luči sije žar
na grob tvoj, žrtvenik, oltar.

UČITELJU:

Ne bo pod večnim soncem veka,
pod milim nebom ne človeka,
da tvojih úkov zbríše sled;
odmev je božjih nam besed.

UMETNIKU:

Nad temne sence, tesne zmóte,
k izviru Luči in Dobrote
ožarjen orel si se vzpel:
Resnica tvoj je dom in del.

OTROKU:

Očúvala so te nebesa
v lepoti duše in telesa;
in preden si razgledal svet,
zacvétel si v nebeški cvet.

STARČKU:

Sejal ljubezen si med brati,
ljubezen žanješ v žetvi zlati;
pretesen zemeljski je grob
za tvoj prepolni zreli snop.

POLJEDELCU:

Kaj je bilo truda
tvoje^{ga} z meno^j:
spavaj — poje gruda —
ljub objem je moj.

PASTIRJU:

Po planinah hodi
s čredo drug pastir;
hitri čas ga vodi
— k tebi, v grobni mir.

PEVCU:

Pevec vsak utihne,
prava pesem ne;
pevec njen izdihne,
pesem ne umre.

VRTNARJU:

Lepše ti pomladi
nisi zrl nikdar,
kot goji v ogradi
večni jo Vrtnar.

IZSELJENCU:

Dolgo romal si po svetu,
sreče si povsod iskal
v upanju, skrbeh, trepetu:
zdaj ti Bog je pokoj dal.

Vsakemu:

Zvezda se utrne,
zapusti nebo;
duša se povrne,
dvigne si telo.

I.

Kjer resnična je ljubezen,
tam Bog sam prebiva.

Kristusova je ljubezen v eno nas
združila.

Veselimo v njem se in radujmo.
Živega Boga ljubimo, zraven se ga
bojmo.

Kjer resnična je ljubezen,
tam Bog sam prebiva.

Ko smo torej združeni vsi v eno,
ljubezen v srcih skrbno ohranimo.
Zdaj naj nehajo se kregi in prepri.
V naši sredi Kristus Bog naj biva.

Kjer resnična je ljubezen,
tam Bog sam prebiva.

V družbi blaženih naj zremo
v slavi tvoje kdaj obličje, Kristus Bog
O veselje neizmerno,
o veselje neskaljeno,
na vse vekov veke. Amen.

DA bodo mogli naši cenjeni čitate-
lji tudi sami nekoliko okusiti prepro-
sto pa osvojajočo lepoto cerkvenih
molitev vélikega tedna, jim prinaša-
mo izmed mnogih štiri značilne pes-
mi, pravzaprav pesniško občutene mol-
itve.

Prvo zapojejo peveci med tem, ko
na véliki četrtek škof umiva noge
dvanajstim starčkom.

Drugi slavospev je seveda v latin-
skem jeziku zložil v 6. stoletju škof
Venancij Fortunat. Pojejo ga cerkve-
ni peveci véliki petek zjutraj, nepo-
sredno po oitanjih (glej stran 38.)
Kjer ni na razpolago dovolj sposob-
nih pevcev, ga poje ali moli duhov-
nik sam.

Tretji slavospev je zložil isti pesnik in ga pojejo med tem, ko véliki
petek zjutraj v procesiji prenašajo iz stranskega na glavni oltar sv. ho-
stijo za duhovnikovo obhajilo in za božji grob.

Zadnjo hvalnico velikonočni žrtvi Jezusu pojejo pri sv. maši vélike ne-
delje po berilu in pred evangelijem. Po naših cerkvah navadno moli to pe-
sem samo duhovnik pred oltarjem.

II.

Jezik moj, opevaj zmago
slavno in prečudežno.
Zmagoslavno pesem križu,
zmage znamenju, zapoj!
In povej, kako Zveličar
darovan je zmagal smrt.

Zvesti križ, edino ti si
plemenito res drevo.
Ni lesá, ki rasel, cvetel,
sad poganjal bi tako.

Zapeljani prvi človek
se je smilil Stvarniku:
sad nesrečni je poskusil,
s tem usuznjil se peklú.
Les tedaj Bog sam izbral je,
da lesá izmil bi greh.

Sladki les, na sladkih žébljir
nosiš breme presladkó.

To za naše odrešenje
res primerno je biló,
da je zapeljivec zviti
vendar sam prekanjen bil
in da kakor les je ranil,
tudi les ozdravlja nas.

Zvesti križ...

Ko se torej čas dopolni
odrešenja našega,
Oče pošlje nam nebeški
Sina, zemlje Stvarnika.
Ta za nas postane človek,
iz Device se rodi.

Sladki les...

V temne jasli položeno
joka božje Detece,
ko deviška Mati deva
v skromne ga plenčice
in mu majhne roke, noge
rahlo veže v trd povoj.

Zvesti križ...

S tridesetimi že leti
tek življenja dovrši
in voljno se naš Zveličar
sam v trpljenje izroči;
da daruje se kot jagnje,
se na križ razpeti dá.

Sladki les...

Zolča vzame in omahne.
Trni, žebliji, sulica
nežno so telo prebodli,
kri z vodo mu vre iz ran.
Zemljo, morje, zvezde, stvarstvo
ta studenec je opral.

Zvesti križ...

Les visoki, skloni veji,
svoja vlakna omehčaj
in naravna vsa trdota
v tebi popusti naj zdaj.
Ude Kralja in Gospoda
prav narahlo le razpni!

Sladki les...

Les presrečni, ti edini
nosiš žrtev za ves svet.
Ladja si — v pristan domači
svet zgubljeni nosiš spet,
ker te je zaznamovala
sveta Jagnjetova kri.

Zvesti križ...

Večna slava naj doni ti,
o Trojica blažena!
Čast Očetu, njega Sinu,
ista Duhu Svetemu!
Vse stvari pojó naj hvalo
troedinemu Bogu! Amen.

Sladki les...

III.

Kraljevo znamenje, o križ,
kako v skrivnosti se blestiš —
Življenju si prinesel smrt,
življenje v smrti spet deliš!

Zamahljaj sulice grozan
odpre Gospodu sveto stran:
in s križa teče sveta Kri,
da greh izpira vseh ljudi.

Po križu zdaj spolnjuje se,
kar David napovedal je:
Kraljuje Bog nad narodi,
Gospodu poklonite se!

O krasno, slavljeno drevo,
s škrlatno zaljšano Krvjo,
izbrano, da tvoj srečni les
dotika Kralja se nebesn

Na tvojih ramenih visi
odkup za grehe vseh ljudi;
peku postaj si tehtnica,
ki plen mu je iztrgala.

Pozdravljen, o presveti križ,
edini ti nam up deliš:
pravičnim milost pomnožuj,
krivičnim krivdo izbrisuj!

Bog Troedini, kar živi,
Rešitelja naj te slavi,
in ti sam zmago križa daj,
za križ plačilo — sveti raj.
Amen.

IV.

Velikonočni žrtvi
hvalnice pojte, kristjani!

Jagnje je ovce rešilo:
Kristus — nedolžni — je grešnike
spravil z Očetom.

Smrt in življenje sta se borila
v prečudnem dvoboju:

Gospod življenja je mrtev
in živ kraljuje!

Povej nam, Marija,
kaj si videla na poti?

Grob Kristusa živega
in slavo sem videla vstalega,
angelske priče,
prtíč in poyoje.

Vstal je Kristus, upanje moje,
pred vami pojde v Galilejo.

Vemo: Kristus je res od mrtvih vstal!
Ti, o Kralj zmagoslavni,
pa se nas usmili. Amen. Aleluja.

Papinijeva molitev h Kristusu

Odlomek. Levo zgoraj ena izmed najnovejših slik velikega pisatelja z njegovim podpisom.

Še vedno in vsak dan si med nami. In z nami boš vedno.

Med nami živiš, pri nas, na zemlji, ki je Tvoja in naša, ki Te je nedolžnega kakor otroka zgrabila in obsodila med zločince; neviden onim, ki Te iščejo živiš morda v podobi zapuščenega revča, ki se nihče ne meni zanj.

Ali sedaj, Jezus, je prišel čas, ko je treba, da se nam znova razodeneš in se nedvomno izkažeš temu rodu. Ti, Jezus, poznaš našo revščino, veš kako je ogromna naša beda, priznati moraš, da smo nedopovedljivo ubogi, da so naše tegobe težke in resnične, poznati moraš naše pomanjkanje in našo obupnost; Ti veš, kako potrebujemo Tvojega posredovanja, kako neodložljiv je Tvoj povratek med nas.

Pridi morda samo za malo časa, nepričakovano in nenadoma, pa nam takoj spet izgini izpred oči; samo da se pokažeš, prideš in greš, eno edino besedico reci ob svojem prihodu, eno edino sporočilo nam izroči, morda naj bo to svojevrsten blisk na nebu, luč v noči, daruj nam eno samo uro svoje večnosti, z eno edino besedo prelomi svoj molk.

Potrebujemo Tebe samega in nikogar drugega! Samo Ti, ki nas ljubiš, nas moreš razumeti. Samo Ti moreš v svoji neiz-

merni ljubezni vedeti, kako nedopovedljivo nujno da te potrebujemo.

Prvikrat si prišel, da nas rešiš, govoril si, da nas rešiš, križati si se dal, da nas rešiš, Tvoja umetnost, vse Tvoje delo, Tvoje poslanstvo, vse Tvoje življenje je bilo posvečeno naši rešitvi. In mi smo danes, v teh črnih dneh, polnih bridkosti in hudobije, v teh strašnih in obupnih letih, ki so kakor ena sama kondenzirana groza in boleost, še bolj potrebni, da nas rešiš!

Ako bi bil ti ljubosumen in samoljuben Bog, ali maščevalen, ali tudi samo pravičen, vem da bi ne poslušal moje prošnje. Kar smo Ti namreč ljudje mogli narediti hudega, smo Ti naredili. Po Tvoji mučeniški smrti še več, kakor v življenju. Vsi, jaz, ki Ti sedajle govorim, ravno tako kakor drugi. Milijoni Judov so Te poljubljali potem, ko so Te prodali, ne za samo trideset srebrnikov in ne samo enkrat; deset tisoči farizejev in Kajfov so Te obsodili za hudodelca, ki zasluži križ; ničvredna druhal Ti večno daje zaušnice in Ti pljuje v obraz; sluge, vartarji in vojaki krivičnih denarnih magnatov in posvetnih oblastnikov so Ti okrutno izmrevarili hrbet in okrvavili čelo; tisoči črno ali rdeče oblečenih Pilatov, parfumiranih, elegantno oblečenih in počesanih, ki so ravnokar stopili iz kopeli, ki naj bi jih očistila, so te tisočkrat izročali rabljem in krvnikom potem ko so priznali, da si nedolžen; nešteti prevzetnosti in nevoščljivosti pijani napuhnjenci kriče zahtevajo svobodo za uporne tatove, priznane hudodelce, za javne morilce, Tebe pa gonijo na Kalvarijo in Te pribijajo na križ z žebli, ki sta jih skovali strahopetnost in sovraštvo.

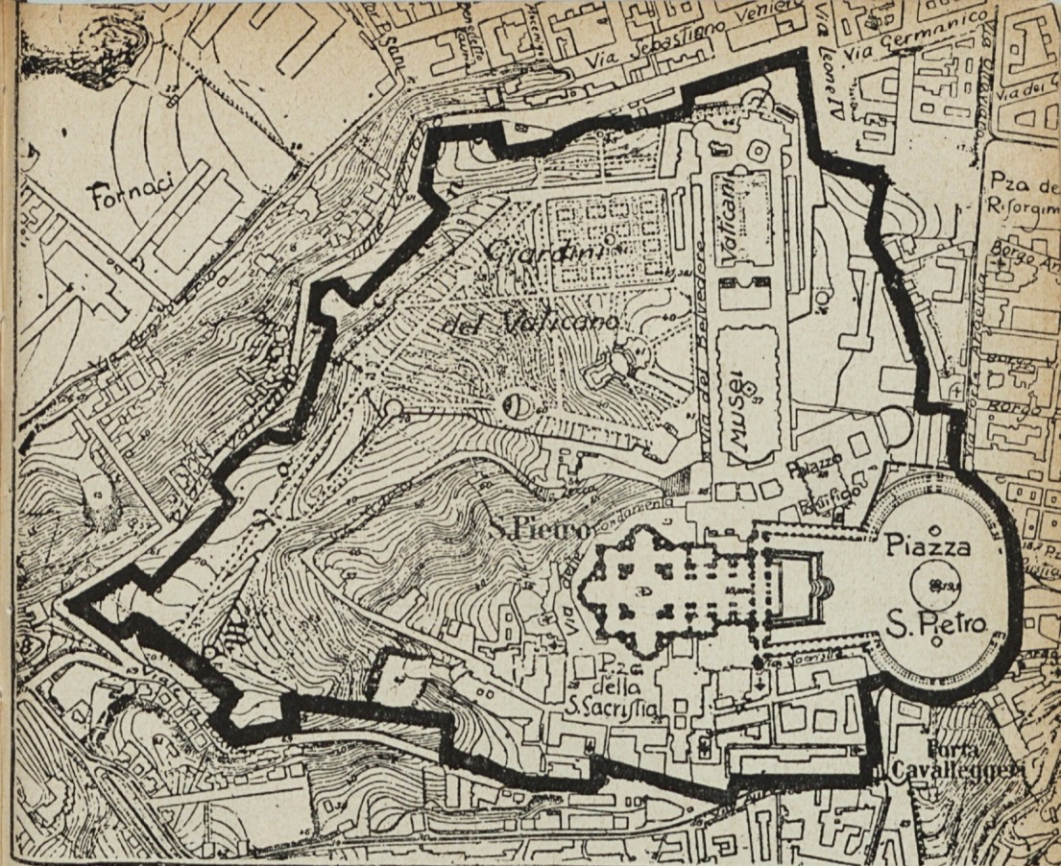
Ali Ti si oprostili vse in vedno. Ti, ki si živel sredi med nami, poznaš našo nesrečno naravo. Kakor listje smo, katero nosi veter kamor hoče, svoji lastni krvniki, rod, ki se je izvrgel, bastardi, ki smo se udali grehu in se po njem valjamo kakor se pijanee valja v svojih izbljuvkah, kakor zabodeni v svoji krvi, kakor gobavee v gnoju svojega telesa, Zavrgli smo Te, ker si bil za nas preveč čist; obsodili smo Te na smrt, ker si Ti obsojal naš način življenja. Ti sam si rekel: Med svetom sem bil in sem se jim dal spoznati v človeški podobi, in moja duša trpi zaradi ljudi, zato ker so slepa njihova sreča." Vsi rodovi

Papež Pij XI.

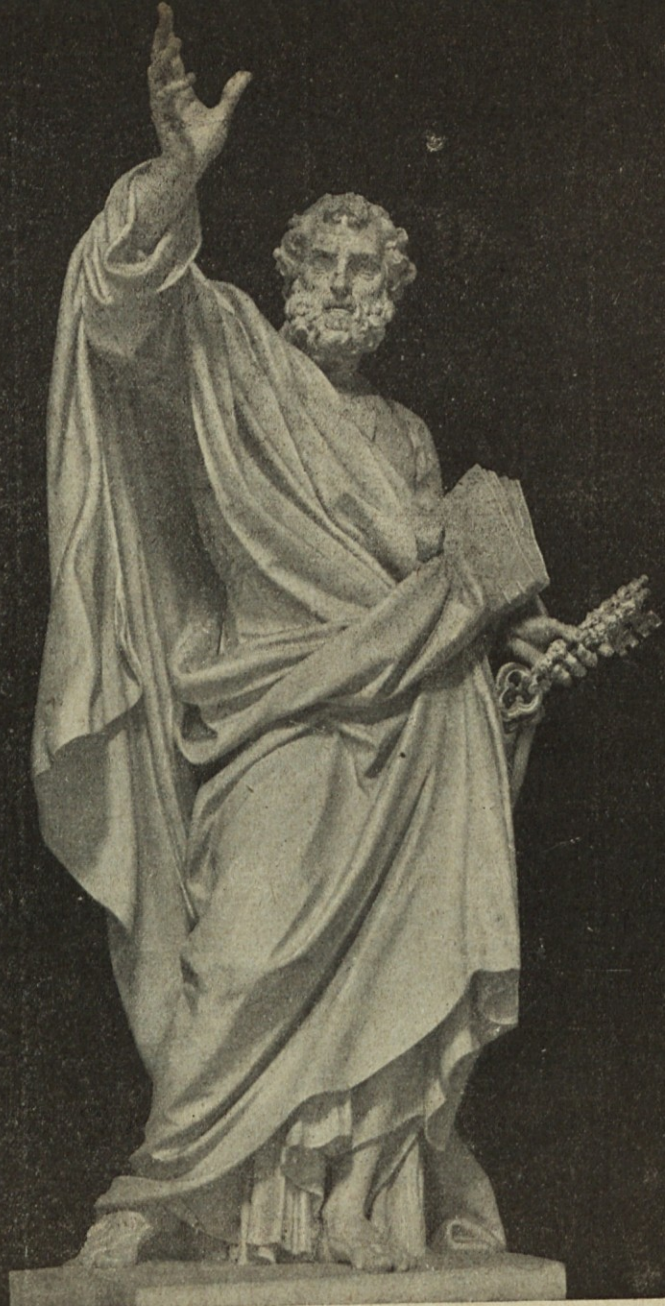
so tistemu podobni, ki Te je križal, in na kakoršen koli način se jim približaš, Te zavračajo.

Ti veš, da je tako, Jezus Kristus. Veš, da so se znova dopolnili časi in da ta poživinjeni, nervozni in nemirni svet ne more pričakovati drugega kakor da ga kaznuje ognjen potop, ali pa da ga prideš ponovno rešit. Res je, da Tvoja Cerkev, ki si jo postavil na Petrovo skalo, edina, ki zasluži ime Cerkve, ves svet

Načrt Vatikanskega mesta. Samostojna Vatikanska državnica, katere ozemlje meri 44 ha ali približno 25 argentinskih kvader. Državnica je bila ustvarjena na podlagi takozvane lateranske pogodbe z dne 11. februarja 1929, ki je bila ratificirana dne 17. junija istega leta. V Vatikanu živi stalno kakih 1200 oseb, od katerih jih ima kakih 950 vatikansko državljanstvo. Vatikanski državljani so poleg drugih vsi stalno v Rimu stanujoči kardinali — Sveti Oče je tudi svetaj vladar Vatikanske državnice. V notranjih državnih poslih ga nadomešča guverner, dočim pred tujimi državami zastopa Vatikan kardinal državni tajnik, ta čas Eugen Pacelli, ka ga dobro poznamo iz njegovega obiska v Buenos Airesu. Po svojem značaju bi odgovarjalo njegovo mesto ministrskemu predsedniku in zunanjemu ministru. Poleg Vatikanske palače in cerkve sv. Petra so tudi še nekatere druge stavbe v Rimu in Italiji last Vatikana ter uživajo takorčržavi. Med njimi je treba zlasti omeniti vatikansko letovišče Castel Gandolfo. Razumljivo je, da ima Vatikansko samostojna država svoj denar, svojo poštno upravo, in poštno znamke, svoje sodišče, kakih 70 mož švicarske garde in vatikanske žandarmerije, in celo svojo železničko postajo.

obsegajoča, ki iz Rima nezmotljivo govori po Tvojem namestniku, še vedno kljubuje časom da je kljub napadom stoletij vedno bolj čvrsta, da kljub shizmam in odpadom raste in se skozi vsa stoletja pomlaja sredi pokvarjenega in besnega sveta. Ampak

Ti, ki jo s svojim Duhom varuješ, veš, koliko jih živi izven nje, čeprav so bili rojeni v njenem okrilju.

Rekel si некоč: "Če je kdo sam, jaz sem z njim. Premaknil bo kamen in me bo našel. Razcepil bo les in me bo dobil." Ali če Te hoče kdo najti pod kamnom ali v lesu, Te mora iskati in mora biti sposoben, da Te vidi. Toda danes Te večina ljudi no-

če iskati in Te ne more videti. Če Ti sam ne položiš svoje roke na njihove glave in ne zakličeš v njihova srca, bodo še naprej iskali sami sebe, pa se ne bodo našli, zakaj nihče ne pozna samega sebe, kdor ne pozna Tebe.

Kristus, mi Te torej prosimo, mi odpadniki, krivci, ne rojeni pravi čas, ki se Te še vedno spominjamo, ki se trudimo, da bi živeli s Teboj, pa smo vedno daleč od Tebe, mi, poslednji, obupani, ki smo se vrnili iz nevarnosti in prepadov, Te prosimo, da se še enkrat vrneš med nas, ki smo Te ubili in ki Te še vedno ubijamo, da nam daš, ubijavcem, ki tavamo v temi, luč resničnega življenja.

Po svojem vstajenju si se že večkrat vrnil med žive.

Po odljudnih pustinjah samujoči puščavniki, menihi v dolgih samostanskih nočeh, svetniki v gorovju, so Te videli in od tistega dne Te ne prosijo druge milosti, kakor da bi kmalu umrli in se za vedno združili s Teboj. Ti si bil luč in beseda na potu svetega Pavla, ogenj in kri v Frančiškovi votlini, brezmejna in popolna ljubezen v celicah Katarine in Terezije. Če si se vrnil zo enega, zakaj se ne vrneš za vse? Če so oni vsled svojega brezmejnega in trdnega upanja zaslužili, da Te vidijo, zaslužimo mi vsled našega žgočega obupa. Oni so se priklicali z močjo svoje nedolžnosti, naše duše pa Te kličejo iz globin naših slabosti in naše ničvrednosti; če si tešil svetnike v zamaknjenost, zakaj bi onim ne pomagal, ki jih duši jok obsojenih? Kaj nisi rekel, da si prišel na svet zaradi bolnih, ne zaradi zdravih, zaradi tistih, ki so zašli, ne zaradi tistih, ki so ostali zvesti Ti vidiš, da smo ljudje kakor okuženi, da živimo v vročici, da smo iskali, pa izgubili sebe in Tebe. Tvoja blagovest ni bila nikdar tako potrebna kakor danes, pa tudi nikdar tako zabljena in zaničevana. Satanovo kraljestvo je doseglo danes svoj višek rešitve pa, za katero vsi tipljejo, ne more biti drugje, kakor v Tvojem kraljestvu.

Velika izkušnja se bliža svojemu koncu. Ljudje so se oddaljili od Evangelija in našli obup in smrt. Ni izpolnjena samo ena obljuba in ne same ena grožnja. Mi, obupanci, nimamo drugega upanja, kakor Tvojo vrnitev. Ako ne prideš in nas ne zbudiš iz ležišč našega peklenskega gnoja, pomeni, da se Ti zdi naša kazen prekratka za naše izdajstvo in da nočeš sprejmiti svojih sklepov. Naj se vedno godi Tvoja volja v nebesih in na zemlji!

Vasovanja

I

Moja draga domovina,
nate mislim noč in dan,
ko deli mi kruh tujina,
križ življenja nosim sam.

V tebi še žaré zakladi
mojih zlatih mladih dni,
vem, da ljubiš me ko mati,
ki po sinu hrepeni.

Ne pozabi domovina,
da še ljubim zvesto te,
varuj nezvestobe sina,
tebi, glej, izroča se!

V zemlji tvoji, domovina,
bi počival rad nekoč,
reši iz tujine sina,
preden pride smrtna noč.

II

Oče, mati in otroci,
skupaj k peči sedli so;
daleč romajo njih misli, —
sina, brata iščejo.

Ni še dolgo, kar poslovil
se od njih je sin in brat,
šel močan in zdrav v tujino
kruha boljšega iskat.

Toda upanja tujina
njemu izpolnila ni,
le moči mu je zdrobila, —
v tuji zemlji mrtev spi.

Z materinega očesa
solza se vtrnila je,
"Bog mu sveta daj nebesa!",
oče bridko vzdihnil je.

III

Ko nam zvon božični poje,
ali je pokore čas,
kadar praznik je vstajenja, —
vedno mislimo na vas,
ki ste šli od nas v tujino
preka širnega morja,
zapustili domovino,
ki po vas je plakala.

Radi bi pogovorili
z vami, bratje, sestre, se,
radi vas potolažili,
če po domu plakate.
Ali vero še očetov
svojih zvesto hranite?
Ali tam še govorite
jezik svoje matere?

Ali k jasecam hitite
vsako noč božično še,
o veliki noči jagnje
k blagoslovu nesete?
Naj nas ločijo daljave,
naj med nami bo morje,
družiti nas slovenska mati,
njena vera in sreč.

IV

Bratje, sestre, ki v tujini
se borite za življenje,
sveta noč je v domovini, —
pozabite na trpljenje!

Lučke Njemu smo prižgali,
ki rodil se je med nami,
v hišo jaselee smo dali,
ves večer smo bili z vami.

Radi bi vas v svoji sredi,
bratje, sestre, vse imeli,
da po večni bi Besedi
svetonočni mir prejeli.

L
J
U
B
K
A
v
S
O
R
L
I

VEČNI POPOTNIK

V tiho svetišče mrak je večerni
se med zidove skríl...
Bledi plamenček lučke je večne
ves tabernakelj oblíl...

Ah, kako duši moji nemirni
tu je prijetno, topló,..
Tajno razkriva pokoj večerni
tisoč skrivnosti pred njo...

Tavam v teminah, v dvomov viharjih,
pred menoj noč, témá...
Slutim te kemaí, Bog — večni Popot-
slutim v globini srca... ník,

Večno od duše do duše potuješ,
poln si usmiljenja, poln si dobrot...
Trkaš in iščeš, vprašuješ in prosíš:
glej, saj ne veš več ne kam, ne kod...

Mesto ljubezni najdeš zasmeh...
To te, o Bog, boli, boli...
Ob vsakem zasmehu na čelu, očeh —
glej, o človek: spet kaplja krvi...

Kjer pa so duše ti duri odprle,
kjer je i zate prostora,
tam, o Bog, večne lučke prižigaš,
tam ni več teme zastora...

PO NJIVAH RUMENIH...

Po njivah rumenih
je burja zavela
in tužno zapela
je pesem jeseni.

A bori so temni
do tal se sklonili
in tiho molili
molitev jeseni...

Tam v vrtu za hišo
so astre zacvele
in težko so vplele
v nas misel jeseni.

JESENSKA MISEL

Lístje jesensko pada z dreves,
lístje jesensko, uvelo;
kot bi hotelo do sivih nebes
veter podi ga smelo.

Temnih obrazov, temnih skrbi
mimo hitijo ljudje...
Glej jih! I v njih več sonca ni
nihče za pomlad ne ve...

Silva

Nemočna je omahnila na posteljo. Ždela je nekaj trenutkov. Iz trpkih misli jo je vzdramil veter, ki je sunil skozi priprta vrata.

“Vse je izgubljeno,” se ji je trgalo iz prsi, ko je stopila da zapre vrata. “Vse je končano. In sedaj . . .”

Vrgla se je v naslonjač. Grenko je občutila v grlu in bridkost je rastla vse bolj in se izlila nazadnje v ihtenje . . . Tako brezmejno sama, tako zapuščena. Nima živega človeka, kateremu bi mogla potožiti svoje gorje. Kakor umazana cunja je, ob katero si bo morda kdo še čevlje brisal . . ., tako je trpela.

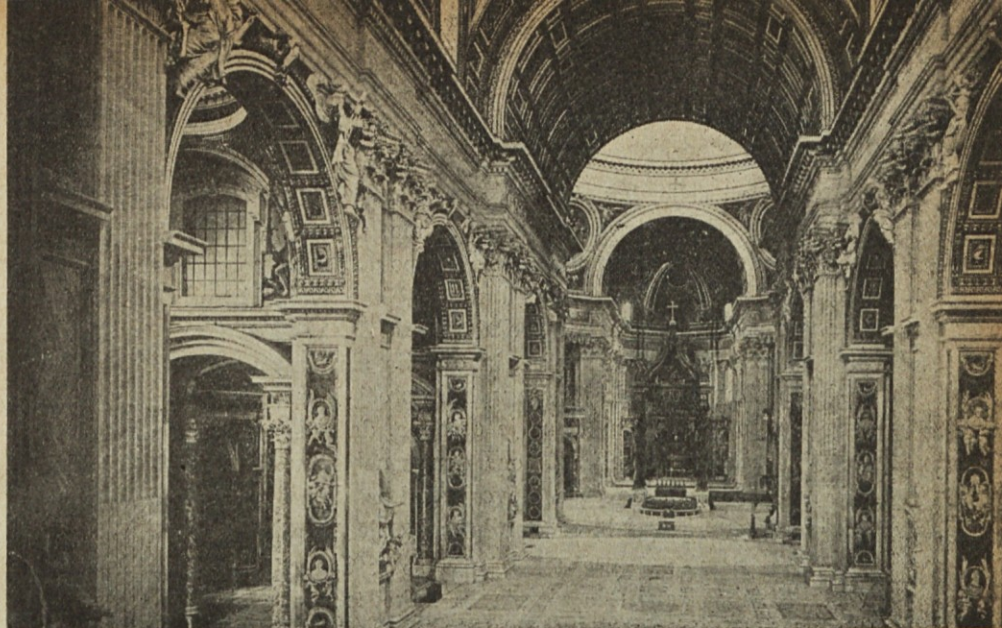
Pa je bila Silva nekoč lepo dekle, polna življenja, polna smeha in veselja. Brez umetnih mazil, brez ponarejenega zdravja je bila vabljliva neštetim pogledom. In Silva se je svoje prikupnosti tudi zavedala. Saj je nekaterikrat segla do njenih ušes beseda: “Que preciosa”. Nikdar ji ni bilo treba stati v omnibusu ali kolektivu, zanje se je vedno sedež dobil, in če se je slučajno kaj izmuznilo na tla, vedno so bile druge roke preje pripravljene, da ji store uslugo kot njene lastne.

Ko bi Silva prav razumela vrednost tega daru, ko bi doumela, da ni nihče prejel ničesar, kar bi mu ne nalagalo tudi nekih dolžnost . . . Da bo treba o vseh talentih odgovarjati tistemu, ki jih je dal. In lepega obraza, ljubeznivega značaja, vitke postave in prikupne zunanosti si Silva ni pridobila sama!

Smehljalo se ji je življenje. Skoro pestovali so jo doma. Na ladji je bilo vedno najveseleje okoli nje. In v novi domovini je našla kmalu službo. Prijateljice so jo priporočile dobri gospej, in ji je bilo kot doma.

Samo nekaj ji je grenilo življenje. Da ima tako malo svobode. Rada bi šla na sprehod, v kino, na ples . . . Sedaj, ko sem mlada, moram okusiti življenje, tako si je skušala otopeti glas vesti, ki jo je vabil k skromnosti in ponižnosti.

Bila je razumno dekle in tako ji je tuja govorica kaj hitro šla v glavo. Komaj je minilo leto njenega življenja v tej zemlji,

Notranjščina največje in najlepše krščanske cerkve, cerke sv. Petra v Rimu.

že je brbrala po kasteljansko, kot da se je že v zibki učila španščine. Komaj je čakala, da bi znala govoriti kakor tod govore ljudje. Potem se bo osvobodila jarma, ki jo je žulil. Ven v svobodo. Sama svoja hoče biti, sama hoče imeti ključ od svojih vrat. In vračati se hoče domov kadar se ji bo zdelo!

Zaprosila je mesta blagajničarke pri znanem kinu. Priložila je fotografijo, in ko se je ravnatelju še osebno predstavila, je bila kar takoj sprejeta. Lepo plačo so ji ponudili, službo naj kar takoj nastopi. Vsa blažena se je vrnila domov in sporočila gospodinjji, da z zadnjim v mesecu službo pusti. Samo še dva dni bo "dekla", potem pa... O, zelo visoko so ji tekle misli!

Z naslado je sledila strastnim zgodbam, ki so jih prodajali v kinu, prijetno so ji dele sladke besede kavalirjev, ki so ji dvorili ob vsaki priliki, vedela je za vse slaščičarne v bližini in drugod, ob času počitnic je bila deležna sladkosti letoviškega življenja, kamor so jo vabili številni prijatelji.

Doslej ni nikoli občutila, da je življenje resna stvar. Zanj je bilo kakor sladki sen. Kakor življenje otroka, kateremu se spolni slednja želja. Nikdar ni bila v stiski, nikoli lačna, nikoli brez človeka, kateremu bi mogla potožiti, če jo je kaj težilo.

Nova služba v kinu ji je pokazala drugo življensko pot, kakor jo je dotlej smatrala za pravo. Nekaj časa se ji je upiralo, da bi se vrgla v uživanje, kakor ga je kazal film, kakoršno je opa-

zovala okoli sebe, kakor so jo navajali njeni častileci. Toda malo po malo je njena stanovitnost popuščala, vedno bolj ji je bleдела misel na dolžnost, zapisano z božjo zapovedjo, vedno bolj se ji je odmikala podoba matere, "ki ne ve, kaj je življenje", vedno glasneje so se ji ponujali grešni užitki. Zakaj bi si življenja ne napravila prijetnega, zakaj nebi okusila sladkosti, ki se ji tako prijetno ponujajo, zakaj bi se upirala sreči, ki se ji smehlja, tako ji je šlo po glavi! Kmalu se je odločila, da si hoče napraviti nebesa že tukaj, na zemlji. Za ona druga nebesa, v katera je preje upala, bo že pozneje časa dovolj. Kakor delajo milijoni deklet, tako tudi ona. Zakaj bi si grenila življenje z vedno odpovedjo...

Leta so tekla. Novega življenja se je že kar čisto privadila. Vest, ki ji je zagrenila skraja še kake trenutke, je onemogla. Silva je nemoteno uživala vse tisto, kar more užiti zdrav človek, ki ni nikoli v stiskah za groš.

Toda nobena pesen ni tako dolga, da ne bi bila nikoli izpeta! Kar zamrazilo je Silvo, ko se je po prečuti noči postavila pred zrcalo, da se odpravi na službo. Saj se je komaj spoznala! S spretno roko si je kmalu spet pričarala nazaj prejšnji obraz, a zavedla se je, da se bogastvo njene lepote bliža koncu. In od česa bo živela potem? ... Omožila se bo! Tako je presodila. Saj je ženinov dovolj! Na vsak prst jih lahko dobi po pet!

Res ji ni bilo treba iskati takih, ki so rekli, da! Toda nikomur se ni mudilo. Raje so jo imeli za igračko, kot za ženo ...

Njeno lice je pa venelo bolj in bolj. V duši je začelo vstajati spoznanje, da se je prevarala. Toda na kratko je skušala odpraviti take temne misli. Ni bila dovolj močna, da bi si priznala svoje žalostno stanje. Neodločna je pustila, da jo je življenje vleklo dalje, in se je uspavala s sladkimi besedami, ki so jih ji razni kavalirji še vedno šepetali na uho ...

Končno je dobila človeka, ki se ji je zdel resnejši in ji je dal besedo. Toda Silva, ki je nekoč imela dober čut in je znala razločiti med dobrim in nevrednim človekom, je opešala v vsem. Tudi ta ženin je bil prejšnjim enakovreden ...

Pogled na stebrišče, ki obdaja trg Sv. Petra v Rimu, najlepši trg na svetu. V ozadju kupola cerkve sv. Petra, v ospredju nepregledna množica umetniških kipov nadnaravne velikosti vrh kolonade.

Zjutraj je opazila, da se ji pripravljajo po obrazu neki izpuščaji. Zaskrbelo jo je, kaj naj to pomeni. Sitno ji je bilo s takim licem. Prišla je v službo. Poklicali so jo h ravnatelju. Kaj naj to pomeni? Kaj neki bo?

Hladno jo je ravnatelj sprejel in ji neusmiljeno povedal: "Odpuščeni ste, gospodična." Prodirno jo je pogledal in pristavil: "Radi poneverbe in iz zdravstvenih razlogov."

Kakor strela jo je zadelo. Napela je vse moči, da je ostala mirna. Hladno jo je pozdravila njena namestnica in ji pokazala naj prebere vrstico v "Prensi". Silva je sledila prstu in našla: "G. N. se je zaročil z gospodično A. M. . . ."

Onemogla se je zgrudila in zbudila šele na rešilni postaji.

In kaj sedaj?

Ali naj si življenje konča? Oči so iskale za plinskim zapiranjem. Ali naj izpije strup? Ali naj se vrže skozi okno?

Tako so se reševale mnoge tragedije v filmih, tako se končujejo v življenju . . .

Brezmejna bridkost je napolnila Silvino srce in znova je zahtela. Brez časti, brez službe, brez denarja, brez svojega človeka, in še bolna. Ali je res vsega konec?

Strašna doživetja preteklega dne so ji izpila vso moč. Zmagala jo je onemoglost in je zaspala.

Zbudil jo je glas zvona. Grenkost jo je spet napolnila do dna, ko se je zavedla brezupnega položaja. Zvon pa je klical, kakor božji glas in odzvenel tudi v duši nesrečne Silve.

Vstal ji je v duši spomin, kako je bilo nekoč doma. Zbudil jo je zvon, ki je klical k maši, ki je klical v cerkev, jer so učili drugače živeti, kakor je ona živela vsa ta leta, kjer so učili, da se mora odreči mnogim svetnim nasladam, kdor hoče najti pravo srečo . . . Popolne sreče pa da na zemlji na vse zadnje sploh ni.

Koliko srečnih in veselih dni je doživela tedaj. Davno, davno, je že bilo to. In potem je krenila na drugo pot . . .

Spomnila se je besede, ki ji jo je rekel župnik pri odhodu: Pazi se Silva. Vešče poznaš, ki se zaganjajo tako dolgo v plamen, da obleže nazadnje z ožganimi krili. Mnogo deklet je že doživelo isto. Mesto da bi hrepenela po tem, kar jo resnično osrečiti more,

Motiv iz vatikanskih vrtov z veličanstvo kupolo cerkve sv. Petra. . .

in to je nedolžno življenje, se vržejo v grešno naslado, meneč da jih bo greh osrečil. Ko pohojene obležijo, kakor večje z osmojenimi križi, pozno ali celo prepozno spoznajo svojo zmoto. Pazi, da tudi tebe svet ne bo motil. Boj'm se zate, Silveca!

Tako so se v Silvii obnovile že davno pozabljene besede duhovnega očeta, ki jo je krstil, ki ji je prvič Jezusa v svetem obhajilu dal, ki jo je v šoh učil in ki ji je tudi poslednje besede v slovo naročal. Kako daljni so bili ti spomini!

In še se je domislila naročila: Varuj se Silveca! Nekateri se odreko nebesom v večnosti, in jih hočejo imeti na svetu. Vedi da so ta zemeljska nebesa zelo kratka. Nekaj let človek res več ali manj nemoteno uživa naslado, potem pa pride plačilo za greh, ki je smrt! Če se tebi kaj takega zgodi, česar te naj varjejo Bog in Marija in tvoj angelj varuh, potem bodi vsaj toliko močna, da ne boš sledila drugim še v zadnjem koraku, ki je obup. Vedi in nikdar ne pozabi, da je za smrtjo večnost! Iz greha in pekla je živemu en sam izhod, to je — s p o v e d . . .

In še ji je dal podobico svetogorske Marije, kateri naj bo vedno zvesta hči, kot ji je bila doma: Če je ti ne boš zapustila, tudi ona tebe ne bo.

Tele misli in takile spomini so vstajali iz pozabe in solze so orosile oko ob brdkem spoznanju, da si je ona sama, čisto sama

kriva vsega gorja, ki je sedaj čeznjo prišlo, ker je zapustila pravo pot in tako morala pasti v prepad.

Kaj naj stori. Ali naj se prepusti obupu. Nikoli vajena trpeti, ki ji je bilo življenje vedno z rožicami nasuto, danes pa tako brezmejno nesrečna in zapuščena, kam naj grene. Kaj naj stori?

Spet se je oglasil zvon in zazdelo se je Silvi, da kliče ravno njo. Res je vstala, se odpravila in stopila v cerkev. Kakor nekoč doma je vzela molitvenik, ki ga je vsega prašnega izkopala izmed drugih knjig. Neodločno, plašno se je stisnila v skrit kotichek in odprla knjižico. Prav svetogorska Marija jo je pozdravila in prav spovedne molitve so se ji odprle.

Spet ji je zaživela beseda, ki ji jo je župnik naročil o spovedi, ki je edini izhod iz greha in pekla in nesreče.

Skušala se je zatopiti v spovedne molitve, toda prazna ji je bila duša, tako neizmerno prazna, da besede kar razumela ni. Saj je slovensko že skoro pozabila, v tujem jeziku pa nikdar božjega čitala ni. Da, kadar je goba do kraja suha, ni mogoče iztisriti iz nje ničesar. In Silva že davno ni imela v sebi nikakih božjih misli več. Edino prekrizala je še vsak večer svoje grešno telo. Iz gole navade. In kako naj sedaj najde pobožno misel.

Sedaj šele se je zavedla, kako daleč je zašla od božjih potov. Do danes je še vedno mislila, da je še tam kjer je bila nekoč: sedaj ko niti očenaša ni mogla gladko domoliti, ko ne more najti nikake pobožne misli, jo je zajel strah, če je ni Bog že popolnoma zavrgel.

Zazrla se je spet v podobo Matere božje. Pritisnila ji je vroč poljub z grenkim občutkom, da s svojimi grešnimi ustnicami ni vredna poljubiti Nje, ki je bila tako čista in nedolžna, Nje, ki si jo je nekoč za mater izbrala, pa ji je tako nezvesta postala...

Obrnila je podobico in na drugi strani ji je obstalo oko na prošnji: "Spomni se, o premila devica Marija, da še nikdar ni bilo shšati, da bi bila ti, koga zapustila, ki je pod Tvoje varstvo pribežal, Tebe pomoči prosil in se Tvoji prošnji priporočal..."

Solze so jo oblile in priklopela ji je iz dna nesrečnega srca zaupna prošnja in topla molitev: "Glej, o Marija, ki sem bila tako nevredna tvoja hči, usmili se me, pomagaj mi v tej stiski..."

Leta in leta so preje v nasladah minila brez misli na božje stvari in prav to ji je bilo sedaj tako bridko. Saj ni vredna več

Oglejska bazilika, ki je bila sezidana leta 1031 in restavrirana leta 1381.

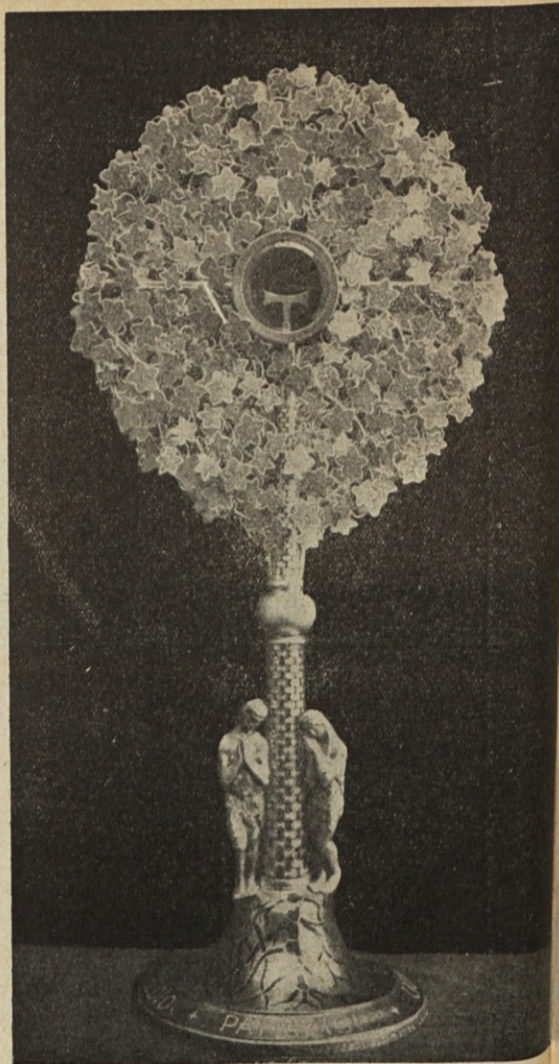
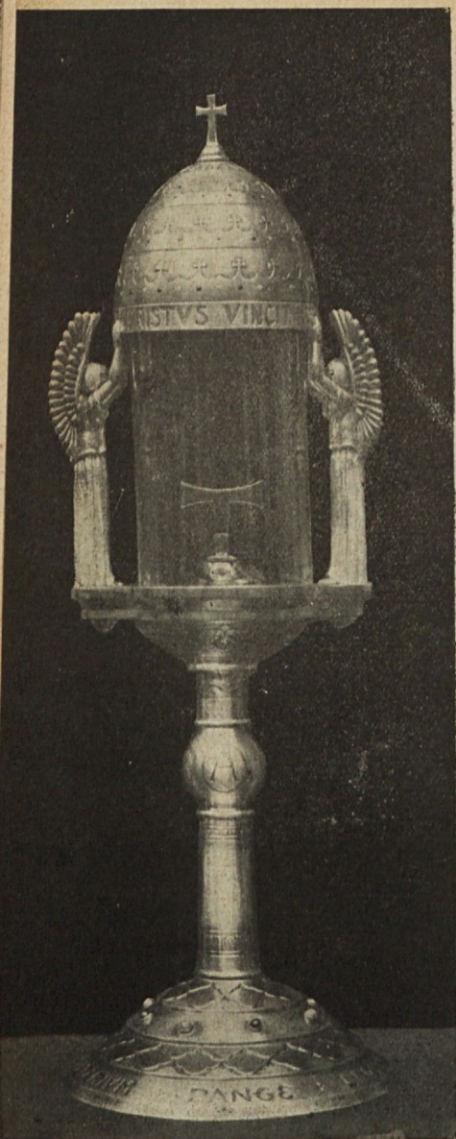
nobene milosti. Saj ni vredna, da bi ji Marija pomagala, ko ona tolika leta ni imela niti misli zanjo in za njenega Sina.

Misel ji je našla zgodbo o izgubljenem sinu. Dobro jo je znala nekoč. Kako je lahkomišno zapustil dobrega očeta in očetni dom, in šel uživati sladnosti sveta. Kako se je nazadnje v skrajni bedi skesan vrnil domov, in prosil očeta odpuščanja... Zares, moja lastna podoba, ji je rastlo v duši spoznanje. Saj je ona prav tako razsipala svoje moči in zdravje in lepoto, in sedaj je v bedo in pomanjkanje padla kakor izgubljeni sin.

Pa se je vrnil domov, in oče mu je vse odpustil.

In ona v tej stiski, zavržena od vseh, v tuji deželi, kjer nihče nima zanjo srca, daleč od doma, daleč od matere in očeta, umašana cunjica, ki je nihče ne mara več. Tako ji je bridko spoznanje vrtalo v dušo, ob enem pa ji je prav rahlo rastlo tudi zaupanje v Marijo in Jezusa. "Pridite k meni vsi, ki se trudite in ste obteženi in jaz vas poživim"!

Da, tako je doumela. Najprej moram dobiti nazaj božje prijateljstvo. Vem, da sem ne vredna. Toda, če je bilo odpuščeno grešni Magdaleni, smem upati odpuščanja tudi jaz.

Moderne monstrance.

Pogled ji je obvisel na Križanem. Gol, razpet na križ, s trpečim obrazom... Gol! Prvič ji je vstalo spoznanje, zakaj se je dal križati tako... In zakaj je pustil, da so tako kruto razmesarili njegovo nedolžno telo! — Ona je pa tolika leta stregla vsem željam tega telesa...

Vem, da nisem vredna, toda prihajam s ponižno prošnjo.

Mozaični tlak v oglejski stolnici. Spodaj: Razine živali, vesele potem ko so se nasitile. Predstavljajo duhovno veselje kristjanov potem ko so se nasitili s sv. Evharistijo.

Gospod, ki si tudi zame trpel! Vse me je zavrglo, vsa nesrečna sem, naj najdem vsaj pri Tebi, o Gospod, usmiljenje.

Prav tedaj je prišel duhovnik v spovednico. Saj res, kar grem, tako se je odločila. Sicer ne znam moliti po špansko, pa bo že kako. Saj spovedne molitve pri spovedi niso glavna stvar.

Šla je po vrsti, kot sledijo zapovedi in skušala pravično soditi sama sebe. Kar mrzlo je občutila, ko so se ji odpirali prepadi, v katere je zašla. In vendar se je doslej vedno slepila z mislijo, da je še vedno tam kjer je bila nekoč. Saj je zanemarila vse, vse! Samo klela ni Boga in ubila ni nikogar.... da ga ni? Ne, niti v tem ni nedolžna! Ali je ne bo njen lasten otrok klical na od-

govor!? Moj Bog, kakšna neverjetna nesnaga pride na dan, ko začne človek takole prav odkritosrčno izpraševati svojo vest...

Pokleknila je in po redu skušala razkriti božjemu namestniku bolečino, ki jo nosi, in grehe, ki jo zadolžujejo. Spovednikova beseda je bila kakor nož, ki ji je rezal v dušo, ki ji je razkril, kako da zaide človek, ki je izgubil Boga, in ga zamenjal z malikom svojega lastnega telesa. In če je njena usoda sedaj tako bridka, ali ni prav to posebno delo božje ljubezni? Sedaj vidi in spozna, da je greh za človeka nesreča, čeprav ga za hip prijetno omami. In če jo je dobri Bog sedaj predramil iz njenega zgubljenega življenja, ali ni brezkončno boljše, kot če bi se zbudila šele v večnosti, ko bi bilo zamujeno vse? Dober je bil Bog s teboj, tako tolažbo je čula in če tudi si bila v mnogem nevredna, si našla usmiljenje, in Bog te je vzdramil, da vstaneš na drugo življensko pot, ki ne bo končala v temi in pogubi.

Spovednik je zaključeval svoje nauke in jo vsodbujal: "Pojdi spet v življenje in vedi: Če ne boš z žrtvijo služila Bogu, če ne boš vsako nedeljo dala svoji duši okrepčila v cerkvi, pri sveti maši, če ne boš molila, če boš hotela vse videti in vse slišati, vse razumeti in ničemur se odreči, boš kmalu spet omahnila, in kdo ve, če boš še kdaj vstala!"

Umirilo se je Silvino trpeče sree. Predno je vstala od spovednice, si je obrisala solzo, solzo hvaležnosti! Malo preje tako zdvojena, tako obupana! Sedaj se ji je kakor nov dan odprlo spoznanje, da je Bog vendarle še ni zapustil, da je bil on njen pomočnik v tej teški uri preizkušnje.

Čeprav ga je tako zelo pozabila, čeprav ga je tolikokrat žalila, čeprav se je včasih norčevala iz njemu zvestih, jo je čakal in celo to bridko preizkušnjo ji je v svoji dobroti poslal, da jo je lahko rešil. Sedaj bo pač mogla iz srea ljubečega otroka klicati k svojemu božjemu Očetu: "Oče naš, kateri si v nebesih".

"Pridite in okusite, kako sladak je Gospod!" je brala v molitveniku, ko se je pripravljala na sveto obhajilo, in tedaj je živo občutila, da užijejo prijatelji božji, ki se grehu odrečejo, mnogo več sreče, veselja in srčnega miru kakor tisti, ki se naslanjajo v grehu, in vdajajo strastem, ki jim bodo predložile ob svojem času tak račun, da jih bo groza in strah.

Buenosajreška stolnica.

HLADNIK JANEZ, Buenos Aires

Jože je pa takole rekel

Babo so žagali. Sicer nismo mogli vaški pobje nikdar vedeti prav za gotovo, katero babo, ali Lukačevo Marušo ali Jureševu Polono, ali katero drugo, saj jih je bilo dovolj, ki so kupovale po vaseh jajca in puter, in stare so bile vse, in škrbaste tudi... Zato smo pa še bolj tekli gori na grič za vasjo. Kaj takega je vendar treba videti. Ampak videli nismo nikoli. Samo, da slišijo se je nekaterim zdelo. Med tem so nam pa doma lepo pojedli zabeljene žgance, tiste, ki niso nikoli tako dobri, kakor na sredapostno sredo. Da morajo ravno takrat žagati babe! Babe namreč žgajo po Slovenskem, ko se post prelomi, ko ga je polovica že minila.

Ampak Jože je imel takrat drugo skrb. Kako "žgajo babo", je že davno vedel. Vedel je pa tudi, da bo jutri sveti Jožef, ki je njegov nebeški zaščitnik, in spomnil se je, da je že kar čas, da

spet očedi svoje srce vsega nelepega, kar se je od adventa sem nabralo v njem. Bo ravno prav, ker bo veljalo tudi za Veliko noč. Saj Velike noči po naših krajih brez spovedi sploh ni.

Pa saj veste kako je s fanti. Tako nekam težak je tak korak. Čeprav nemara niti ni Bog ve kaj nečednega na vesti. Kar težko je spolniti sklep in često človek odlaša in odlaša... Tako da postane kar narobe in včasih celo zelo narobe.

Že preje enkrat je bil v domenku z Brnskimi Francetom. ki mu je bil najboljši prijatelj, s katerim sta nekatero zabavno skupaj užagala, pa tudi svoje krščanske dolžnosti sta skupaj spolnjevala. Zato je krenil pod noč do Brnskih, da se dogovorita za jutri.

Bog daj, France!

Bog daj, Jože! Ravno prav. Že jaz sem imel v misli, da stopim do tebe, je menil France Jožetu v odgovor, in sta stopila v hlev in sedla na kač, kjer se rezanca kisa.

Torej koliko zgodaj greva?

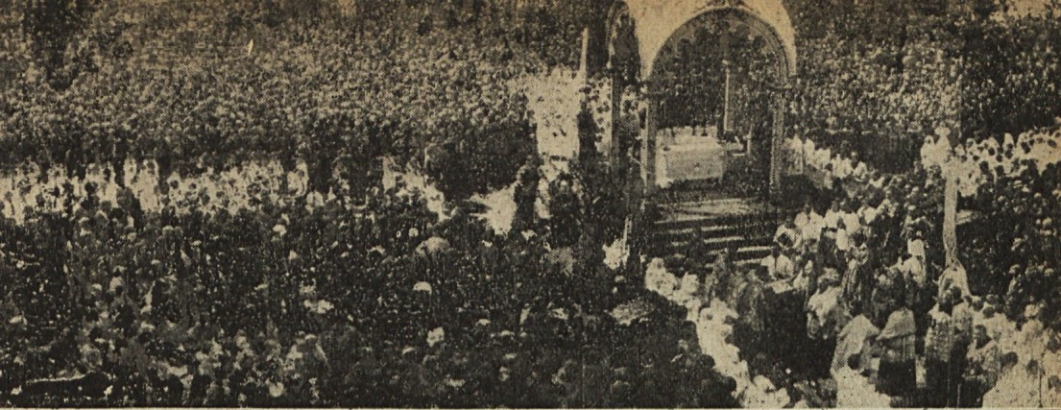
Preje kot bo dan menda že morava iti. Veš, mi je kar sitno, če me vse zija. Človek take račune najraje ureja, kadar ni preveč klepatavih čenč okoli. Kar tako bi šla, da že pred prvo mašo oprava spoved in obhajilo, tako je predlagal Jože.

Prav. Torej že ob petih. Dobro. Ti, Jože, kaj se ti zdi, kaj je to, da je človeku tako težak korak, kadar je treba iti na kako takole pot. Oni dan, ko smo vozili Frančno balo, zadnjič, ko sem šel v mesto, ko sem šel na matijeovski sejem tja v Osoje, sem moral tudi vstati zgodaj, pa sem se tako lahko vzdignil, da je bilo kaj... kadar je treba vstati za spoved, pa ne vem, kako bi pravi čas vzdignil svoje kosti, če bi mi mati ne pomogli.

Vidiš, France, sva menda oba enaka. Kot da bi človeka nekaj nazaj vleklo, tako se mi zdi, kadar gre za božje stvari. Težko je vstati. Najraje bi, da me nihče ne vidi. Oni dan sem gospoda prav o tem povprašal, in sedaj se mi zdi, da to stvar vseeno nekoliko boljše razumem.

“Ali veš, kaj je hudič”, so me vprašali.

“Da človeku ni prijatelj, in da se ž njim ni dobro spuščati v kupčijo, to vem. In da je vajen ljudi delati za božje sovražnike, da ima nešteto zvijač in naslad s katerimi ljudi skuša odvrniti od Boga, tudi vem.” Tako sem skušal dati primeren odgovor. In potem so mi gospod Anton takole razložili:

Evharistična slavnost v Rosario de Santa Fé.

“Hudič ni samo beseda, s katero se Slovenci radi pred svetom postavljamo, temveč je živa resnica. Seveda ne tak hudač kakor ga malajo: z rogovi in repom in kopiti in kdo ve še kako. To je le človeški način s katerim se označuje odvratnost in zoprnost, ki je hudobcu lastna. Nevernemu človeku se zdi govorjenje o hudiču otročja bajka ... prav tako bi se zdelo bajka, če bi kdo pred sto leti govoril o radiju in avtomobilu in drugim modernih iznajdbah. Vprašujejo: kdo je videl hudiča in podobno. Jože, ali si ti elektriko že videl? Nisi je, pa bi bil nor, če bi jo tajil. Saj vidiš luč katero da, in stroje ki jih vrti. Greje in mraz dela, tramvaj goni in železnice, po brzojavnih žicah prenaša novice in pozdrave, po radiu muziko in pesmi, bliska in treska in zdravi in mori. Tako je s hudičem. Vidimo ga ne, ker je duh, a njegovo delo se vidi in čuti na vse strani. Moderno življenje je dalo človeku toliko koristnih iznajdb, da bi mogli biti vsi ljudje srečni in veseli ob njih, pa je na svetu tolike zmede in nezadovoljnosti ... Saj ljudje sami po sebi niso tako zelo zlobni, da nebi pustili drug drugemu živeti v miru in zadovoljnosti. Če človek te stvari na dolgo in široko prevdarja, potem pride do določnega spoznanja, da je prav hudič tisti, ki vedno nasiplje med ljudi kaj takega, da jih nesrečne dela, ker nevoščljivec od začetka človeka ne more videti zadovoljnega in ne Bogu zvestega. Zloba, sovraštvo, socialne krivice — čeprav se vse to vrši po ljudeh — je v glavnem delo pekleskih sil, ki vedno delujejo na to, kako bi človeka napravile nesrečnega in ga odtujile Bogu in tako spravile še v večno pogubo.

In če ti čutiš odpor sam v sebi, kadar je treba iti k spovedi, ali se tako težko odločiš za molitev, ima tudi v tem vrag svoje kremlje. Gotovo je kosa in brazda bolj težka kot beseda, s katero grehe poveš in vendar ti ni težko vstati za naporno delo, za spoved pa. Vidiš, stvar je takole: Pajek se metle boji, hudič pa spovedi. Od tod potem tista neodločnost premnogih kristjanov, ki zanemarljajo svoje verske dolžnosti. Nebroj izgovorov vedo povedati, a prava resnica je njihova neodločnost v odporu proti delovanju hudičevemu, ki jih skuša zadržati od kolikor mogoče daleč stran od Boga. Žal, da se mu tolikokrat tudi posreči.”

Meni se zdi, da sedaj to stvar nekako razumem. Ali se tebi ne vidi tudi tako, Francee?

Menda bo že tako. Gospod že nekaj ve. Res je, da so človeku stopinje ki vodijo po pobožnih potih nekoliko težje kot pa tiste, ki po delu tečejo.

Ti Jože, kaj pa k temu rečeš: slišal sem zadnjič, ne vem kdo jo je znil: Spoved so si gospodje sami izmislili.

Veš Tone, sliši se marsikaj, pa ni vse modro, kar jeziki blebetajo. Tudi jaz sem to že večkrat slišal. Samo to lahko rečem, da ne iz ust resnega in pametnega človeka. Sam sem potem razmišljeval, kakšno korist bi imeli duhovni od spovedi, ker če so si jo sami izmislili, so pač nekaj iskali od nje. Pa veš do česa sem prišel?

Ne vem. Kako bi vedel?

Da taki bedaki duhovni niso, ki so toliko šol skozi djali, da bi si nalagali s spovedjo tako velike neprilike. Kdo pa hodi najbolj k spovedi? Menda stare ženske. Ali si ti že kdaj govoril s Kotlovsko Marjano?

Enkrat me je vstavila, pa me ne bo več, ji tako prokleto smrdi iz ust, da je ne bi duhal za zlat denar.

No vidiš in takih Marjan je več in gospod ima v spovednici z njimi največ opravka. In če gospod ni tobakar, pa naj požira dišave čikarjev... in čebularjev in česnarjev... In čepeti tam v tisti kišti celo dopoldne, in vstati tako zgodaj, in prezebati! Kaj misliš da ne bi gospod raje spal v topli postelji? To je meni čisto jasno, da tako čenčajo samo ljudje, katere je hudič že tako daleč zvodil, da se spoved zasovražili, in sedaj satanu pomagajo kako bi zaslepili še druge. Od vseh zakramentov je spoved duhovnikom najbolj v nepriliko in zato je jasno, da si je niso izmislili sami.

Trg in cerkev sv. Petra z znamenitim obeliskom in vatikanskimi palačami.

Bo že tako, kot praviš, je odgovarjal Tone, in jaz o tem tudi nikdar dvomil nisem. Saj je vendar jasna beseda Jezusova, ko se je po vstajenju apostolom prikazal in jim rekel: "Prejmite Svetega Duha, katerim boste grehe odpnili so jim odpuščeni..."

Na tolsto nedeljo je pa Birtov Stane povedal eno prav modro, je nadaljeval Jože: "Kaj bi pravil svoje grehe človeku, ki je nemara bolj težak grešnik kot jaz! Kaj ima človek, gospod, opraviti med menoj in Bogom! Se bom že Bogu spovedal!" Zelo si modern Stane, tako sem odgovoril. Kje si se pa take modrosti nalezel, sem ga vprašal.

"Če človek po svetu gre, se mu oči bolj na široko odpro, in se marsičesa nauči," je odgovoril Stane.

"In kod si ti že vse bil in česa si se naučil?"

"Bil sem v Trstu, Gorici, Ljubljani, Zagrebu in še v nemškem Gradcu, in sem marsikaj videl in spoznal."

"O, da, Stane je pravi tiček. Se je učil za trgovca, mesarja, za mehanika, za šoferja, nazadnje so ga pa orožniki pritirali domov. In sedaj ne zna ne trte cepiti, ne kose sklepati, in še liter vina zna komaj na mizo postaviti, čeprav je birtov sin, pa se tako brihtnega dela." Tako je pristavil France.

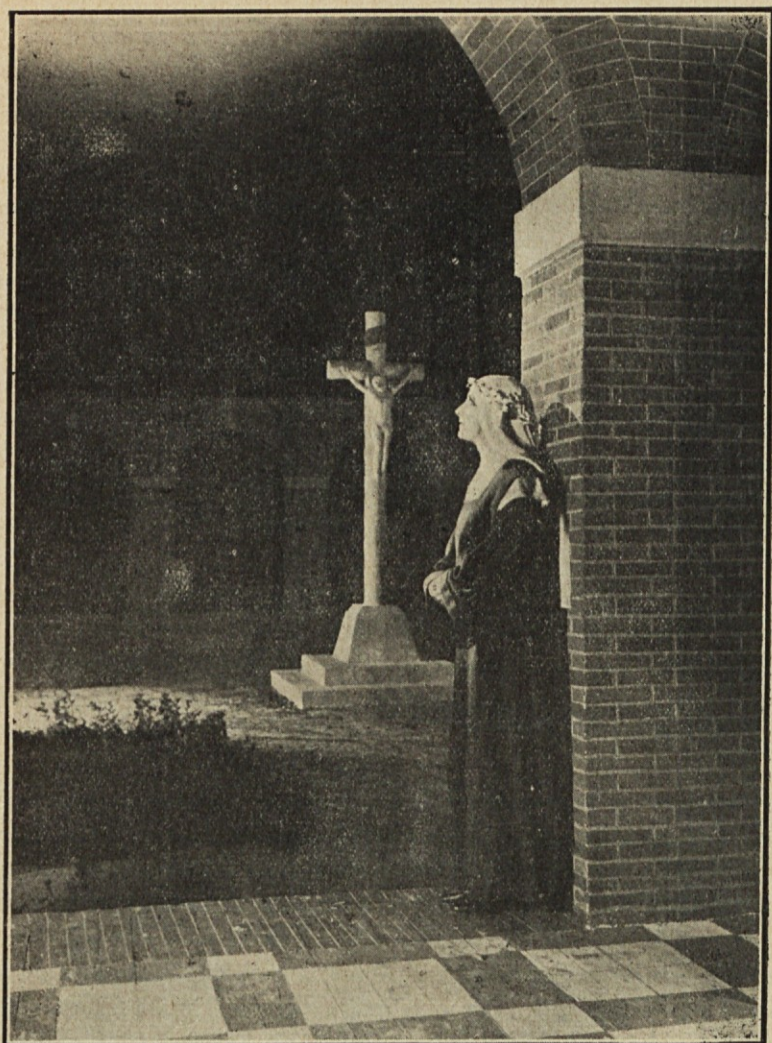
No vidiš. Taki so potem "najbolj modri" in ti klatijo sto neslanosti, katere bedaki radi verjamejo. Le kako naj preprost človek brez učenja, po oštarijah in med kvantači spozna več, kot se študirani človek more naučiti od učenih profesorjev in iz pametnih knjig, ki jih je študiral dolga leta.

Stane se ni izučil ne za trgovca ne za šlosarja ne za šoferja — ali ima potem mar sposobno glavo za pridigarja? Samo krovec se v enem dnevu nauči svojega dela, vsakega drugega poklica se je treba učiti nekaj let. Nobeden ni rojen kovač in ne čevljar in ne mehanik. Vero pa hočejo nekateri poznati, čeprav je niso nikoli študirali, in se delajo učene in modre, kot da so Salamona na tešče pojedli. Kaj bo pravil Stane o spovedi, ki komaj brati zna. Kdor hoče o veri govoriti, jo mora poznati. A poznati jo tako, kot je! ne kakor jo potvarjajo in predstavljajo tisti, kateri so vero izgubili in hočejo še druge pripraviti ob njo. Jezus je dostikrat svaril k previdnosti in čuječnosti. In s človekom je tako kot z njivo. Plevel sam od sebe raste, čeprav ga ne seješ, plemenito zrnje moraš pa negovati, da ti sad obrodi. Plevel tudi cvete, toda sadu ne da nikakega, vsaj ne koristnega. In kaj je greh drugega kakor plevel?

Da ne rabi nobenega med Bogom in seboj! Jaz to vem, da bi nikoli ne mogel biti gotov, da imam z Bogom poravnani račun, če mi tega kdo ne pove. In ker si je Bog izbral in postavil spovednika za to, da mi po njem pove, da mi je greh odpuščen, moram pač k spovedi. Čeprav je včasih malo nerodno in težko.

In da je spovednik večji grešnik kakor Birtov Stane? Kdo mu bo pa to verjel! In na vse zadnje, kaj mene zanima, kakšen grešnik da je spovednik. To je njegova stvar, ki naj jo z Bogom poravnata, kakor on hoče. Saj ni prišel spovednik k meni k spovedi. Kadar bo šel sam k spovedi, bo že povedal, kako je z njim. Jaz vem to, da je meni, kadar sem res žejen, vseeno, če pijem vodo iz čutare ali iz vrča, ali steklenice, ali čaše ali lončka ali iz pergišča. Glavno je, da je voda dobra. Ravno tako je s spovednikom in spovedjo.

Tisto o gospodih, kakšni so — tako je menil France — strašno radi klatijo. Pa le taki, ki so sami prav malo priča, se spodtikajo nad gospodi. Tako me uči moja izkušnja. Še nikogar, o katerem vem, da je res dober, nisem slišal govoriti o slabih duhovnikih. Kaj imajo tisti malopridneži drugačne oči, kakor jih imamo

drugi? Saj vendar poznam jaz nekaj gospodov tod okrog, pa si o nobenem ne upam reči, da bi bil slab. Seveda niso vsi enako sveti. Meni se le tako zdi, da hudobne oči tudi tam vidijo greh, kjer ga ni. Ne bom rekel, da ni nobenega duhovnika, ki bi ne bil kdaj zašel v greh. Saj je bil še med apostoli eden izdajavec. Ampak med splošnostjo in izjemo je razlika. Tu in tam je kakšen človek

gluh, ali slep, ali kruljev, ali zmešan. Pa bi bilo vseeno malo naplačno, če bi kdo naenkrat začel trditi, da živimo na svetu sami glušci in slepei in kruljavi in zmešani. Ali se ti ne zdi tako? Govorjenje o slabih duhovnikih po moji pameti nima drugega pamena kakor da si hočejo nekateri olajšati z njim svojo vest.

Še ena mi pade v glavo. Balant, oni ki je nedavno iz Amerike prišel, je rekel: "Kakšna spoved?? To je norčija! Eden drugega imata za norca. Spovednik spovedenca in narobe. Spovedence obeta, da se bo poboljšal, čeprav dobro ve, da ne bo nič res, spovednik se pa dela kot da mu verjame, čeprav ve, da se bo vrnil iz "Zagreba isti Martin, kot je v Zagreb šel". Spoved je otročarija, to ni za pametnega človeka," tako je trdil Balant.

Balant ni neumen človek. Vse kaj drugega je ko Stane, tukaj se pa le dela učenega v stvarih, ki jih ne pozna.

To sploh ni mogoče, da bi postal človek že po prvi spovedi brezgrešen svetnik. Saj bi po mnenju tistih, ki jim spoved ne diši, človek po dobri spovedi sploh ne mogel več grešiti. To pa vemo, da ni tako. Sveto pismo pravi, da samega sebe vara človek, ki misli, da je brez greha. Kaj šele, kdor bi mislil, da sploh ne more grešiti. Saj vemo, da ni tako. Človek je prav do smrti podvržen grehu in greha zmožen. Pravi sveto pismo, naj gleda da ne pade, kdor stoji, to se pravi, naj bo v skrbeh, kako bi ne zašel znova v greh, kdor se je greha očistil pri spovedi. Pri spovedi sicer človek mora obžalovati greh in imeti resnično voljo, da ne bo več grešil. Brez take volje ni spovedi. Raje umreti, kakor smrtno grešiti, prav taka mora biti volja tistega, kdor hoče po smrtnem grehu opraviti dobro spoved. Dobra spoved sicer človeku grehe odpusti, ampak vsevednega ga pa ne naredi. Pač pa dobi z odvezo tudi posebnih milosti, posebne božje pomoči, in bo mogel svoje dobre sklepe tem boljše izvrševati. čim bolj bo z milostjo sodeloval. Kdor bi šel seveda k spovedi z mislijo in voljo, da se bo po spovedi spet vrnil nazaj na stara pota, njegova spoved sploh ne more biti veljavna, sploh ne more biti spoved. In tudi, če bi mu duhovnik odvezo dal, njegova odveza pred Bogom ne velja, ker sta kesanje in trden sklep dve tako važni in neobhodno potrebni stvari za dobro spoved, da brez njiju prave spovedi sploh ni. Človek je pač slab. Mogoče, verjetno in celo gotovo je, da bo po spovedi

spet zašel v greh, vendar ima ta trenutek, pri spovedi, vseeno lahko trdno voljo varovati se greha in celo raje umreti, kakor smrtno grešiti. In, vidiš, taka volja je za dobro spoved neobhodno potrebna, pa tudi dovolj za odpuščenje grehov.

Ali se spomniš Lipovecove Reze, kakšnega vruga je počela ob zadnjem misijonu, ker ni dobila odveze. Baba neumna, molčala bi, tako je pa cel svet zvedel njene nečednosti. Saj vendar mora vedeti vsak človek, da spovednik more in mora odreči odvezo samo iz dveh ali treh razlogov: če je opazil, da se spovedenec svojih grehov ne kesa, ali če vidi, da nima volje poboljšanja, in še nazadnje, če noče popraviti škode, ki jo je s svojim grehom prizadejal bližnjemu bodisi na njegovem imetju, bodisi na časti, in dasi bi škodo poravnati mogel. To je pa res samo ob sebi umevno, da tak človek odveze ne zasluži! Saj spoved vendar ni igrača, kakor mislijo nekateri! Greha samega pa ni nobenega tako velikega, da bi ne mogel biti odpuščen. O nekih posameznih velikih grehih se sicer spominjam iz šole, da so si pridržali sodbo škofje ali celo sam papež, ampak ti grehi so tako redki, da komaj pridejo v poštev, pa še zanje je marsikateri spovednik posebej pooblaščen. Pa tudi če ni pooblaščen, ve zadevo tako urediti, da bo ostalo brez vsakega dvoma zavarovana spovedna molčečnost, kakor tudi spovedenčeva čast pred ljudmi.

Veš kaj, France! Pustiva to. To so učene stvari. Jaz se tega držim in se bom držal zmiraj: čevljar se na kopito zastopi, gospod pa na knjige. Če čevljar svoje delo slabo vrši, kaj hitro mu dela zmanjka. Če bi gospodje ljudi varali, že davno bi bilo vere konec. Pa je že dva tisoč let stara. In jo vedno pobijajo, pa je še niso ubili. Če bi bila lažnjiva, bi je bilo že davno konec. Tako pa jaz kar lepo mirno držim in bom držal tisto, kar v katekizmu najdem. Vero moramo držati pač tako kot hoče Bog, ne kot bi si mi ljudje želeli, ker je on gospodar ne mi. Zato seveda greva jutri zjutraj oba lepo k spovedi.

“Torej ob petih že z doma. Lahko noč!” se je poslovil in vrnil domov k potrebnemu in osvežujočemu počitku.

Molče sta stopala drugo jutro Jože in France, zatopljena vsak vase. Treba je biti najprej samemu sebi sodnik, natančen, neiz-

prosen, da bo vse v redu in prav. Zato sta iskala po duši, kaj je bilo narobe. Njune samotne stopinje so umirale med borovci. Tam z one strani je bilo slišati govorenje. Pospešila sta korak, da ju kdo ne prehit, in prišla ravno prav, ko je mežnar odprl cerkev. Postavila sta se na moško plat. Kaki trije moški in nekaj žensk je bilo pred njima. S knjižico je skušal Jože dopolniti spraševanje vesti, katero je bil začel že sinoči in nadaljeval spotoma.

Veruj v enega Boga. Torej glede vere, upanja in ljubezni?

Če sem dvomil o Bogu, godrnjal zoper Njega? Ali sem molil? Sem se vere sramoval?... Menda ni tako huda stvar, če se nisem odkril, ko je zvonilo poldne?... Pa mu je prišla na misel beseda: Kdor bo mene zatajil pred ljudmi, bom tudi jaz njega zatajil pred svojim Očetom v nebesih... Res pa je, da se zato odkril nisem, ker me je bilo sram!

Po vrsti je prešel vseh deset zapovedi. Našel to in ono pri četrti, ker je z očetom prišel nekaj vprek, pri šesti, da je poslušal neke kvante... In ono...? Skoro da se je igral z grehom — —

Tako je preiskoval svoje srce, in spoznal, da je bilo marsikaj narobe, in če tudi največjih stvari ni zakrivil, je doumel, da je bil samemu smrtnemu grehu dosti blizu. Hvaležno je vzdihnil in poln ponižnega kesanja prosil v svojem sreč, naj mu Bog odpusti, kar je bilo nevrednega.

Ne, nikakor se ne bo podal v nečednosti. Sedaj, ko so tako redki pošteni ljudje, ko je svet tako poln krivic in krivičnežev, tako poln kričačev, kateri iščejo krivcev nezgodam in bedi človeški, kateri nočejo doumeti, da so oni sami nevredni člani človeške družbe. Da, on hoče ukrotiti v sebi žival, in če je bil nekoliko šibek, če je omaheval, ne! Sedaj bo trden, bo mož!

Tako je doumeval Jože, kako je ravno spoved luč, ki človeku z močno svetlobo posveti v dušo in tudi v življenje. Kako človek, ki skuša biti sam sebi nepristranski, ko si vest izprasuje, spozna, na koliko načinov je pogršil v življenju, ker ni delal drugim, kar bi od drugih sam zase želel in pričakoval.

Spoved mora biti kakor mikroskop, kakor povečalno steklo, skozi katero človek ogleduje in spoznava samega sebe in svoje napake; skozi katero skuša premotriti vso vsebino in smisel svojega življenja, ki ni in ne more biti nič drugega, kakor izpolnjevanje

volje božje. Božja volja pa se nam razodeva v zapovedih.

In če si bil božji postavi nezvest, če si jih spolnjeval po svoje, če si držal le nekatere, druge zanemarjal; nepokoren si bil svojemu Bogu, svojemu Stvarniku in svojemu Odrešeniku in tudi svojemu večnemu Sodniku. Ne varaj se z besedo: Bog je dober in usmiljen. Res je dober, toda dober je v zakramentu svete spovedi, dober je s tistim, ki ga pravi čas odpuščanja prosi. Kadar te bo sodil, ko spovedi in odveze in maše zate več ne bo, tedaj te bo sodil le po neizprosni pravičnosti.

Tako poln je danes svet krivice, da vse toži in jadikuje. Toda nihče noče biti tega kriv. Vsak krivdo na druge val. Noče biti kriv, ker sam vase pogledati noče. Ko bi vsi: veljavni in preprosti, delavci in delodajalci, bogati in revni, resnično sami vase šli, ko bi vsak čisto nepristransko sam sebe presodil in hotel videti s čim drugemu krivice dela — ne samo to v čem se njemu krivica godi — potem bi bilo socialne krivice na mah konec in bi imeli vsi mirno, zadovoljno življenje, pravi raj na zemlji.

Ne reči, človek božji, kadar bodo šli k spovedi vsi, bom šel pa še jaz. Tukaj ni na tehtnici samo čas, temveč tudi večnost. V večnosti bo moral vsak napraviti natančno spoved, in tisti, ki se je spovedi v življenju bal, bo tam pred njo toliko bolj trepetal. Tukaj se je spovedi mogel lahko ogniti. Tam bo drugače. Tukaj ti je vse dano na svobodo, da lahko pokažeš ali hočeš biti božji ali ne. In če se nisi tukaj nič potrudil, če si iskal samo kar je tebi prijalo in se nisi menil za to, kaj hoče od tebe gospodar tvojega življenja, se mu takrat, ko te bo poklical, ne boš mogel več ogniti.

Tako je Jože razmišljal in doumeval, da sv. spoved ni neprijetno breme, temveč dragocen božji dar, ki človeku daje spoznanje samega sebe in ga očiščuje grehov, ki ga dela vedno bolj prijatelja božjega, in je koristna človeku za čas in za večnost.

Pokleknil je, ko je prišla vrsta na njega in povedal vse, kar se mu je zdelo, da v njegovem dosedanem življenju ni bilo prav. Saj kar pri spovedi pove, je kakor s tistim, ki ga denejo v grob: Nikdar več ne vstane. Tako si je mislil Jože.

Po končani spovedi je pokleknil pred podobo Križanega, in tam se je še bolj živo zavedal, da je življenje dolžnost, in da mora

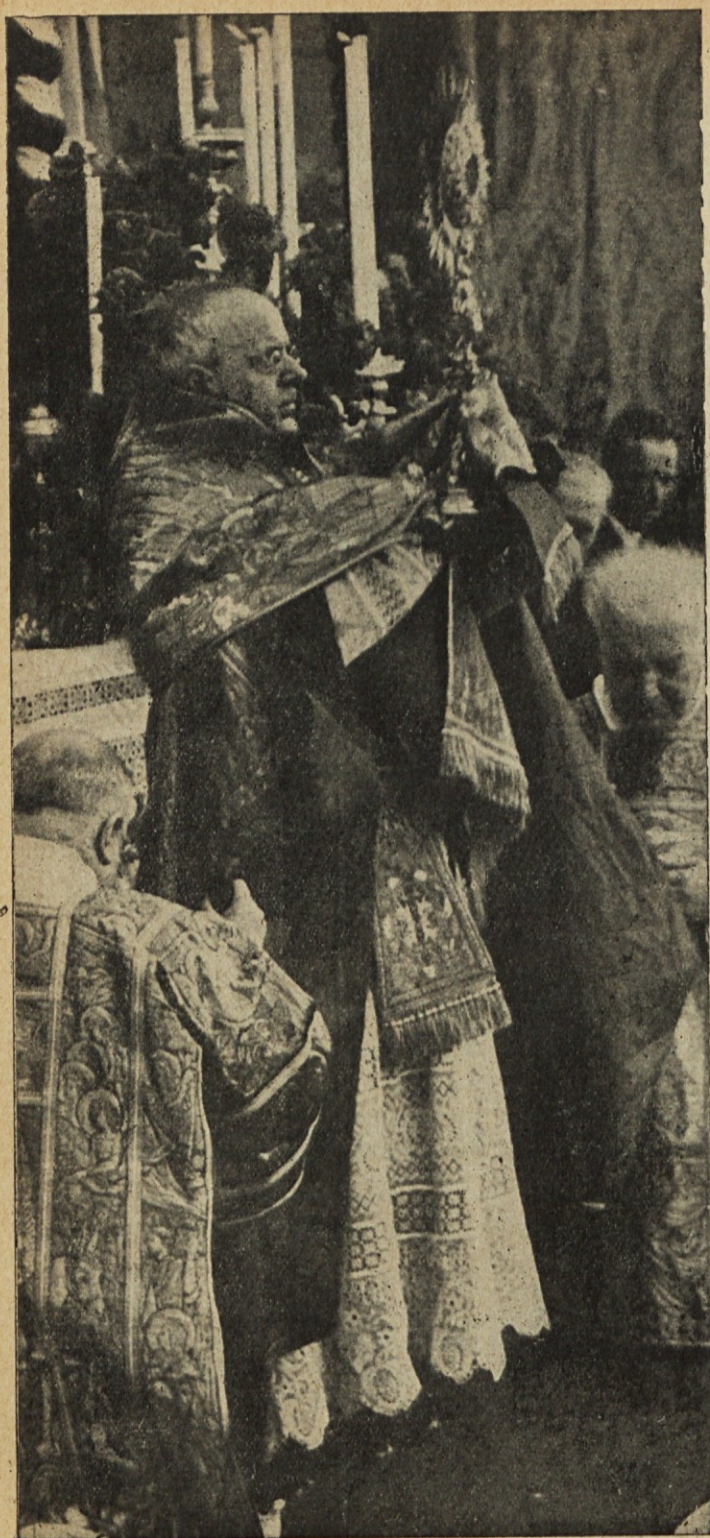
Panorama vatikanske države.

v sebi zatreti vsa neurejena nagnenja, da ne postane igrača svojim strastem, kdor ga hoče živeti prav. Kakor je naš Gospod odrešil svet s tem, da je dal samega sebe uničiti, tako moramo tudi mi odreči se samemu sebi in neurejenim željam, da moremo postati koristni drugim in vredni služabniki božji.

In prav te moči je prosil Jože, naj bi mu jo Bog dal po spovedi in svetem obhajilu, da bi mogel biti vreden prijatelj božji, ljudem pa ne nadlega, ki samo od drugih tirja in nikomur nič ne da, ki je samó v napotje in za nobeno korist.

Bolj kot kdajkoli prej je občutil Jože oni dan, kako zadovoljen in miren je človek, ki nosi v srečo zavest božjega prijateljstva, ki čuti, da ga varje močna roka božja, človek, kateremu se ničesar ni treba bati, ker so vse njegove stopinje v varstvu božjem.

Med podobnimi razgovori, z vedno jasnejšim spoznanjem in veselim korakom sta se vračala prijatelja vsak na svoj dom.

Buenosajreški kardinal dr. Santiago Luis Copello, blagoslavlja vernike z najsvetejšim ob priliki ene zadnjih procesij okrog velikega trga Plaza de Mayo.

Velikonočno sveto obhajilo

Kristjan in Kristus ne smeta živeti eden poleg drugega, ampak morata takorekoč zrasti eden v drugega.

Kje in kako bi se to bolje zgodilo kakor pri svetem obhajilu? Saj pravi Zveličar sam: "Kdor jé moje meso in pije mojo kri, ostane v meni in jaz v njem" (Jan. 6, 56). Tu se torej izvrši najprisrčnejša življenska skupnost s Kristusom in od Njega, ki je vir vseh milosti, teko milosti v našo dušo. On nas napolni s svojim duhom ter po svoje preobrazuje naše spoznanje, hotenje in dejanje. Zato vrši Cerkev samo voljo Gospodovo, če poziva vernike k večkratnem prejemu svetega obhajila.

Odkod torej pojav, da kljub temu mnogo katoličanov ne najde pota k obhajilni mizi in da celo svojo velikonočno dolžnost opuščajo? Ali je temu v resnici vzrok le pomanjkanje časa in pomanjkanje primerne spovednika. Morda bo to veljalo za redke, posamezne slučaje, navadno pa je vzrok mnogo globlji. Taki katoličani so postali mlačni in slabotni v svoji veri. Brezverska okolica je nanje vplivala. Misel na večnost jih več ne pretrese. Skrb za neumrjočo dušo se mora umakniti zemeljskim interesom. Življenska skupnost s Kristusom in njegovo Cerkvijo se jim zdi nekaj postranskega. S povdarjanjem teh dejstev nočemo nikomur ničesar očitati, toda zanemarjanje velikonočne dolžnosti, je nedvomno znamenje, da je vera, ta življenski element kristjana, težko bolna, kar je vsekakor vredno pomisleka.

Pri mnogih seveda najdemo tudi druge vzroke zanemarjanja velikonočne dolžnosti, katerih ne moremo molče preiti, četudi bi jih radi. Mnogi so od poti božjih zapovedi zašli na stran pota. Zapustiti ta prepovedana pota se jim zdi pretežko, k spovedi iti brez trdnega sklepa, da bodo življenje spremenili, pa nasprotuje njih

škof msgr. dr. Jožef Fietta, novi apostolski nuncij v Buenos Airesu.

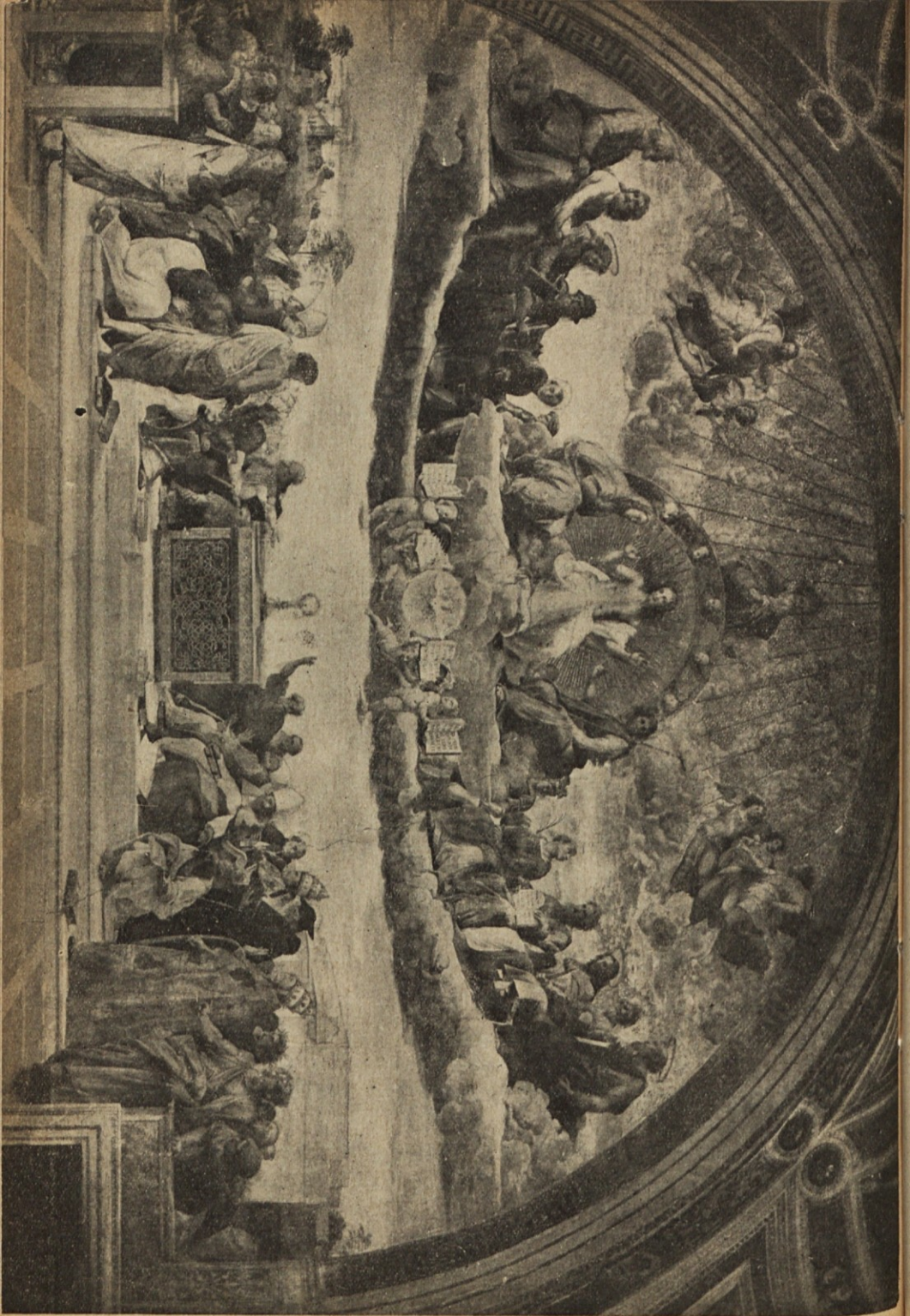
poštenosti. Toda bili naj bi tudi toliko pošteni, da bi pomislili, kakšne bodo posledice njihovega od Boga ločenega življenja. Ali hočejo v svojih grehah umreti? Kdo more mirno živeti pri več ali manj bogato pogrjnjeni mizi življenja in uživati dobrine tega sveta, če se mora vsak trenotek bati, da pred božjo pravičnostjo ne bo mogel obstati. Ali ni taka brezskrbnost nespamet?

Msgr. dr. Anton Rocca,
buenosajreški pomožni
škof in nadškofijski gene-
ralni vikar.

Pa pravi eden ali drugi: "Rad bi se spravil s svojim Bogom, toda ne morem. Prelomil sem krstno obljubo, strgal sleherno vez s Cerkvijo in se takorekoč popolnoma ločil od Cerkve." To je sicer žalostno, toda obupati tudi v takih slučajih nihče ne sme. Kako je vendar delal dobri pastir. Namesto, da bi zašló ovčico prepustil svoji usodi, je šel za njo, in namesto, da bi jo zmerjal in kaznoval, jo je ljubkoval, da bi prestrašeno živalico opogumil; da, položil jo je celo na svoja ramena ter jo nesel domov. Prav tako dela cerkev. Ona ki pošilja svoje misijonarje v paganske dežele, tudi lastnih zašlih sinov in hčera ne zavrže, če se ske-sano in z dobro voljo vrnejo domov, in to toliko manj, ker dobro ve, da je bil korak, ki je vodil k ločitvi, večkrat storjen radi po-manjkljivega spoznanja in pod pritiskom težkih razmer, kakor pa iz hudobije.

Zato naj se nihče ne obotavlja priti nazaj v Očetovo hišo.

Kdor noče iti takoj v spovednico, naj se preje zasebno pogovori z duhovnikom, pa naj - si se obrne v župnišče ali potrka na samostanska vrata ali gre v zakristijo ali kakemu duhovniku izrazi pismeno ali telefonično ali po kakem zancu željo, da bi rad z njim govoril. Vseeno je, če se to zgodi doma ali drugje, na potovanju za razvedrilo ali pri opravkih. Gospod je nekoč v nočni uri govoril z Nikodemom ter razpravljal z njim o vprašanih večnosti, tako je tudi dušni pastir vedno pripravljen za pogovor.

In ko je enkrat pot zravnana in se je sprava izvršila, tedaj je treba, zopet upostavljeno življensko skupnost s Kristusom in Cerkvijo v polnem obsegu obnoviti. Reden obisk službe božje, večkratni prejem sv. zakramentov, udeležba pri katehiških organizacijah, zlasti dobrodelnih, branje katoliških knjig in časopisov, bodo utrdile življensko skupnost s Kristusom in Cerkvijo. Šele ko boš sam postal apostol, boš spoznal, kaj se pravi biti kristjan. Kako goreče sta delovala nekoč Pavel in Avguštin po svojem spreobrnjenju. Kako sta zopet obilno popravila, kar sta grešila in kako je Gospod Bog njihovo delovanje blagoslovil. Naj bi tudi danes njihov zgled našel posnemovalcev!

Onstran:

Znamenita Rafaelova slika, znana pod imenom Disputa ali kakor bi rekli morda bolj pravilno: Češčenje presvetega Rešnjega Telesa. To je prvo znamenito dejo mladega umetnika, katero je na prošnjo papeža Julija II. naslikal na steno signature ali vatikanske dvorane namenjene za sodne razprave. Ogromna freska je ohranjena še danes in jo občudujejo vsi obiskovalci Vatikanskih muzejev.

Na sliki moramo razlikovati pred vsem dve skupini. Središče gornje skupine je Jezus Kristus sedeč na oblakih, krotek in iz srca ponižen, vendar poveličan, v nebeški slavi, dajoč se vsem v jed in hrano. Na njegovi desni Marija, ki ga ponižno moli. Na levi njegov predhodnik Janez Krstnik. Pod njegovimi nogami Sveti Duh v podobi goloba, ki plava med štirimi evangeljskimi knjigami, od njega izhajajoči žarki pa segajo do monstrance in hostije v spodnji skupini. — Na Jezusovi desni sede: Peter, Adam, Janez Evangelist, David, prvi mučenec Stefan, prerok Jeremija. Na Jezusovi levi: Juda Makabejec, Lovrenc, Mozes, Jakob, Abraham, Pavel. Središče spodnje skupine je povsem preprost altar z monstranco, v njej Kristus, ne kakor v nebesih, ampak zakrit človeškim očem, čeprav resničen. — Dočim vlada, v gorijski skupini blažen svetniški mir, je spodnja, zemeljska vsa razgibana. Tu ni enotnega mišljenja o presveti Eucharistiji: oni se čudijo, drugi razmišljajo, tretji dvomijo, se prerekajo, pa jo spet molijo, pridigajo, ljubijo.

Da se bomo lahko bolj nagledali te znamenite in lepe slike, prinašamo poleg celotnega pregleda še štiri detajle na naslednjih straneh.

Jaroslav Ljubljanski

ZA KRUHOM

Parnik že izgublja se v sivo daljino,
v mrzlo, neznano, brezmejno tujine.

Tam na obrežju vse polno ljudi
gleda za njim in roké mu vihti
u pozdrav. A morje molči,
le nizko v globinah šumi.

Od množice glasne se z vzdihom bolest-
odtrgala mlada je žena. [n:m
Otroka si k sebi privija ihté,
v daljavo strmi, zapuščena.

‘Odšel si! Za kruhom si bornim odšel
Od zemlje si rodne, od doma se ločil
in pustil si naju samá.

Kdaj dan bo vrnitve spet tvoje na-
[počil?

O, morje je mirno, a v meni vihar
razsaaja in poje mi pesem obupa.
Kaj slišiš jo, čutiš, ti otrok moj mali?
Ne, tebi življenje ni dalo še strupa.

Odšli od obrežja že vsi so ljudje,
le onadva v sivo strmita morje...

OPOLDNE

Travnik v marjeticah belih se skriva.
V brazdah globokih vije se njiva.

Poldne. V zvoniku se zvon oglašil je,
Ko da ob soncu se toplem zbudil je.

Kmetič se truden nad njivo je sklonil,
glas mu v pobožno molitev je utonil.

PESEM

Ob poti tam za vasjó,
rože jesenske cvetijo.
Tiho, ko da se bojijo
po poti fantje pojó.

V travi nekje za potjó
se deklica je oglasila.
Z glasom ko zvonko srebró
je pesmi odgovorila.

Tiha pesem mladosti
čez polja se je razlila
in se rahlo, prav rahlo
duše mi dotaknila.

POMLADNA

Zvončki pomladni
so se iz sná
prebudili.
Polju, gozdovom
so zazvonili.
pesem srebrno

Zvončki s poljane
še naša srca odprite
in jim veselo, svetlo pomlád
oznanite!

V NEDELJO POPOLDNE

Kraj steze pred malo vasjó
kapelica bela stoji.
Griček se v soncu blesti pred njo
za njo pisano polje dehti.

Med rožami tam na travi
dekleta pesmi pojó,
v sreih pa cvetke mladosti
kot lilije jim cvetó.

Detajl iz Rafaelove Dispute: Primerjaj strani 90 in 91.

TORD, Ljubljana

Baragovo semenišče

Ena izmed zadev, kateri bo posvetil ves katoliški del slovenskega naroda v domovini svojo posebno pozornost in svoje žrtve, je Baragovo semenišče, ki ga mislijo sezidati v Ljubljani.

Prezvišeni škof dr. Rožman je jeseni s posebnim pastirskim pismom pojasnil narodu to zadevo in neovržno dokazal, da je resnično vredna narodove pozornosti in vseh njegovih žrtev. Pa če bi že drugega velikega pomeča ne imela ta monumentalna stavba, je lepa že sama misel, da naj se s tem semeniščem postavi v srečo Slovenije mogočen spomenik ameriškim Slovincem. Še poz-

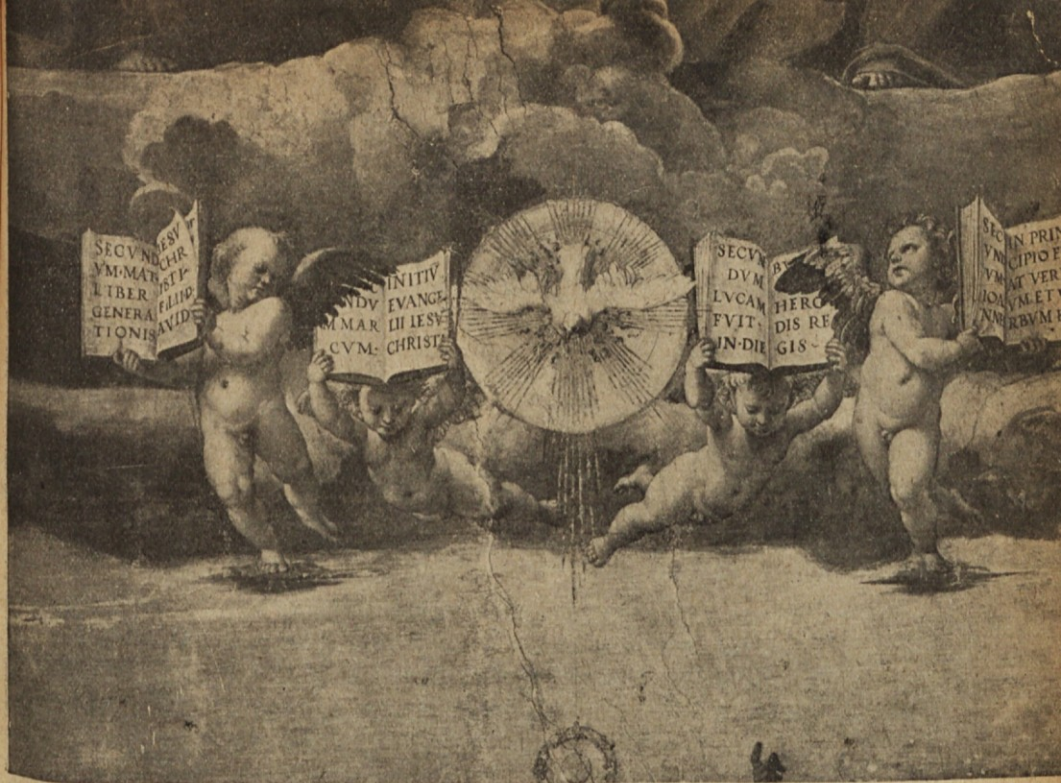

Detajl iz Rafaelove Dispute: Primerjaj strani 90 in 91.

nim rodovom, ko morda v Ameriki ne bo več slovensko govorečega Slovenca, naj ta zgradba s svojo mogočnostjo govori o ogromnem kulturnem in verskem delu, katerega je mali slovenski narod po svojih izseljencih izvršil v najmogočnejši državi sedanjega sveta, da je v mogočni stavbi te države tudi Slovenec udeležen s svojim gentjem, s svojim znojem, s svojim delom in s svojimi žrtvami. Pri nas doma vemo, da se Slovenstvo v Ameriki ne bo vzdržalo trajno, da bo prišel čas, ko bo slovenska govornica za vedno utihnila tudi med Vami. Bridka je sicer ta zavest. Vendar predno slovenski živelj izgine, naj se postavi tu doma trajen spomenik na tako številne naše ljudi, ki bodo utonili v tujem morju.

Doma so se priprave za to veliko delo začele s tem, da se je začelo zbirati darove in da se stalno po vseh cerkvah moli za beatifikacijo škofa Barage, največjega ameriškega Slovenca.

Vsako leto mora vsaka župnija praznovati Baragovo nedeljo,

Detajl iz Rafaelove Dispute: Primerjaj strani 90 in 91.

ko se bo po vseh cerkvah govorilo ljudstvu o tem velikem možu, pa tudi o Vas vseh, ki boste v veliki ameriški zemlji polegli v hladne grobove. Spomeniki nad Vašimi grobovi bodo preje ali sleje padli. Vaši grobovi se bodo zarasli, Vaši potomci bodo morda tudi svoja slovenska imena poamerikanili. Doma v Sloveniji, v Vaši prelepi domovini, bo pa spomenik na Vas ostal trajno in mogočno, kakor je bilo mogočno tudi Vaše delo v mogočni Ameriki. In še pozni slovenski rod bo ponosen na Vas, svoje rojake.

Zato smo pa vsi katoliški Slovenci v domovini trdno prepričani, da nam boste ameriški Slovenci v tem ogromnem delu krepko pomagali, da Vam nobena žrtev za ta Vaš spomenik ne bo pretežka in prevelika, temveč, da boste navdušeno zbirali prispevke zanj in nam pomagali postaviti dostojen spomenok Vam izseljencem in Frideriku Báraga, enemu izem najodličnejših sinov slovenske matere.

Papež in Vatikan

V papeštvu imamo katoličani centralno silo, ki vlada in vodi vse naše versko in cerkveno življenje. V papežu imamo vrhovnega deliveca božjih milosti in posebno vidno vez med ljudmi in Bogom, vrhovnega razlagavca, oznanjevalca in ohranjevalca prave, razodete resnice. V njem je najvišja avtoriteta, ki jo je postavil Bog.

Zgodovina vedno znova izpričuje, da papež ni zapovedovalec in vladar iz oblastitželnosti in iz človeškega napuha, marveč, da v ponižnem izvrševanju svoje najvišje dolžnosti dan za dnevno kleči, moli in prosi za nas, servus servorum Dei — služabnik božjih služabnikov, kakoršen uradni naslov so si papeži sami privzeli in ga navaajajo v začetku vseh svojih uradnih spisov.

To prepričanje je v naši veri ustanovljeno, v dogmi potrjeno in je izpričuje tudi zgodovina devetnajstih stoletij vsem, ki zgodovino res poznajo, in je vedoma ali nevedoma ne potvarjajo.

Papeštvo je ostalo devetnajst sto let neizpremenjeno. Od Petra do Pija XI. je ostala papeška oblast vedno ista. Ni je izpremenil časovni razvoj, ne različni obseg cerkvenih teritorijev in cerkvene države, ne rastoče število vernikov, ne svetni položaj nosilcev papeške časti, ne njihova posvetna veljava in v raznih časih tako različna mogočnost, ne njihova osebna inteligenca, ki je pri posameznih ljudeh pač različna in se razvija in deluje v različne smeri, ne njihova osebna pobožnost in moralna kvaliteta, ki tudi nista nikdar enaki pri dveh ljudeh. Papeštvo je ostalo neizpremenjeno tudi po obliki, dasi so se med tem neprestano izpreminjale vse oblike vodstev posvetnih človeških družb in zlasti držav, ker se je vršil tudi takorekoč pred našimi očmi.

Devetnajst stoletij je ostalo papeštvo neomajno kakor mogočna skala. Poedine papeže so sicer križali, metali v morje, morili, zapirali, preganjali v tuje dežele — vseh prvih trideset papežev je po vrsti umrlo mučeniške smrti — zasmehovali so jih in na vse načine poniževali, ampak papeštvo kot celota je ostalo neomajno.

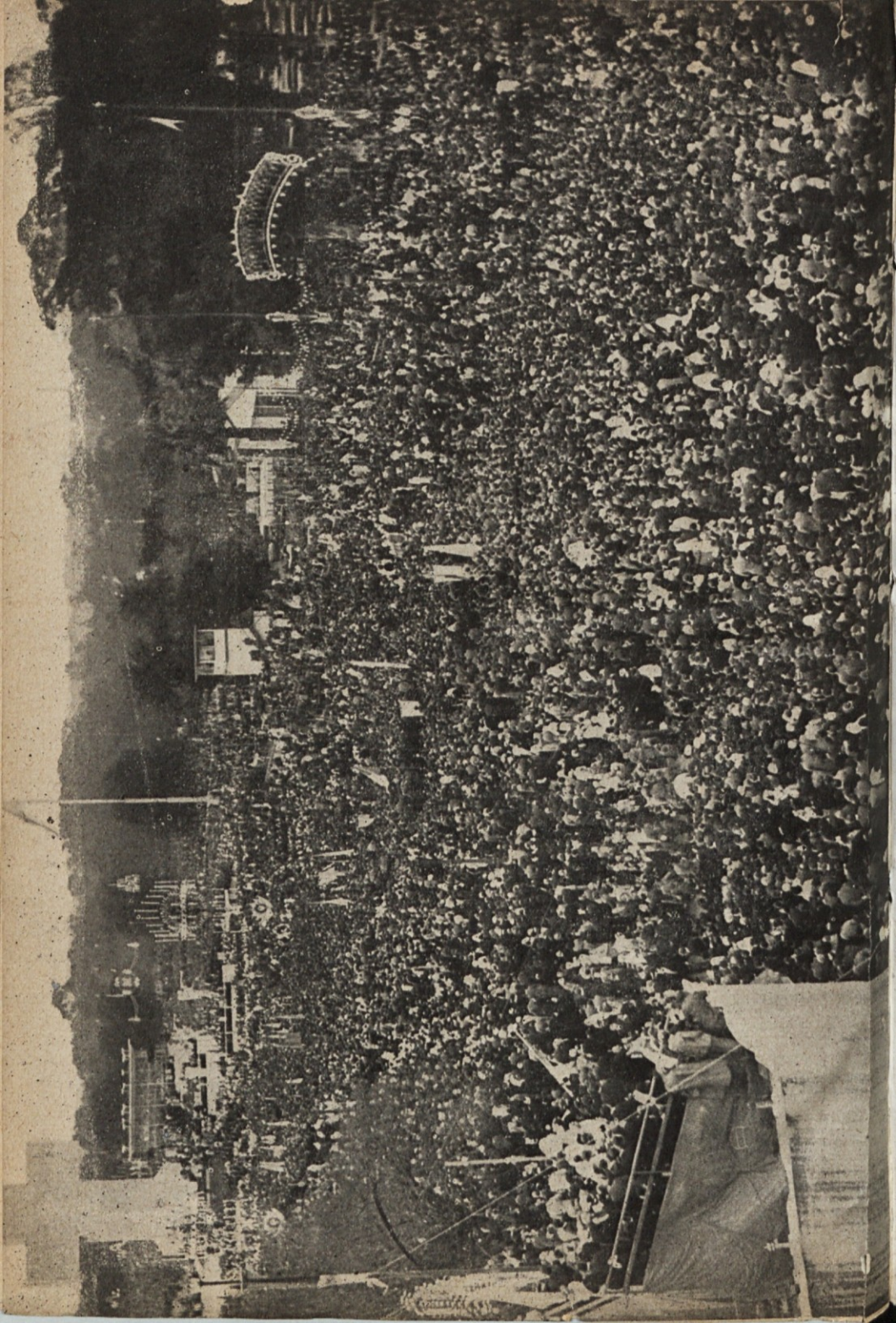

Park Palermo z znamenitim spomenikom, ki ga je Španija darovala Argentini ob priliki stoletnega spomina argentinske neodvisnosti. Ta prelepi park so izbrali za proslavo 32. mednarodnega evharističnega kongresa leta 1934.

in neomadeževano. Mogočni rimski imperij se je izgubil v pozabi, slavljenja grška kultura je izginila v muzeje, razpadlo je rimsko-nemško in vzhodno rimsko cesarstvo, brez sledu so izumrli rodovi, ki so se ob preseljevanju narodov prešerno zaletavali v papeški Rim, papeštvo pa je ostalo. Padali so prestoli, izginjale so vlade, podirali so se vladarski prestoli, papeštvo pa je ostalo. Napoleon, največji genij svojega časa, je s silo vjel papeža in ga zaprtega odpeljal v ujetništvo. A zgodilo se je, da se je papež-mučenik ob zvonjenju zvonov vsega sveta, kmalu in popolnoma svoboden in nezlomljen vračal v Vatikan, med tem ko so peljali Napoleona na otok Svete Helene, kjer je umrl kot jetnik v premišljevanju revščine in minljivosti posvetne slave in svojih podjetij s katerimi je nekaj časa razburjal vesoljni svet.

Papeštvo je čuvar resnice in voditelj človeštva po edino pravih moralnih načelih. V čuvanju resnice in morale je papeštvo raje žrtvovalo milijone vernikov, cele dežele in države odpadnikov, cela desetletja in stoletja strašnih bojev.

Mnogi ljudje najdejo mnogo vzrokov in izgovorov in so veseli vsake prilike na podlagi katere bi mogli med ljudmi izpodkopati papežev ugled in veljavo Cerkve, po načelu: Udaril bom pastirja in ovce se bodo same od sebe razkropile. Zadnji čas kri-

vijo papeža zlasti očitno krivičnega zatiranja in preganjanja naših bratov v neki sosednji tuji državi, katero mora obsojati vsak pošten, kaj šele vsak krščanski človek. Posebno žalostni smo teh krivic mi dvakrat bratje naših ubogih, tako težko preizkušanih bratov. Ni samo naša pravica, marveč naša dolžnost, da vse naredimo, kar je v naši moči in pametno in pošteno, da to neznosno stanje preneha! Vendar moramo katoliški Slovenci protestirati proti večnemu ponavljanju nekaterih, da je edini papež kriv neznosnega trpljenja stotisočev naših ljudi, ki se nam vsem smilijo. Edini papež in nihče drug. Svetne oblasti, ki jih tepe, poleg papeža skoro niti ne imenujejo. In vendar je papež večkrat in na različne načine povzdignil svoj glas in protestiral proti krivicam, ki se jim gode. Ali kaj more papež pomagati, če svetna oblast, ki je oborožena s fizično silo, s puškami in kanoni, ne upošteva njegovih protestov in zahtev, ki so in morajo biti samo moralnega značaja in jih ne more in noče s silo nikdar uveljavljati. Koliko-

Slovenske in jugoslovanske zastave na evharističnem kongresu, v društvu tovarišis vseh narodov sveta. — Onstran:

Pogled na del ogromne množice udeležencev mednarodnega evharističnega kongresa v Buenos Airesu meseca oktobra 1934. Ker so bile množice zgrnjene okrog velikega križa in oltarja ob štirih širokih avenijah, je bilo mogoče slikati na eni sliki seveda samo četrti del kongresistov.

krat in v kako različnih zadevah so se morali papeži že tudi sicer udati surovi sili in se ji v raznih deželah in državah sveta in v najrazličnejših zadevah še vedno udajajo!

Nobenega dvoma ni, da so težke krivice, ki se gode našim bratom, politične krivice. Nobenega dvoma pa ni spet, da so kateri drugi bolj poklicani pomagati in protestirati zaradi kršenja političnih pravic, kakor papež, ki je verski in cerkveni poglavar svojih vernikov. In če vidimo, da niti tisti, ki bi bili veliko preje in veliko bolj poklicani pomagati svojim rojakom in protestirati v političnih zadevah, niso mogli do danes še ničesar narediti v teh neznosnih razmerah naših nesrečnih bratov, kdo more dolžiti po pameti papeža, če mu ni uspelo pomagati kakor bi rad, kakor je

Drug pogled na množico kongresistov.

hotel in kakor je poizkusil? Zaradi teh nesrečnih, krivičnih, obsojdb in borbe vrednih razmer ne smemo ne očitati ne njim ne papežu, da ne marajo za nas, Slovence, in da za nas, svoje sinove, nimajo očetovskega srea.

Poleg mnogih drugih vprašanj, ki so v zvezi s papeštvom, se nam ob tej priliki zlasti vsiljuje vprašanje: Če je verska resnica, ki jo potrjuje tudi zgodovina devetnajstih stoletij, da so papeži nezmožljivi v verskih in moralnih zadevah, ali se pa morejo motiti v političnih?

Samo po sebi se papež v političnih zadevah prav gotovo more motiti, čeprav je ravno tako gotovo, da so se zmotili papeži tudi v čisto političnih zadevah razmeroma le malokdaj in je zato več ko lahkomišelnost in napačno domnevati ali sumiti zmoto v vsakem papeškem odloku.

Ali more narediti končno papež komu tudi krivico, bodisi vedé bodisi nevede?

Tudi to je gotovo, da jo more. Posebno, ker je razumljivo, da tudi pri najboljši volji ne more sam osebno reševati vseh mnogih in zapletenih zadev in težkih problemov modernega sveta, odgovornost pa nosi za vse odločbe vatikana pred svetom on sam. Poleg tega je treba vedeti, da je razširjena katoliška Cerkev po vsem svetu in da šteje 320 milijonov vernikov. (Jugoslavija ima 14, Argentina pa 12 milijonov prebivalcev.) Svet pa je zlasti danes tako poln najrazličnejših problemov, ki težko razburjajo mnoge narode, da je povsem nemogoče pravično in v splošno zadovoljnost razvozljati ne te spore, niti med katoliškimi kaj šele med nekatiškimi narodi, niti če bi bil papež za to poklican, in bi se narodi hoteli podvreči njegovim razsodbi.

Da bi papež komurkoli vedoma in hoté storil ali želel krivico, si pač noben pameten in pošten človek misliti ne more.

Katoliška Cerkev neprestano prosi, naj molimo za papeža, da bo na vse načine dober pastir svoji čredi in enako pravičen do vseh svojih vernikov, kar prav gotovo ne more biti lahko. Ali smo navsezadnje Slovenci molili kdaj tako za papeža, prav z zaupanjem in prav od srca?

Iz vsega tega pameten človek lahko razvidi, kako da so krivični neprestani in grobi napadi na Svetega Očeta, da ne mara za Slovence, da je on kriv njihovega zatiranja in preganjanja.

Velika noč v starem Buenos Airesu

Povsem naravno je, da so vedno znova prihajajoči tujei izpremenili v Argentini marsikaj. Da bi se razvijala Argentina v čisto drugo smer, če bi se ne bilo naselilo v njej toliko in tako različnih tujcev.

V tej velikonočni številki Duhovnega življenja si bomo zlasti prav na kratko ogledali, kako so svojčas praznovali v mestu Buenos Aires velikonočne praznike.

S praznovanjem Velike noči so začeli že veliki pondeljek.

Ker je bil Buenos Aires že od nekdanj predvsem trgovsko središče, je praznovala zlasti trgovina, ki je veliki pondeljek skoro ukinila svoje poslovanje tja do torca ali celo srede po Veliki noči. Mlekarji so pustili svoje vozčke doma in peš raznašali mleko. Celot konj za ježo se po mestu niso posluževali. Ravno tako so pekarji zagnali svoje mule ven, na travnike izven mesta in na svojih ramenih raznašali kruh. Kakšna žrtev da je to bila si morejo misliti samo tisti, ki poznajo vlogo konja v tedanjih argentinskih in buenosajreških razmerah. Mesa te dni ni bilo mogoče kupiti niti za najdražji denar. Klavnice so enostavno zaprli. Ravno tako mesarske stojnice v edini tedanji tržnici, današnji Mercado del Centro. Za bolnike so morali klati domačo perutnino.

Vse mesto se je zavilo v skrivnostno tišino. Zvonove so zavezali in nadomeščali njihova vabila z raglami. Edino veliki petek popoldne so v treh presledkih z zvonovi žalostno oznanjali Gospodovo agonijo, o kateri so govorili pridigarji s prav kratkimi

presledki v katerih so zlasti peli žalostinke, po tri ure, od pol-
odne do treh popoldne, smrtne ure Gospodove.

Tudi vsi drugi cerkveni obredi so bili izredno dolgi, lepo
pripravljeni in ganljivi. Prav posebno obredi vélikega petka.

S čitanjem in razlago Jezusovega trpljenja so začinjali ob
eni zjutraj pred začasnim oltarjem Nazarena, postavljenim sredi
mesta pod arkadami Cabilda, tedanjega mestnega magistrata.
Hkrati so čitali in razlagali Jezusovo trpljenje tudi še po nekate-
rih drugih delih Buenos Airesa, vedno na prostem. Ob zori je

Kakšnih 30 km severozahodno Buenos Airesa se začne znamenita Delta
reke Paraná, kakih 6.000 km² — torej kakor Dolenjska in Gorenjska —
velika popolnoma ravna pokrajina, vsa preprežena s kanali, jezeri, močvirji,
hitreje ali počasneje tekočimi rokavi reke Paraná, ki se koncem Delte zdru-
žuje z reko Uruguay v takoj ob začetku 50 km široki veletok Río de la
Plata. Ker ne more biti tož zaradi stalnih poplav nobenih cest, se vrši ves
promet po ladjah in s čolni. — V Delti živi kakih 25.000 ljudi in imajo
zgrajeno zanje posebno kapelo — na ladji, ki jo prepeljavajo kamor je tre-
ba. Nekaj posebnega so procesije s čolni. — Naša slika nam kaže eno tako
procesijo s svetim Rešnjim Telesom. Posebno slikovite so procesije z ogrom-
nim kipom Matere božje in kipi svetnikov.

prišel na vrsto govor o zaušnici.

Na te slovesnosti so prišle velike ljudske množice iz dežele, da opravijo hkrati svoje velikonočne dolžnosti. Posebno slikoviti so morali biti znameniti gauči, pol divji goveji in konjski pastirji, ki sicer skoraj niso razjahali iz konja. Vse ulice so bile polne ljudstva, vse cerkve natrpane mo: tva.

Nekaj posebnega je bila procesija svetnikov iz Casa de Ejercicios, doma duhovnih vaj, ki je star že nad dvesto let, na glavni mestni trg h slovesnostim vélikega četrтка. V domu duhovnih vaj so bili namreč te kipe že preje zbrali iz vseh buenosajreških cerkva. Od žetrтка do sobote so ostali ti kipi izpostavljeni v češčenje na glavnem mestnem trgu pod arkadami mestne hiše.

Številne procesije so res izražale nepopisno versko navdušenje buenosajreških meščanov. Vse ulice po katerih so šle procesije so nastlali z zelenjem, da so preprečili cestni prah tedanjih primitivnih ulic.

H posebnemu hrupnemu veselju se je zbudilo mesto veliko soboto po končanih cerkvenih opravilih, nekako o poldne. V znamenje veselja so zazvonili zvonovi vseh cerkva. Posebno je po tedanjem in tukajšnjem mnenju povečalo slavlje streljanje topov in vseh vrst orožja. Ob piramidi na Plazi de Mayo — tedaj Plaza Victoria — so zabijali v zemljo visoke stebre in obešali nanje slamnate Judeže, v znamenje žalostnega Judovega konca.

To je samo majhen, kratek in bežen pregled, kako je v starih, dobrih časih slavil Buenos Aires spomin Jezusovega trpljenja in velikonočne praznike. Kdor pozna tudi argentinsko deželo in ne samo pomednarodnega vele mesta, pa tudi argentinsko zgodovino, bo najbrže v marsičem pravilneje, pravičneje in prijazneje sodil svojo novo domovino, kakor jo je doslej.

V zadnjih mesecih se je krog naših klientov jako povečal in dnevno prejemamo od njih zahvalna pisma, ker so bili njih bančni posli pri nas **POCENI, HITRO, NAJTOČNEJE** izvršeni

TO JE NAŠE NAJVEČJE ZADOŠČENJE

ker je **ZADOVOLJNOST** klientov, kateri poslujejo z nami, dokaz, da boste tudi Vi postreženi kakor želite in zaslužite.

BANCO HOLANDÉS UNIDO
SUCURSAL BUENOS AIRES
Slovenski Oddelek

Centrala:
CANGALLO 360

Podružnica:
CORRIENTES 1900

DENARNA NAKAZILA — HRANILNICA — PRODAJA VOZNIH
LISTKOV — IZSELJENSKA POŠTA

Pri najboljši volji Vam Vaši ne morejo pisati vseh novic iz domačih krajev, Vi bi pa radi vse vedeli. Naročite si torej najboljši slovenski dnevnik **SLOVENEK** ali najboljši slovenski tednik **DOMOLJUB**. Naročnina dnevnika 'Slovenec' z ilustrirano prilogo vred mesečno \$ 3.50 ali letno \$ 37.50, tednika Domoljub letno \$ 5.— in mesečnika Bogoljuba letno \$ 2.—

UPRAVA SLOVENCA, DOMOLJUBA
in **BOGOLJUBA**

Kopitarjeva ulica 6
LJUBLJANA Jugoslavija

FOTO SAVA

Domov ne moreš. Vsaj verno svojo sliko lahko pošlješ. Oglasi se pri nas!

Fotografija vsake velikosti.
Povečave. — Razvijanje.

Hitro in točno! — Po slovensko.

SAN MARTÍN (Križišče Tucumán)
Buenos Aires.

SLOVENSKA KROJAČNICA
IN TRGOVINA

z manufakturnim blagom po konkurenčnih cenah.

Priporoča se: Sebastian Mozetič

OSORIO 5025 (La Paternal)
Buenos Aires

PARATI

je najboljša argentinska tedenska revija za žene in dekleta.

Številka 20 cts., letno \$ 11.—

Mejico y Azopardo
Buenos Aires, Argentina

bo izšla dne 15. aprila in prosimo cenjene naročnike, naj je preje ne reklamirajo. Posvečena bo jugoslovanski koloniji v Rosario in okolici, natisnjena v povečanem obsegu in reš nekaj izrednega, tako, da nanjo že sedaj opozarjamo.

KJE IN KAKO SE LAHKO SPOVEŠ.

Če se znaš za svoje tela zmeniti po argentinsko za vse, kar potrebuješ, potem čisto brez težave lahko opraviš tudi spoved po argentinsko. Malo se potrudiš, malo pa gospod s teboj potrpi, pa bo spoved dobra. Molitve lahko moliš po slovensko. Samo če namenoma ne zamolčiš kakega greha, in če se potrudiš za pravo kesanje in imaš voljo, da v naprej storiš, kar bo mogoče, da ne padeš zopet v greh, pa bo vse prav dobro. Pojdi torej kar v najbližnjo cerkev in se spovej. Premagaj predsodke in pomisleke in duhovno lenobo. Tvoje dušno dobro in tudi časna korist je to. Nebesa si osvajaajo le močni, tako je rekel Gospod. Zato se ne daj zadržati od slabih ljudi niti od opravkov, niti od strahu.

Če se želiš spovedati po slovensko imaš tudi za to priliko.

V cerkvi sv. Antona na Caseros 2780 (Parque Patricios) lahko opraviš spoved vsak dan zjutraj med pol 8 in pol 9 uro. V ponedeljek, torek, četrtek in soboto tudi po 6 uri zvečer. Tam spoveduje slovenski kaplan Hladnik Janez. Če ga ne bi bilo v spovednici, pritisni na zvonec, ki je poleg spovednice, ali povprašaj za padre esloveno. Spoveduje poleg prižnice.

Ob nedeljah je prilika za spoved pred in po slovenski službi božji, dopoldne in popoldne.

Tudi v cerkvi Kraljice apostolov, Avellaneda 2685; vhod tudi Condareo 545, telefon 63 (Volta) 2435, je prilika za spoved. Tam spoveduje gospod Kastelic Jože. Na razpolago je vsako jutro od 7h do 9h. V soboto tudi zvečer od 6h do 7h in v nedeljo zjutraj od 7h do 8h. Če bi gospoda ne bilo v cerkvi, prosi, naj ga pokličejo. — Izvzemši seveda veliki teden, ko gospoda Kastelica ne bo v Buenos Airesu.

Naši rojaki v Rosario bodo na običajen način, to je po letakih, posebej obveščeni, kdaj in kje morejo opraviti sveto spoved v domačem jeziku. Vsak čas se lahko informiraš o tem pri naših čč. Šolskih sestrah, Calle Cordoba 1646, telefon 28-083. Slovenski spovednik se bo mudil v mestu Rosario in okolici vse dni velikega tedna, vključivši veliko nedeljo.

BRATOVŠČINA ŽIVEGA ROŽNEGA VENCA

Bratovščina Živega rožnega venca je kakor veriga, ki sklepa vse brate in sestre in jih dviga k Bogu, če tudi pokažejo samo malo dobre volje.

Dolžnost ni velika. Zmoliti je treba vsak dan deset zdrava-marij in en očenaš s pristavkom skrivnosti rožnega venca, ki je za dotični mesec določena, glede česar dobi vsak podrobna navodila. Če kdo pozabi in ne zmoli svojega dela, nima greha. In tudi ne, če predpisano molitev nalašč opusti. Le milosti in odpustkov ne dobi, ki so sicer bratovščini podeljeni.

Poleg tega ima vsak član dolžnost priti vsaj enkrat na mesec k slovenski službi božji in sicer tja in tedaj, kjer in kadar mu je najugodnejše. Bodisi dopoldne bodisi popoldne.

Bratovščina Živega rožnega venca želi pomagati tudi vsem onim rojakom, kateri se odtujujejo Bogu in se poštavljajo v nevarnost za celo večnost, hoče delovati torej tudi apostolsko. Doslej se je prijavilo že nad 400 bratov in sestra!

Dne 11. aprila, popoldne ob četrti uri, bodo na Paternalu, Avenida del Campo 1653, poleg bolnice Tornu, večernice in po večernicah občni zbor bratovščine, h kateremu so povabljeni vsi člani in vsi prijatelji bratovščine.